

ચોથા તબક્કામાં સરેરાશ ૬૨.૮૪ ટકા મતદાન

દેશમાં સૌથી વધુ મતદાન બંગાળમાં ૭૫.૯૪ ટકા ▶ શ્રીનગરમાં દાયકાઓમાં સૌથી વધુ ૩૬.૫૮ ટકા મતદાન ▶ ૯૬ બેઠકના ૧૭૧૭ ઉમેદવારોનું ભાવિ ઈવીએમમાં કેદ

નવી દિલ્હી: દેશમાં લોકસભાની ચૂંટણીના ચોથા તબક્કામાં રાતે આઠ વાગ્યા સુધી મળતી માહિતી અનુસાર સરેરાશ અંદાજે ૬૨.૮૪ ટકા મતદાન થયું હોવાની માહિતી ચૂંટણી પંચ દ્વારા આપવામાં આવી હતી. તેમણે એમ પણ કહ્યું હતું કે જમ્મુ અને કાશ્મીરની એકમાત્ર શ્રીનગર બેઠક પર દાયકાઓમાં સૌથી વધુ ૩૬.૫૮ ટકા મતદાન નોંધાયું હતું, જે ચોથા તબક્કામાં નોંધાયેલા

મતદાનમાં સૌથી ઓછું હતું. દેશમાં સૌથી વધુ મતદાન બંગાળની આઠ બેઠક પર ૭૫.૯૪ ટકા નોંધાયું હતું. ચોથા તબક્કામાં ૯૬ બેઠકના કુલ ૧૭૧૭ ઉમેદવારોનું ભાવિ ઈવીએમ મશીનમાં બંધ થઈ ગયું હતું. ચૂંટણી પંચ પાસેથી મળતી માહિતી અનુસાર ૧૦ રાજ્યોમાં આંધ્ર પ્રદેશની ૨૫ બેઠક પર સરેરાશ ૬૮.૧૨ ટકા મતદાન નોંધાયું હતું. બિહારની પાંચ બેઠક પર સરેરાશ ૫૫.૯૦ ટકા,

જમ્મુ-કાશ્મીરની એક બેઠક પર ૩૬.૫૮ ટકા, ઝારખંડની ચાર બેઠક પર સરેરાશ ૬૩.૩૭ ટકા, મધ્ય પ્રદેશમાં આઠ બેઠક પર સરેરાશ ૬૮.૬૩ ટકા, મહારાષ્ટ્રની ૧૧ બેઠક પર સરેરાશ ૫૨.૭૫ ટકા, ઓડિશાની ચાર બેઠક પર સરેરાશ ૬૩.૮૫ ટકા, તેલંગાણાની ૧૭ બેઠક પર સરેરાશ ૬૧.૩૯ ટકા, ઉત્તર પ્રદેશની ૧૩ બેઠક પર સરેરાશ ૫૭.૮૮ ટકા અને પશ્ચિમ બંગાળની આઠ બેઠક પર સરેરાશ ૭૫.૯૪ ટકા મતદાન રાતે

આઠ વાગ્યા સુધી નોંધાયું હતું. આંકડાની અંતિમ ટકાવારી હજી બાકી હોવાનું ચૂંટણી પંચ દ્વારા જાણાવવામાં આવ્યું હતું. આખા દેશમાં મતદાન શાંતીપૂર્વક પાર પડ્યું હતું. ચોથા તબક્કાના મતદાન બાદ દેશના ૨૩ રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોમાં ૩૭૯ બેઠક પર મતદાન પૂર્ણ થઈ ગયું છે. લોકસભાની ચૂંટણીની સાથે વિધાનસભાની (જુઓ પાનું ૨) ▶

વરસાદે મુંબઈને ઘમરોળ્યું ૧૨ કમોસમી વરસાદ

મુંબઈમાં વિમાન, રેલ, મેટ્રો સેવા ખોરવાઈ, ઠેર ઠેર ટ્રાફિક જામ

મુંબઈ: હવામાનમાં અચાનક થયેલા પલટાના કારણે મુંબઈમાં અમુક જગ્યાએ વરસાદી તો અમુક જગ્યાએ તોફાની માહોલ જોવા મળ્યો હતો અને હવામાનમાં થયેલા પલટાના કારણે શહેરમાં વિમાન સેવા, ટ્રેન સેવા તેમ જ મેટ્રો સેવા ખોરવાઈ હતી, જેના કારણે મુંબઈગરાઓએ પારાવાર હાલાકી ભોગવવી પડી હતી. શહેરમાં અનેક જગ્યાએ ટ્રાફિક વ્યવહાર પણ ખોરવાયો હતો અને ખાસ કરીને મુંબઈની લાઇફલાઇન ગણાતી લોકલ ટ્રેન સેવાને અસર થતા પ્રવાસીઓને મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. આ દરમિયાન ઘાટકોપરમાં તોફાની પવનોના કારણે લોખંડનું હોર્ડિંગ (જુઓ પાનું ૨) ▶

ગુજરાતમાં ભરઉનાળે ચોમાસું: કરાં સાથે વરસાદ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: ગુજરાતમાં કાળઝાળ ગરમી વચ્ચે સોમવારે સૌરાષ્ટ્ર, મધ્ય, ઉત્તર અને દક્ષિણ ગુજરાતના કેટલાક જિલ્લાઓમાં ભારે પવન સાથે વરસાદ વરસ્યો હતો. કાળાં વરસાદી વાદળો સાથે ક્યાંક મધ્યમ તો ક્યાંક કરાં સાથે ભારે વરસાદ નોંધાયો હતો. આકરી ગરમી વચ્ચે વરસાદ આવતાં લોકોને ગરમીથી રાહત મળી હતી. તો બીજી તરફ ખેતીના પાકમાં નુકસાનની ભીતિને લઈ ખેડૂતો ચિંતામાં મુકાયા છે. દરમિયાન બપોર બાદ અમદાવાદ અને ગાંધીનગરના વાતાવરણમાં પણ એકાએક પલટો આવ્યો હતો. ભરઉનાળે ચોમાસું હોય તેવું વાતાવરણ સર્જાયું હતું. વલસાડ, દાદરા નગર હવેલી, સાબરકાંઠા, ભાવનગર, બનાસકાંઠા, બોટાદ, સુરેન્દ્રનગર, ભાવનગર, ડાંગ બાદ અમદાવાદ અને ગાંધીનગરના વાતાવરણમાં પણ એકાએક પલટો આવ્યો હતો. ભરઉનાળે ચોમાસું હોય તેવું વાતાવરણ સર્જાયું હતું. સૌથી વધુ બોટાદ શહેરમાં ૨૦ મીમી વરસાદ (જુઓ પાનું ૨) ▶

નવાઝ શરીફ બન્યા પાકિસ્તાન મુસ્લિમ લીગના પ્રમુખ ઈસ્લામાબાદ : વડા પ્રધાન શાહબાઝ શરીફે આંતરિક હુંસાનું સી મધ્યે સોમવારે પાકિસ્તાન મુસ્લિમ લીગ - નવાઝ (પીએમએલ-એન)ના પ્રમુખપદેથી રાજીનામું આપ્યું હતું અને તેમના મોટા ભાઈ અને ભૂતપૂર્વ વડા પ્રધાન નવાઝ શરીફના ફરી સત્તાની ધુરા સંભાળવાનો માર્ગ પોકળો થયો હતો. પીએમએલ-એનના સેક્રેટરી જનરલને સંબોધીને લખેલા રાજીનામાપત્રમાં શાહબાઝે કહ્યું હતું કે ૨૦૧૭માં તોફાની બનાવો (જુઓ પાનું ૨) ▶

કેજરીવાલને મુખ્ય પ્રધાનપદેથી હટાવવાની અરજી સુપ્રીમ કોર્ટે ફગાવી

નવી દિલ્હી: દિલ્હીના મુખ્ય પ્રધાન અરવિંદ કેજરીવાલને વધુ એક રાહત મળી હતી. દિલ્હી હાઈ કોર્ટ બાદ હવે સુપ્રીમ કોર્ટે પણ કેજરીવાલને મુખ્ય પ્રધાનપદેથી હટાવવાની માંગણી કરતી અરજીને ફગાવી દીધી હતી. સુપ્રીમ કોર્ટનું કહેવું છે કે કેજરીવાલને મુખ્ય પ્રધાનનું પદ છોડવા માટે કહેવાનો તેમને કોઈ કાનૂની અધિકાર નથી. આ પહેલા ૨૮ માર્ચે હાઈ કોર્ટે સુરજીત સિંહ યાદવ નામના વ્યક્તિ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી પીઆઈએલને ફગાવી દીધી હતી. ત્યારે હાઈ કોર્ટે કહ્યું હતું કે આ મુદ્દાની તપાસ કરવાનું કામ કાર્યપાલિકા અને રાષ્ટ્રપતિનું છે અને કોર્ટે તેમાં દખલ કરી શકે નહીં. ત્યારબાદ ૪ એપ્રિલે કોર્ટે હિન્દુ સેનાના પ્રમુખ વિષ્ણુ ગુપ્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી બીજી પીઆઈએલ પર વિચાર કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. કોર્ટે કહ્યું હતું કે તે કેજરીવાલનો વ્યક્તિગત નિર્ણય હશે કે તેઓ મુખ્ય પ્રધાન રહેશે કે નહીં. બેન્ચે ટિપ્પણી કરી હતી કે કેટલીકવાર વ્યક્તિગત હિતને રાષ્ટ્રીય હિતને આધીન કરવું પડે છે પરંતુ આ તેમનો (કેજરીવાલનો) વ્યક્તિગત નિર્ણય છે. ■

વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ સોમવારે પટણામાં ગુરુદ્વારા પટણા સાહિબની મુલાકાત લઈ ત્યાં પૂજા-પ્રાર્થના કરી હતી. (એજન્સી)

સીબીએસઈ બોર્ડનું પરિણામ જાહેર

ધોરણ ૧૦માં ૯૩ ટકા અને ૧૨માં ૮૭.૯૮ ટકા વિદ્યાર્થી પાસ

નવી દિલ્હી: સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ સેકન્ડરી એજ્યુકેશન (સીબીએસઈ) ના ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ ની પરીક્ષાના સોમવારે જાહેર થયેલા પરિણામોમાં છોકરીઓએ ફરી એકવાર બાજુ મારી હતી. છોકરીઓએ છોકરાઓને પાછળ છોડી દીધા હતા. ગયા વર્ષની સરખામણીમાં ૯૦ અને ૯૫ ટકાથી વધુ ગુણ મેળવનારા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં આંશિક વધારો થયો છે. સીબીએસઈએ સોમવારે ધોરણ ૧૦ અને ૧૨નું પરિણામ જાહેર કર્યું હતું. ધોરણ ૧૦માં ૯૩.૬૦ ટકા વિદ્યાર્થીઓ પાસ થયા હતા જે ગયા વર્ષની સરખામણીએ ધોરણ ૧૦ પાસ કરનારા વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારીમાં ૦.૪૮ ટકાનો સુધારો થયો છે. જ્યારે ધોરણ ૧૨માં ૮૭.૯૮ ટકા વિદ્યાર્થીઓ પાસ થયા હતા, જે ગયા વર્ષ (જુઓ પાનું ૨) ▶

સીબીએસઈ ધોરણ ૧૦ અને ૧૨માં છોકરીઓએ મારી બાજુ પરિણામની મહત્વની વિગતો નવી દિલ્હી: આ વર્ષે સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ સેકન્ડરી એજ્યુકેશન (સીબીએસઈ) દ્વારા આયોજિત ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ ની બોર્ડની પરીક્ષાઓમાં અનેક વિદ્યાર્થીઓ પ્રથમ રબ્બા હતા. જાણો તેની મહત્વપૂર્ણ બાબતો. સીબીએસઈ ભારત અને વિદેશના ૨૬ દેશોમાં ૨૦૦ વિષયોની પરીક્ષા આયોજિત કરનાર એકમાત્ર બોર્ડ બની ગયું છે. * એક જ દિવસે સૌથી મોટી પરીક્ષા: ધોરણ ૧૦ વિજ્ઞાન, (જુઓ પાનું ૨) ▶

મેઘાલયમાં ભારત-ફ્રાન્સની સંયુક્ત સૈન્ય ક્વાયટ ‘શક્તિ’ શરૂ નવી દિલ્હી: પરંપરાગત પરિસ્થિતિમાં મલ્ટિ-ડોમેન ઓપરેશન હાથ ધરવા બંને પક્ષની સંયુક્ત લશ્કરી ક્ષમતાને વધારવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે સોમવારે ભારત અને ફ્રાન્સ વચ્ચે ‘શક્તિ’ ક્વાયટની સાતમી આવૃત્તિ મેઘાલયમાં શરૂ થઈ હતી. સંરક્ષણ મંત્રાલયે જણાવ્યું હતું કે સંયુક્ત સૈન્ય અભ્યાસ બંને મિત્ર દેશો વચ્ચે સંરક્ષણ સહયોગના સ્તરને વધારવા અને તેમના દ્વિપક્ષીય સંબંધોને વધારવાનો પણ પ્રયાસ કરે (જુઓ પાનું ૨) ▶

ગંગોત્રીમાં ટ્રાફિકમાં ફસાયા હજારો વાહનચાલકો

રસ્તામાં ફૂડ અને પીવાના પાણી માટે મારવા પડ્યા વલખા: ઈન્દોરના ગુજરાતી પરિવારે પ્રશાસન પર હાલવ્યો રોષ

@pushkardhami @PMOIndia @narendramodi , Uttarakhand having poorest administration as stuck in jammed at Harshil since 2pm, no administrative official is bothered to get the jam cleared, more then 1000 vehicles stuck ? 7:34 PM · May 13, 2024 · 14 Views

નવી દિલ્હી: ચારધામ યાત્રા શુક્રવારથી શરૂ થયા પછી ભક્તોએ દર્શન માટે દોટ મૂકી છે, પરંતુ ચારધામનાં દર્શનના ચક્રમાં ભક્તોની ભીડને કારણે યાત્રાધામની સાથે રસ્તામાં હજારો વાહનચાલકો ટ્રાફિકજામમાં ફસાતા મુસાફરી કરવામાં પારાવાર હાલાકીના ભોગ બનવું પડ્યું છે, જ્યારે પ્રશાસને શ્રદ્ધાળુઓની સુવિધા મુકે આંખ આડા કાન કરતા સરકાર સામે રોષ ફાલ્યો હતો.

ચારધામ યાત્રા કરવા જતા રસ્તામાં ફસાયેલા ઈન્દોરના રહેવાસી દીપક પટેલે ‘મુંબઈ સમાચાર’ને જણાવ્યું હતું કે ચારધામ જવા માટે અમારા ઝૂપે હરિદ્વારથી શુક્રવારે રેન્ટ પર કાર કરી હતી. જોકે, પહેલા દિવસથી રસ્તામાં જોરદાર ટ્રાફિક હતો. યમુનોત્રી પહોંચ્યા પછી શ્રદ્ધાળુઓની એટલી ભીડ હતી કે અમારે દર્શન કર્યા વિના પાછા ફરવું પડ્યું (જુઓ પાનું ૨) ▶

ઈપીએફઓએ વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ દરમિયાન ૪.૪૫ કરોડ દાવાઓ મંજૂર કર્યા

નવી દિલ્હી: કર્મચારી ભવિષ્ય નિધિ સંઘન (ઈપીએફઓ) એ નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ દરમિયાન લગભગ ૪.૪૫ કરોડ દાવાને મંજૂરી આપી છે. જેમાંથી ૬૦ ટકા (૨.૮૪ કરોડ) કરતાં વધુ એડવાન્સ કલેમ હતા. કેન્દ્રીય શ્રમ અને રોજગાર મંત્રાલયે સોમવારે જણાવ્યું હતું કે નાણાકીય વર્ષ દરમિયાન પાસ કરાયેલા કુલ એડવાન્સ દાવાઓમાંથી લગભગ ૮૯.૫૨ લાખ દાવાઓ ઓટો-મોડનો ઉપયોગ કરીને ઉકેલ લાવવામાં આવ્યા હતા. નિવેદન અનુસાર, નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ (જુઓ પાનું ૨) ▶

વડા પ્રધાન મોદીનો વારાણસીમાં રોડ શો

વારાણસી (ઉત્તર પ્રદેશ) : વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ વારાણસીમાં ઉમેદવારીપત્ર ભરવાના એક દિવસ પહેલાં સોમવારે છ કિલોમીટર લાંબો રોડ શો કર્યો હતો. મોદીએ રોડ શો શરૂ કરતાં પહેલાં લંકા વિસ્તારમાં માલવિયા ચોરાહા પર જાણીતા શિક્ષકવિદ્ અને સામાજિક સુધારક મદન મોહન માલવિયાની પ્રતિમાને પુષ્પહાર ચડાવ્યો હતો. તેમની સાથે ઉત્તર પ્રદેશના મુખ્ય પ્રધાન યોગી આદિત્યનાથ હતા. મોદીએ ગંગાજળમાં ડૂબકી પણ મારી હતી. સાતમા અને અંતિમ તબક્કામાં મતદાન થવાનું છે એ વારાણસીની બેઠક પરથી વડા પ્રધાન સતત ત્રીજી વાર જીતવા મેદાને પડશે. મોદીની કારની આગળ ભગવા વજ્રો પરિધાન કરીને ૫૦૦૦ ‘માતૃશક્તિ’ આગળ ચાલતી હતી. (એજન્સી) ■

દિલ્હી એક્સાઈઝ કૌભાંડ મામલે કે.કવિતા વિરુદ્ધની ઇડીની ચાર્જશીટ પર આજે સુનાવણી

નવી દિલ્હી: નવી દિલ્હીની રાઉઝ એવન્યુ કોર્ટ દારૂ કૌભાંડ કેસમાં બીઆરએસ નેતા કે. કવિતા વિરુદ્ધ ઇડી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી છઠ્ઠી પૂરક ચાર્જશીટ મામલે ૧૪ મેના રોજ સુનાવણી કરશે. વિશેષ ન્યાયાધીશ કાવેરી બાવેજાએ આ આદેશ આપ્યો હતો. ઇડીએ ૧૦મી મેના રોજ છઠ્ઠી પૂરક ચાર્જશીટ દાખલ કરી હતી. ચાર્જશીટમાં બીઆરએસ નેતા કે. કવિતા, ચન્દ્રપ્રીત સિંઘ, દામોદર શર્મા,

પ્રિન્સ કુમાર અને અરવિંદ સિંહને આરોપી બનાવવામાં આવ્યા છે. ઇડી કે. કવિતાને મની લોન્ડરિંગ એક્ટની કલમ ૪૫ અને ૪૪(૧) હેઠળ આરોપી બનાવવામાં આવ્યાં છે. આ છઠ્ઠી પૂરક ચાર્જશીટ સાથે ઇડીએ અત્યાર સુધીમાં કુલ સાત ચાર્જશીટ દાખલ કરી છે. આ કેસમાં અત્યાર સુધીમાં ૧૮ લોકોની ધરપકડ કરવામાં આવી છે. ધરપકડ (જુઓ પાનું ૨) ▶

એકરટ્તા અફેર

ભરત ભારદ્વાજ

feedback@bombsamachar.com

મોદી નિવૃત્ત થઈ જાય તો ભાજપને કોણ પૂછે ?

દિલ્હી લિકર કેસમાં મહિના લગી જેલની હવા ખાધા પછી તિહાર જેલમાંથી બહાર આવેલા દિલ્હીના મુખ્યમંત્રી અરવિંદ કેજરીવાલે નવો પલિતો ચાંપી દીધો છે. કેજરીવાલે વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી કેટલા વરસે નિવૃત્ત થશે એ મુદ્દો ઉઠાવેલો સવાલ કર્યો છે કે, નરેન્દ્ર મોદી આવતા વર્ષે ૭૫ વર્ષના થશે ત્યારે લાલકૃષ્ણ અડવાણી સહિતના નેતાઓને ૭૫ વર્ષની ઉંમરનો હવાલો આપીને નિવૃત્ત કરી દેવાયા એ રીતે પોતે નિવૃત્ત થશે ખરા ? કેજરીવાલે કટાક્ષ પણ કર્યો છે કે, મોદી નિવૃત્ત ન થવાના હોય તો તેમણે જાહેર કરવું જોઈએ કે ૭૫ વર્ષની ઉંમરે નિવૃત્તિનો નિયમ તેમને લાગુ નહીં પડે. આ નિયમ માત્ર અડવાણી અને બીજા કેટલાક નેતાઓ માટે હતો.

કેજરીવાલે શનિવારે પણ સવાલ કરેલો કે, વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી આવતા વર્ષે ૧૭ સપ્ટેમ્બરે ૭૫ વર્ષના થવાના છે ત્યારે ભાજપ તેમને લાલકૃષ્ણ અડવાણીની જેમ નિવૃત્ત કરશે? કેજરીવાલે એ પહેલાં એવો દાવો પણ કરેલો કે, ભાજપ આ ચૂંટણી જીતશે તો મોદી અમિત શાહને વડા પ્રધાન બનાવશે અને ઉત્તર પ્રદેશના મુખ્યમંત્રી યોગી આદિત્યનાથને સરકારની રચનાના ૨ મહિનામાં જ મુખ્યમંત્રીપદ પરથી હટાવી દેવામાં આવશે. મોદી ૭૫ વર્ષે નિવૃત્ત થશે કે નહીં એ અને યોગીને હટાવી દેવાશે એ બંને મુદ્દા અલગ છે પણ બંને મુદ્દા અત્યારે ચર્ચામાં આવી ગયા છે અને ભાજપે પણ કેજરીવાલે ઉઠાવેલા મુદ્દાઓ અંગે ચોખવટ કરવી પડી રહી છે.

ભાજપના નેતાઓએ મોદીની નિવૃત્તિની શક્યતાને નકારી કાઢી છે. બલ્કે અમિત શાહે તો ત્યાં સુધી કહ્યું છે કે, અરવિંદ કેજરીવાલ એન્ડ કંપની અને સમગ્ર ઈન્ડિયા મોરચાના નેતાઓને કહેવા માગું છું કે મોદીજી ૭૫ વર્ષના થઈ ગયા તેનાથી તેમણે ખુશ થવાની કોઈ જરૂર નથી કેમ કે મોદી ૭૫ વર્ષના થયા પછી પણ ભાજપનું અને દેશનું નેતૃત્વ કરતા રહેવાના છે. શાહે એવી ચોખવટ પણ કરી છે કે, ભાજપના બંધારણમાં આ ક્યાંય લખેલું નથી કે ૭૫ વર્ષની ઉંમરે નિવૃત્ત થઈ જવું. શાહની વાત સાચી છે કે, ભાજપના બંધારણમાં ક્યાંય ૭૫ વર્ષની ઉંમરે નિવૃત્ત થઈ જવાનો નિયમ નથી પણ એ વાત પણ સાચી છે કે, ભાજપની નેતાગીરીએ આવો નિયમ

હોવાનો ભ્રમ ઊભો કર્યો છે. ભૂતકાળમાં લાલકૃષ્ણ અડવાણી, મુરલી મનોહર જોશી, શાંતાકુમાર સહિતના સંખ્યાબંધ નેતાઓને ટિકિટો ના અપાઈ કે ભાજપના પાલમિન્ટરી બોર્ડમાંથી દૂર કરાયા ત્યારે મીડિયામાં એવી જ વાતો આવેલી કે, ભાજપે ૭૫ વર્ષથી વધારે વયના લોકોને નિવૃત્ત કરવાના નિયમ હેઠળ આ દિગ્ગજોને દૂર કર્યા છે.

આનંદીબેન પટેલને ગુજરાતના મુખ્યમંત્રીપદેથી દૂર કરાયાં ત્યારે પણ આ જ કારણ અપાયું હતું. ભાજપના કોઈ નેતાઓએ સત્તાવાર રીતે કદી આ વાત કરી નથી પણ મીડિયામાં આ વાતો કઈ રીતે આવી એ કહેવાની જરૂર નથી. ભાજપની નેતાગીરીએ જ વાતો પ્લાન્ટ કરેલી, બાકી પત્રકારોને પીર થોડા આવ્યા કે એ લોકો આવી વાતો લખે ? આ સંજોગોમાં અમિત શાહ ટેકનિકલી સાચા છે પણ સત્ય નથી કહી રહ્યા.

ભાજપે તેના બંધારણમાં આ નિયમ ન બનાવ્યો કેમ કે આવો નિયમ બનાવ્યો હોત તો ભવિષ્યમાં નરેન્દ્ર મોદી સહિતના નેતાઓ પણ તેની લપેટમાં આવ્યા જ હોત. એ સ્થિતિ આવે ને એ વખતે પોતાના ફાયદા માટે ભાજપનું બંધારણ બદલાય તો હાંસી ઊંડે તેથી એવો નિયમ ના બનાવાયો કેમ કે મોદી કોઈ કાળે સામેથી સત્તા છોડવાના નથી. મોદીએ પોતાની ઈમેજ લોકો માટે કામ કરનારા નેતાની ને સત્તાને ગોણ માનનારા નેતા તરીકેની ભલે ઊભી કરી પણ મોદીનું રાજકારણ સત્તાલક્ષી છે ને તેમાં કશું ખોટું નથી.

બધા રાજકારણીઓ સત્તા માટે જ રાજકારણમાં હોય છે એ જોતાં મોદી પણ સત્તા માટે રાજકારણમાં આવ્યા ને શક્ય હોય ત્યાં સુધી સત્તા ભોગવ્યા કરવાનો ઉદ્દેશ રાખે તો એ અયોગ્ય નથી જ. મોદીએ ભાજપને સત્તાસ્થાને પહોંચાડ્યો, સર્ળગ બે વાર લોકસભાની ચૂંટણીમાં જીતાડ્યો ને હવે ત્રીજી વાર પણ જીતાડે તો મોદીને સત્તા ભોગવવાનો અધિકાર છે જ. મોદી ના હોય તો ભાજપ ચૂંટણી જીતી શકે કે કેમ તેમાં જ કશું છે.

મીડિયામાં બેઠેલા ચમચાઓને કહીને ચાણક્ય ને એવાં વિશેષણો પોતાના નામ સાથે જોડાવવાં કે સંગઠનના ખાં

તરીકેની છાપ ઊભી કરવી એ અલગ વાત છે ને ખરેખર ચૂંટણી જીતી બતાવવી અલગ વાત છે. આ દેશમાં લોકો નેતાને જોઈને મત આપે છે, સંગઠન કે સ્ટ્રેટેજીને નહીં ને ભાજપ પાસે લોકોને આકર્ષી શકે એવા એક માત્ર નેતા મોદી જ છે એ વાસ્તવિકતા છે. મોદી આ વાત સારી રીતે સમજે જ છે તેથી એ નિવૃત્તિ લે એ વાતમાં માલ જ નથી.

કેજરીવાલે યોગી આદિત્યનાથને રવાના કરી દેવાશે એવો પલિતો ચાંપ્યો છે તેની પણ વાત કરી લઈએ. યોગી આદિત્યનાથ અત્યારે ભાજપમાં મોદી પછી સૌથી લોકપ્રિય નેતા છે તેમાં બેમત નથી. યોગીએ ઉત્તર પ્રદેશના મુખ્યમંત્રી તરીકે પોતાની એક નો-નોનસેન્સ સીએમ તરીકેની ઈમેજ બનાવી છે. ચુસ્ત હિંદુવાદી નેતા તરીકેની ઈમેજના કારણે યોગી પર લોકો ઓળસોળ છે તેમાં બેમત નથી. આ કારણે મોદી પછી કોણ એવો સવાલ પુછાય ત્યારે યોગીનું જ નામ આવે છે પણ વરસોથી મોદીની સેવા કરનારા અમિત શાહ પોતાને મોદીના રાજકીય વારસ માને છે. તેમની પણ વડા પ્રધાન બનવાની મહત્વાકાંક્ષા હોય જ પણ તેમાં યોગી આદિત્યનાથ સૌથી મોટો અવરોધ છે. શાહ અને મોદીની નિકટતા જોતાં શાહ મોદીના માધ્યમથી યોગીનો કાંટો કાઢી નખાવે એ વાત સાવ અધ્ધરતાલ નથી જ.

મોદીનો ભાજપ પર કબજો થયો પછી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણ, વસુંધરા રાજે, ગે.રમણ સિંહ જેવા દિગ્ગજ નેતાઓને કોરાણે મૂકીને સાવ ટૂંણિયાટ નેતાઓને મુખ્યમંત્રીપદે બેસાડ્યા જ છે. શિવરાજસિંહ ચૌહાણે તો પોતાના નેતૃત્વમાં ભાજપને ફરી સત્તા અપાવી હતી છતાં તેમને કાઢીને મોહન યાદવને મુખ્યમંત્રી બનાવાયા.

ઉત્તર પ્રદેશમાં પણ મોદી એ જ નીતિને અનુસરી શકે ને યોગી આદિત્યનાથને દૂર કરી શકે. કેજરીવાલે ચાલાકીથી એવી વાત કરી જ છે કે, ભાજપ કદી રહ્યો છે કે, મોદીજી નિવૃત્ત નહીં થાય પણ યોગીજીને હટાવવામાં આવશે નહીં એવું નથી કહેતો તેનો અર્થ એ છે કે, બે મહિનામાં યોગીને હટાવવામાં આવશે એ નક્કી છે.

જોઈએ, બે મહિના ક્યાં લાંબો સમયગાળો છે ?

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

feedback@bombaysamachar.com

કવર સ્ટોરી

નર્સિંગ: સેવાના આ વ્યવસાયને ફંડની જરૂર

ડૉ. માજિદ અલીમ

આધુનિક નર્સિંગ આંદોલનની જન્મદાતા ફ્લોરેન્સ નાઈટિંગલ જેને ‘વિથ ધ લેંપ’ પણ કહેવામાં આવે છે, તેનો જન્મ ૧૨ મે ૧૮૨૦ના ઈટલીના ફ્લોરેન્સમાં થયો હતો. ફ્લોરેન્સ નાઈટિંગલે યુદ્ધમાં જખમી સૈનિકોની દેખરેખનું એવું ઉદાહરણ સ્થાપિત કર્યું કે તેમના જન્મદિવસને દુનિયાના ૧૩૦થી વધુ દેશોમાં આંતરરાષ્ટ્રીય નર્સ દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. આ દિવસને ફક્ત તેમના સેવાભાવ માટે જ યાદ કરવામાં આવતો નથી પણ જેના પાયા પર આધુનિક નર્સિંગ વ્યવસાયનો પાયો રચાયો હતો.

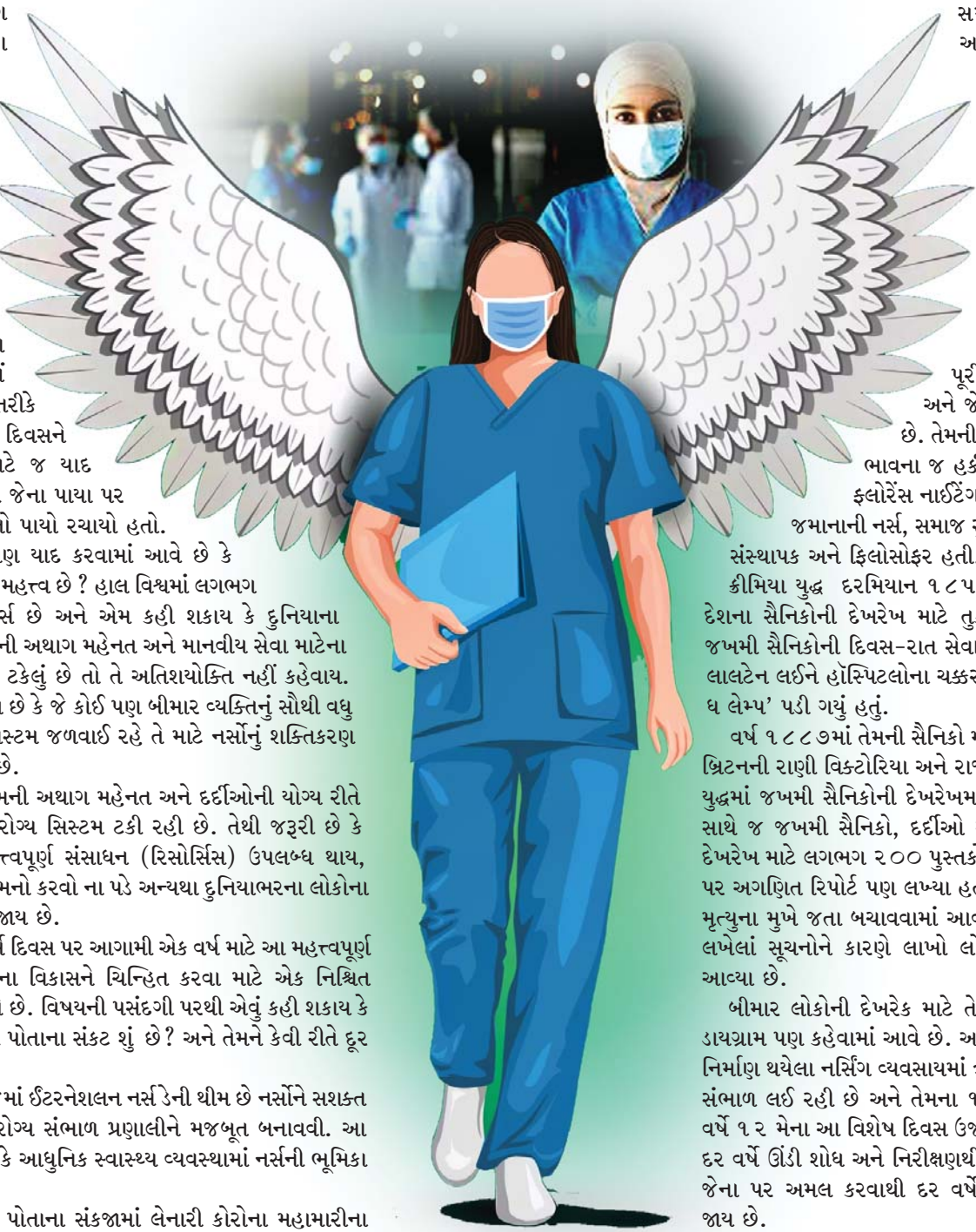
આ દિવસને એ રીતે પણ યાદ કરવામાં આવે છે કે માનવીય જીવનમાં નર્સોનું શું મહત્વ છે? હાલ વિશ્વમાં લગભગ ત્રણ કરોડની આસપાસ નર્સ છે અને એમ કહી શકાય કે દુનિયાના લોકોનું સ્વસ્થ આરોગ્ય તેમની અથાગ મહેનત અને માનવીય સેવા માટેના તેમના સમર્પણના ભાવ પર ટકેલું છે તો તે અતિશયોક્તિ નહીં કહેવાય. હકીકતમાં નર્સ એવી જ હોય છે કે જે કોઈ પણ બીમાર વ્યક્તિનું સૌથી વધુ ધ્યાન રાખે છે. આરોગ્ય સિસ્ટમ જળવાઈ રહે તે માટે નર્સોનું શક્તિકરણ અને તેમનું સન્માન જરૂરી છે.

નર્સના સમર્પણ ભાવ તેમની અથાગ મહેનત અને દર્દીઓની યોગ્ય રીતે સંભાળને કારણે સમગ્ર આરોગ્ય સિસ્ટમ ટકી રહી છે. તેથી જરૂરી છે કે નર્સિંગ વ્યવસાય માટે મહત્વપૂર્ણ સંસાધન (રિસોર્સિસ) ઉપલબ્ધ થાય, તેમને નાણાકીય સંકટનો સામનો કરવો ના પડે અન્યથા દુનિયાભરના લોકોના આરોગ્યનો પાયો હુમલો જાય છે.

દર વર્ષે આંતરરાષ્ટ્રીય નર્સ દિવસ પર આગામી એક વર્ષ માટે આ મહત્વપૂર્ણ વ્યવસાયનું મહત્વ અને તેના વિકાસને ચિન્હિત કરવા માટે એક નિશ્ચિત વિષયને પસંદ કરવામાં આવે છે. વિષયની પસંદગી પરથી એવું કહી શકાય કે આરોગ્યના મૂળ વ્યવસાયમાં પોતાના સંકટ શું છે? અને તેમને કેવી રીતે દૂર કરી શકાય છે?

ઉદાહરણ તરીકે ૨૦૨૪માં ઈંટરનેશનલ નર્સ ડેની થીમ છે નર્સોને સશક્ત બનાવવાનો અર્થ છે કે આરોગ્ય સંભાળ પ્રણાલીને મજબૂત બનાવવી. આ થીમ પરથી જાણી શકાય છે કે આધુનિક સ્વાસ્થ્ય વ્યવસ્થામાં નર્સની ભૂમિકા કેટલી મહત્વપૂર્ણ છે?

બે વર્ષ પહેલા દુનિયાને પોતાના સંક્રાંતિ લેનારી કોરોના મહામારીના

સમયમાં નર્સનું મહત્વ પૂરા વિશ્વએ અનુભવ્યું હતું. તેમના હાથમાં જ મનુષ્યનું જીવન આવીને થોભી ગયું હતું અને આ કંઈ પહેલી વખત નથી થયું. હંમેશાંથી આરોગ્ય દેખરેખની દુનિયા નર્સ પર જ ટકેલી રહી છે. તેથી વર્લ્ડ હેલ્થ ઓર્ગેનાઈઝેશન (હુ)નું માનવું છે કે જો દુનિયામાં આરોગ્યને સુરક્ષિત અને મજબૂત બનાવવું છે તો જરૂરી છે કે આપણી નર્સિંગ જેવી સંસ્થાને મજબૂત બનાવવામાં આવે.

ફ્લોરેન્સ નાઈટિંગલ જેના નામ પર આજે પૂરી દુનિયામાં નર્સ જે ઊજવવામાં આવે છે અને જે આધુનિક નર્સના વ્યવસાય પર આધાર છે. તેમની અથાગ મહેનત અને મનુષ્ય પ્રતિ સમર્પણ ભાવના જ હકીકતમાં નર્સિંગ વ્યવસાયની આત્મા છે.

ફ્લોરેન્સ નાઈટિંગલ ફક્ત નર્સ જ નહોતી પરંતુ તે પોતાના જમાનાની નર્સ, સમાજ સુધારક અને આધુનિક નર્સિંગ વ્યવસાયની સંસ્થાપક અને ફિલોસોફર હતી.

કીમિયા યુદ્ધ દરમિયાન ૧૮૫૩માં નાઈટિંગલને બ્રિટન અને સહયોગી દેશના સૈનિકોની દેખરેખ માટે તુર્કીમાં તહેનાત કરવામાં આવી હતી. તે જખમી સૈનિકોની દિવસ-રાત સેવા કરતા રહેતાં હતાં અને મોડી રાત સુધી લાલટેન લઈને હોસ્પિટલોના ચક્કર મારતી હતી. તેથી તેનું નામ ‘લેડી વિથ ધ લેમ્પ’ પડી ગયું હતું.

વર્ષ ૧૮૮૭માં તેમની સૈનિકો માટે કરવામાં આવેલી મહાન સેવાની નોંધ બ્રિટનની રાણી વિક્ટોરિયા અને રાજકુમાર આલબર્ટે પણ લીધી હતી. તેમણે યુદ્ધમાં જખમી સૈનિકોની દેખરેખમાં અથાગ સમર્પણ તો દેખાડ્યું હતું પણ સાથે જ જખમી સૈનિકો, દર્દીઓ અને અસ્વસ્થ લોકોની આરોગ્ય સંબંધી દેખરેખ માટે લગભગ ૨૦૦ પુસ્તકો, પ્રિસ્ક્રિપ્શન અને ઓબ્ઝર્વેશન આધાર પર અગણિત રિપોર્ટ પણ લખ્યા હતા. તેના પર અમલ કરીને લાખો લોકોને મૃત્યુના મુખે જતા બચાવવામાં આવ્યા . આજે પણ તેમના આરોગ્ય સંબંધી લખેલાં સૂચનોને કારણે લાખો લોકોને મોતના મુખેથી જતા બચાવવામાં આવ્યા છે.

બીમાર લોકોની દેખરેક માટે તેમણે એક પ્રક્રિયા નક્કી કરી, જેને રોજ ડાયગ્રામ પણ કહેવામાં આવે છે. આજે પૂરી દુનિયામાં તેમના આ સમર્પણથી નિર્માણ થયેલા નર્સિંગ વ્યવસાયમાં ત્રણ કરોડથી વધુ નર્સ પૂરી દુનિયાની સંભાળ લઈ રહી છે અને તેમના ૧૩૦થી વધુ રાષ્ટ્રીય સંગઠન મળીને દર વર્ષે ૧૨ મેના આ વિશેષ દિવસ ઉજવે છે અને દુનિયાના સારા આરોગ્ય માટે દર વર્ષે ઊંડી શોધ અને નિરીક્ષણથી દર વર્ષે એક નવો વિષય પસંદ કરે છે, જેના પર અમલ કરવાથી દર વર્ષે લાખો લોકો મોતના મુખે જતા બચી જાય છે.

feedback@bombaysamachar.com

તંદુરસ્તી-મનદુરસ્તી

ભાણદેવ

(ગયા અંકથી ચાલુ)

૨. સૌમ્ય મનોવિકૃતિઓ:

સૌમ્ય મનોવિકૃતિઓ બચાવ-પ્રયુક્તિઓ કરતાં વધારે પ્રતિકૂલિત હોય છે, પરંતુ તીવ્ર મનોવિકૃતિ કરતાં ઓછી પ્રતિકૂલિત હોય છે. આમ સૌમ્ય મનોવિકૃતિ બંનેની વચ્ચે છે.

સૌમ્ય મનોવિકૃતિઓનાં અનેક સ્વરૂપો છે. પ્રધાન સ્વરૂપોનો સંક્ષિપ્ત પરિચય અહીં ઉપલબ્ધ છે:

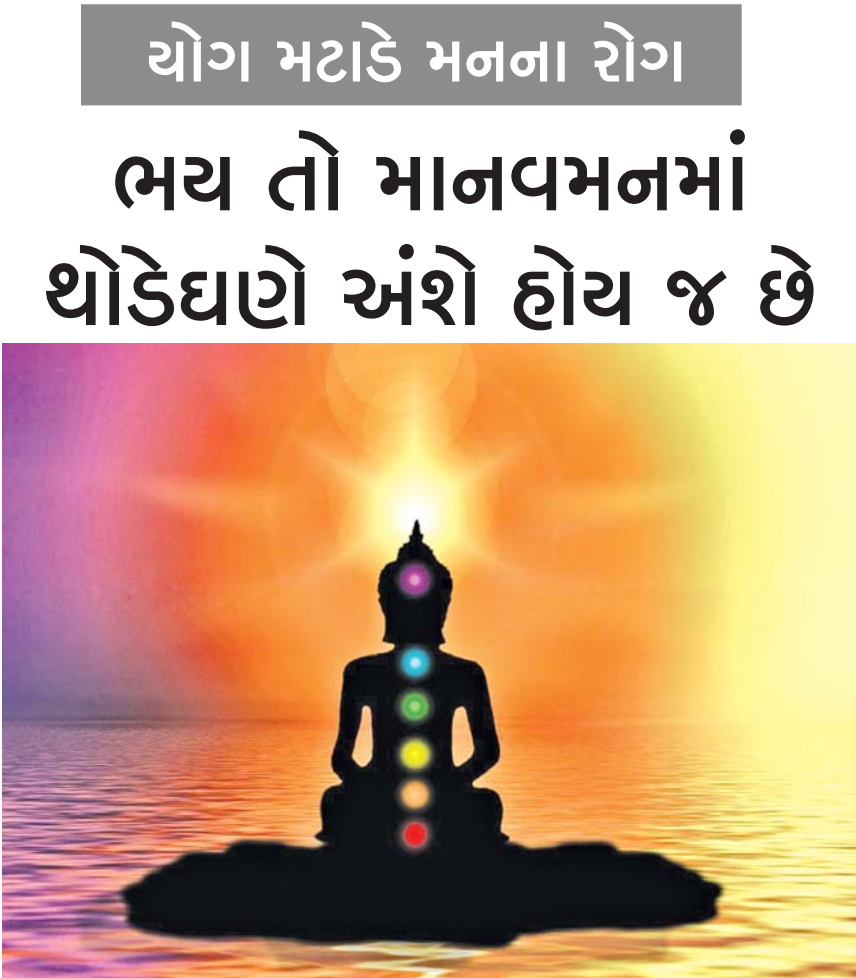
(૧) વિકૃત ચિંતા (Anxiety): આ વિકૃતિનો ભોગ બનેલી વ્યક્તિ અકારણ કે નજીવા કારણસર લગભગ સતત ખૂબ વધારે પડતી ચિંતા કરતી રહે છે. આ વધારેપડતી ચિંતાને કારણે તે સતત ડુઃખી રહે છે અને સમાજ સાથેનું અને પોતાની જાત સાથેનું તેનું સમાયોજન વિચ્છિન્ન થઇ જાય છે.

(૨) વિકૃત ભીતિ (Phobia): ભય તો પ્રત્યેક માનવીને લાગે જ છે. ભય તો માનવમનમાં થોડેઘણે અંશે હોય જ છે. પરંતુ આ ભય જ્યારે અતિ તીવ્ર સ્વરૂપ ધારણ કરે ત્યારે તે ‘વિકૃત ભીતિ’ બને છે.

આ વિકૃતિનો ભોગ બનેલ વ્યક્તિ અકારણ કે નજીવા કારણસર વધારેપડતો ભય અનુભવે છે- સતત ભય અનુભવે છે. ભયનું તીવ્ર સ્વરૂપ તેના જીવનનો અને મનનો ભાગ બની જાય છે. પરિણામને તે સમાજ સાથે કે પોતાની જાત સાથે સમાયોજન જાળવવા મટે અક્ષમ બની જાય છે. વિકૃત ભીતિમાં અનેક સ્વરૂપો છે.

(૩) મનોદબાણ (Obsession): અને કૃતિદબાણ (Compulsion): મનોસદબાણમાં વિચારોની અનિવાર્યતા હોય છે. વ્યક્તિ પોતે જાગ્રત રીતે ઇચ્છે નહીં છતાં તેના મન પર વિચારોનું સતત દબાણ રહ્યા જ કરે છે. ઇચ્છા વિરુદ્ધ અમુક જાતના વિચારોનું પુનરાવર્તન થાય જ કરે છે. હટાવવા છતાં વિચારો હટતા જ નથી. આ સ્વરૂપની મનોવિકૃતિને મનોદબાણ (વખતયતતશક્ષક) કહેવામાં આવે છે.

મનોદબાણ જેવી જ બીજી વિકૃતિ કૃતિદબાણ (ઈજ્જાહીહતશક્ષક) છે. આ વિકૃતિનો ભોગ બનેલ વ્યક્તિ પોતાની ઇચ્છા વિરુદ્ધ અનિવાર્ય સ્વરૂપે કેટલીક વિચિત્ર ક્રિયાઓ કર્યા જ છે. આ ક્રિયાઓ અસંગત અને ક્વચિત હાસ્યાસ્પદ પણ હોય છે. વ્યક્તિ પોતે આ ક્રિયાઓની વ્યર્થતા સમજે છે. પરંતુ તે પોતે રોકવા ઇચ્છે તોપણ તે આ ક્રિયાઓનું વારંવાર થતું પુનરાવર્તન રોકવા

અસમર્થ બને છે. કોઇક માનસિક ખેંચાણને કારણે વ્યક્તિની ઇચ્છા વિરુદ્ધ અવશ્યપણે આવી ક્રિયાઓ થયા જ કરે છે. દા.ત. વારંવાર હાથ-પગ ધોવા, તાળું બંધ કરીને તે બંધ થયું કે નહીં તેની વારંવાર ચકાસણી કરવી, વારંવાર પૈસા ગણવા વગેરે.

(૨) વિષાદ કે બિન્નતા (ઉચાધિતશક્ષક): વ્યક્તિના જીવનમાં કોઇ ડુઃખદ પરિસ્થિતિ આવે ત્યારે વ્યક્તિ તીવ્ર વિષાદ કે બિન્નતામાં ડૂબી જાય છે. પ્રિયજનોનું મૃત્યુ, વ્યવસાયમાં ભારે નુકસાન, પ્રેમમાં નિષ્ફળતા, ગંભીર શારીરિક બીમારી, ગંભીર અકસ્માત- આવા કોઇ કારણસર વ્યક્તિના મનમાં વિષાદની વિકૃતિ જન્મી શકે છે.

વિષાદનો શિકાર બનેલી વ્યક્તિના જીવનમાં બિન્નતા, ઉદાસીનતા, નિરાશા, ઉત્સાહહીનતા, અભિરુચિનો અભાવ, બિનઉપયોગિતાની લાગણી, વધારેપડતી ચિંતા, આત્મવિશ્વાસનો અભાવ આદિ લક્ષણો જોવા મળે છે.

આધુનિક મનોવિજ્ઞાનની દૃષ્ટિએ વિષાદનાં કારણો મનમાં અને પરિસ્થિતિમાં એમ બંને સ્થાને છે. પરિસ્થિતિ એવી છે કે વિષાદ ઉત્પન્ન થાય છે અને વ્યક્તિના મનનું બંધારણ એવું છે કે જે કારણે તે ‘વિષાદની વિકૃતિ’નો ભોગ બને છે.

આ વિકૃતિનો ભોગ બનેલા વ્યક્તિ નાના- નજીવા કારણસર પણ ઊંડા વિષાદમાં સરી પડે છે અને અનેક વાર અકારણ વિષાદમાં રહે છે.

(૫) હિસ્ટીરિયા (Hysteria): તીવ્ર માનસિક સંઘર્ષને કારણે વ્યક્તિત્વના સંગઠનની માત્રા ખૂબ ઘટી જાય છે. વ્યક્તિત્વનું સંગઠન છિન્નભિન્ન થઇ જાય છે. આ વિકૃતિને હિસ્ટીરિયા કહેવામાં આવે છે. હિસ્ટીરિયાને ત્રણ વિભાગમાં વહેંચવામાં આવે છે.

(i) રૂપાંતરિત પ્રતિક્રિયાઓ: હિસ્ટીરિયાના આ સ્વરૂપમાં વ્યક્તિની આંતરિક સંઘર્ષ બાહ્ય શારીરિક લક્ષણો દ્વારા પ્રગટ થાય છે. રૂપાંતરિત પ્રતિક્રિયાઓનાં ત્રણ સ્વરૂપો છે:

- * સંવેદનાત્મક લક્ષણો
- * ચેષ્ટાત્મક લક્ષણો
- * આંતરિક-શારીરિક લક્ષણો

(ii) વિચોજિત પ્રતિક્રિયાઓ: હિસ્ટીરિયાના આ પ્રકારમાં વ્યક્તિના કેટલાક વિશિષ્ટ ગુણો વિચ્છિન્ન થાય છે. વિચોજિત પ્રતિક્રિયાનાં ચાર સ્વરૂપો છે:

- * સ્મૃતિલોપ
- * નિદ્રાભ્રમણ
- * બહુવ્યક્તિત્વ

* વિસ્મૃતિભ્રમણ

(iii) આંકડી :

જ્યારે હિસ્ટીરિયા ચરણ સીમાએ પહોંચે ત્યારે આ તૃતીય પ્રકારની હિસ્ટીરિયા અથાત્ આંકડીની વિકૃતિ પ્રગટે છે. આ વિકૃતિમાં આવેગાત્મક અસ્થિરતા જોવા મળે છે. અકારણ ભૂમો પાડવી, અટ્ટહાસ્ય કરવું, રુદન કરવું- આવાં લક્ષણો જોવા મળે છે.

બાહ્ય દૃષ્ટિએ જોઇએ તો આંકડી અને અપસ્મારનાં લક્ષણોમાં સમાનતા જોવા મળે છે. પરંતુ આ બંને વિકૃતિઓ ભિન્નભિન્ન છે.

અપસ્મારમાં તાણા-આંચકી થાય છે. અપસ્મારનો દર્દી ગમે ત્યાં પડી જશે, બેહોશ થઇ જશે. તે પોતાના શરીરને સંભાળી શકશે નહીં. તેમાં દાંત વચ્ચે જીભ આવી જઇ જીભ કપાઇ જવાની ઘટના ઘટી શકે છે; જ્યારે હિસ્ટીરિયાના આ તૃતીય પ્રકાર આંકડીમાં આનું બનતું નથી. દર્દી પોતાના શરીરની સંભાળ રાખી શકે છે.

(૬) કલ્પનાજન્ય માંદગી :

વસ્તુતઃ વ્યક્તિના શરીરમાં માંદગી ન હોય છતાં તે તેવી કલ્પનામાં રાચે કે પોતાને કોઇ એક કે અનેક રોગ છે. આ પ્રકારની મનોવિકૃતિને ‘કલ્પનાજન્ય માંદગી’ કહેવામાં આવે છે.

આ વિકૃતિના ભોગ બનેલ દર્દી મોટે ભાગે અપયો, પેટમાં દુખાવો, હૃદય અને ફેફસાંની તકલીફ, પેશાબની તકલીફ, છાતીમાં દુખાવો, માથાનો દુખાવો વગેરે દર્દીની ફરિયાદ કરતાં હોય છે.

આ બધા કે અન્ય રોગો દર્દીએ માની લીધેલાં અર્થાત્ કલ્પેલાં દર્દો હોય છે. વસ્તુતઃ તેને આવું કોઇ દર્દ હોતું નથી. આવાં દર્દીઓ પોતાના રોગની ફરિયાદો કરતાં રહે છે, ચિકિત્સા કરાવે છે અને ખર્ચ પણ કરે છે. પરંતુ તેમને કોઇ રોગ નથી- આ હકીકત તેમને સમજાવી શકાતી નથી.

(૭) મજાજાચ્છાનિજન્ય પ્રતિક્રિયાઓ :

આ વિકૃતિ એક રીતે વિકૃત થાકની બીમારી છે. આ વિકૃત થાકનો દર્દી પોતાને સતત થાકેલો માને છે. વસ્તુતઃ તેને થાક હોતો નથી, પરંતુ તે માનસિક રીતે પોતાને સતત થાકેલો અનુભવે છે અને સતત થાકની ફરિયાદ કરતો રહે છે.

નાનુંસરખું કામ કર્યા પછી પણ તે ખૂબ થાકી ગયાની ફરિયાદ કરે છે.

(૮) આઘાતજન્ય મનોવિકૃતિઓ :

તીવ્ર આઘાતજનક ઘટનાઓમાંથી આ વકૃત પ્રગટે છે. યુદ્ધ, અકસ્માત, બળાકાર, કામી હુલ્લો, આગ, પૂર, ધરતીકંપ - આવી ઘટનાઓને કારણે વ્યક્તિને તીવ્ર આઘાત લાગે તો તેમાંથી માનસિક વિકૃતિઓ જન્મે છે.

આવા આઘાતમાંથી વિસ્મરણ, હિસ્ટીરિયા, લકવો, બુજારી, અસ્પષ્ટ દૃષ્ટિ, અનિદ્રા આદિ રોગો પ્રગટ થાય છે.

(ક્રમશઃ)■

feedback@bombaysamachar.com

આરોગ્ય વિશેષ

સંકલન: સ્મૃતિ શાહ-મહેતા

આ CPR શું છે?

જીવનું જોખમ ઊભું થાય ત્યારે આ તાત્કાલિક સારવાર જાણી લેવી- શીખી લેવી બહુ જરૂરી છે

સી.પી.આર. એટલે શું?

C.P.R. એટલે Cardio Pulmonary Resuscitationબીજા શબ્દોમાં કહીએ તો એ છે હૃદય-ફેફસાંનું પુનર્જીવન.

CPR એ અચાનક હૃદય બંધ પડવાની કે થ્રાસોચ્છ્વાસ બંધ થઈ જવાની કટોકટી વખતે વ્યક્તિને છાતી ઉપર આપવામાં આવતી ઝડપી દબાણની તાત્કાલિક સારવાર છે. CPR આપવાથી હૃદય બંધ પડી ગયેલી વ્યક્તિના શરીરમાં લોહીનું પરિભ્રમણ ચાલુ કરી શકાય છે. આનાથી શરીરનાં મહત્વનાં અંગો જેવાં કે મગજ, હૃદય, કિડની અને લીવર વગેરેને અજોઈતું લોહી મળતું રહે છે. અને આવી વ્યક્તિને જો તાત્કાલિક હોસ્પિટલ પહોંચાડવામાં આવે તો, તેમની જિંદગી બચવાની શક્યતા ખૂબ જ વધી જાય છે...

જો વ્યક્તિ જાગૃત હોય તો C.P.R. ક્યારેય ન કરવું.

જ્યારે તમે એકલા હો અને અચાનક કોઈ વ્યક્તિને જમીન પર પડેલી જુઓ તો સૌથી પહેલા એ ચકાસી લો કે શું તેને ખરેખર CPR ની જરૂર છે કે નહિ, તે આ મુજબની રીત પ્રમાણે તપાસી શકાય છે.

તેના શ્વાસ ચાલે છે?

મુખ્ય બે ધમની દ્વારા એ ચેક કરી શકાય.

૧. ગળાની અને ૨. હાથની ગળાની બંને સાઈડ કેરોટીડ નામની ધમની હોય છે. ત્યાં ધબકારા ચેક કરવા.

એ જ રીત, હાથની બહારની સાઈડ પર રેડિયલ નામની ધમની હોય છે. ત્યાં ધબકારા માટે તપાસવું.

સી.પી.આર. ક્યારે કરવું?

અહીં દર્શાવેલાં કોઈ પણ કારણસર જ્યારે વ્યક્તિનું હૃદય બંધ પડી જાય અને તે બેભાન થઈ જાય ત્યારે

હાર્ટએટેક

સ્ટ્રોક

અકસ્માત

પાણીમાં ડૂબેલ વ્યક્તિને તરત બહાર કાઢ્યો હોય ત્યારે..

ઈલેક્ટ્રિક શોક

ઝેર પીધું હોય તે દરમિયાન

અન્ય કારણોસર હૃદય બંધ પડી ગયું હોય.

સી.પી.આર. કરવામાં ક્યારેય ડર ન રાખવો.

ઘણા લોકો આત્મવિશ્વાસના અભાવે અથવા જોખમના ભયે સામેની વ્યક્તિના CPR ચેક કરવામાં ડરતા હોય છે, પરંતુ તેમાં ડરવાની કાંઈ જરૂરિયાત નથી. વળી ઘણા લોકો ડરતા હોય છે કે, તેમના કારણે દર્દીને વધારે નુકશાન તો નહિ થાય ને? પરંતુ તે ખોટી માન્યતા છે. કેમ કે , જો તમે તે સમયે યોગ્ય નિર્ણય નહિ લઈ શકો, તો વ્યક્તિનું ૮ થી ૧૦ મિનિટમાં મૃત્યુ થઈ શકશે. કદાચ તમારા CPR દ્વારા જો વ્યક્તિને અન્ય નુકશાન થાય તો તે રિપેર થઈ શકે છે, પરંતુ તે સમયે તમારા નિર્ણય ન લેવાથી વ્યક્તિ મૃત્યુ પામશે. માટે પાછળથી પસ્તાવું પડે તેના કરતાં ઈ.કે.છકરવાનું શરૂ કરી દેવું બહુ સારં. (Better to be safe than sorry)

સી.પી.આર. કરવાની રીત:

નોંધ: અહીંયા માત્ર CPR કરવાની રીત દર્શાવેલી છે. વ્યવસ્થિત શીખવા માટે તેનો પ્રેક્ટિકલ કોર્સ કરવો લાભદાયક છે.

૧) દર્દીને સપાટ અને નક્કર જગ્યા પર સૂવડાવો.

૨) દર્દીનું માથું પાછળની બાજુ નમાવો, જેથી તેની શ્વાસનળી ખુલ્લી રહે.

૩) વ્યક્તિની છાતીની વચ્ચેવચ તમારા બંને હાથ મૂકો. તમારા એક હાથ પર બીજો હાથ રાખો.

૪.) હવે છાતી પર મિનિટમાં ૧૦૦ વાર દબાણ આવે એ રીતે જોરથી અને ખૂબ ઝડપથી વારંવાર દબાણ આપો.

૫) દરેક દબાણ વખતે છાતી ૨ ઈંચ જેટલી દબાવવી જોઈએ.

૬) જો દર્દી બચી જાય તો પછી તેને આરામદાયક સ્થિતિમાં સૂવડાવી દેવો. અને જો કાંઈ પ્રતિક્રિયા ન દર્શાવે તો ઍમ્બ્યુલન્સ આવે ત્યાં સુધી CPR કરવાનું ચાલું રાખવું.

નોંધ: નવી માર્ગદર્શિકા પ્રમાણે મોં દ્વારા શ્વાસોચ્છ્વાસ આપવા જરૂરી નથી. ■

feedback@bombaysamachar.com

ટૂંકી વાર્તા

અનિરુદ્ધ પુનર્વસ

અનુવાદક: લલિતકુમાર શાહ

આજે સરલાનું ઈન્ટર સાયન્સનું પરિણામ જાહેર થવાનું હતું. તે ચોક્કસ ફર્સ્ટ ક્લાસમાં આવવાની હતી. પણ ઘરના બધા માણસો જાણે કંઈ બનવાનું જ નથી તેમ શાંત હતા. સવારથી જ બાપુજી ક્યાંક બહાર ચાલ્યા ગયા હતા. ઈન્દિરાબાઈ કંઈને કંઈ કામમાં વ્યસ્ત રહીને સરલાની નજર ચૂકવવાની ગડમથલ કરતાં હતાં. સરલા પણ પલંગમાં પડી પડી એક પુસ્તક વાંચવામાં મગ્ન બની ગઈ હતી. સવારથી અત્યાર સુધીમાં તેણે બે પુસ્તકો પૂરાં કર્યાં હતાં. વાંચી વાંચીને આંખો થાકી ગઈ હતી. તેમ છતાં તેણે ત્રીજું પુસ્તક વાંચવું શરૂ કર્યું. કુટુંબમાં ફક્ત ત્રણ જ સભ્યો હતા. પણ ત્રણે જણ જાણે એકબીજાના નજર ટાળવા પ્રયત્ન કરી રહ્યા હતા. આજે તેઓ પરસ્પરની સામે ધોવાની હિંમત કરતાં નહોતાં, કારણ કે આજે પરિણામનો દિવસ હતો.

સરુની બહેનપણીઓ હવે કોઈ પણ ઘડીએ આવશે અને ‘સરુ, પેંડા લાવ, ફર્સ્ટક્લાસ આવી. પેંડા લાવ, ફર્સ્ટક્લાસ આવી. પેંડા ક્યાં છે? હવે તો અમારી સરુ મેડિકલમાં જવાની!’ એમ કહીને શોરબકોર કરી મુકશે કારણ કે પરિણામ યુનિવર્સિટીના બોર્ડ ઉપર સાંજે પાંચ વાગ્યે જ મૂકવામાં આવવાનું હતું. બધી છોકરીઓ સાર્ફકલ ઉપર એકાદ કલાકમાં જ અહીં આવી પહોંચવાની હતી. યુનિવર્સિટી તરફ જતાં જતાં એકબે બહેનપણી તો સરલાને ઘરે મળવા પણ આવી હતી. સરલાને તેમની સાથે યુનિવર્સિટી લઈ જવાના તેમના બધા પ્રયત્નો વ્યર્થ નીવડ્યા હતા.

તું નથી આવતી. ઘરમાં બા એકલાં છે, મારે ઘરે જ રહેવું જોઈએ? સરલાએ આવો મક્કમ જવાબ આપ્યો હતો. ઈન્દિરાબાઈએ રસોડામાં ઊભા ઊભાં આ શબ્દો સાંભળ્યા હતા અને આંખમાં આવેલાં આંસુ લૂછ્યાં. સરુ પાસે જવાનું કેમ ટાળતાં હતાં તેનું કારણ તેઓ જાણતાં હતાં. તેથી જ જ્યારે છોકરીઓએ તેમને પૂછ્યું, ‘સરુને અમે યુનિવર્સિટી લઈ જઈએ?’ ત્યારે તેમણે મક્કમતાથી ના પાડી હતી. સરુ બહાર ગઈ હોત તો તેમના માટે સારું જ હતું. કોઈની નજર ટાળવાનો પ્રયત્ન ન કરવો પડ્યો હોત. પણ ઈન્દિરાબાઈ જાણતાં હતા કે તે શા માટે તેની બહેનપણીઓ સાથે જવા રાજી ન હતી. આ કારણ ખાતર જ તેમણે પણ એ છોકરીઓને ના કહી હતી.

‘અમે પાછા આવતી વખતે આવીએ છીએ. પેંડા તૈયાર રાખજો. કહેતી એ છોકરીઓ સાર્ફકલ ઉપર રવાના થઈ હતી. તેઓને પરત આવવાનો હવે સમય થઈ ગયો હતો.

અને તેમની જ આ અને દીકરી- બન્ને અસ્વસ્થ બની ગયાં હતાં. આખરે ઈન્દિરાબાઈએ મન મક્કમ કરી સરુ પાસે જઈ કહ્યું, ‘તારી બહેનપણીઓ હમણાં જ આવશે.

પેંડા માટે બૂમાબૂમ કરી મૂકશે. તેમને પેંડા દેવા જોઈએ. બેટા, આનંદની હંમેશાં વહેંચણી કરવી જોઈએ. જા, સાર્ફકલ ઉપર જ ઉપર જઈને પેંડા લઈ આવ અને એક હાર લાવવાનું પણ ભૂલતી નહીં. આજે ગુરુવારનો દિવસ પણ ઘણો સારો છે. જલદી કરજે, તારી બહેનપણીઓ આવે તે પહેલાં પાછી આવજે.’ સરલા મૂંગા મોંએ ઊઠી. સ્કર્ટ સરખું કર્યું અને પગમાં ચંપલ પહેર્યાં. ડબ્બામાંથી દસની નોટ લઈને તે સાર્ફકલ ઉપર પેંડા લેવા ગઈ. સરલા બહાર ગઈ કે તુરંત ઈન્દિરાબાઈ સુરેશના ફોટા સામે આવી ઊભાં રહ્યાં. તેમને ડૂમો ભરાઈ આવ્યો. ‘સુરેશ...સુરેશ, આપણી સરુ ફર્સ્ટ ક્લાસમાં પાસ થઈ છે. હવે અમે તેને મેડિકલમાં મોકલીશું. બેટા, તેં સરુને ડોક્ટર થવાનું કહ્યું છે ને? તે જરૂર ડોક્ટર બનશે બધાને તારી યાદ આવે છે. તેઓ વિદ્યાયા હશે તારી ઉપર પણ જ્યારથી તું ગયો છે તેમણે રાતનું જમવાનું જ બંધ કરી દીધું છે, બેટા, આજે તો તું આવ. સરલાની સફળતાના પેંડા ખાવા તો આવ.’ ઈન્દિરાબાઈની આંખોમાંથી આંસુઓનો પ્રવાહ વહી રહ્યો હતો. બાંનેબાંથી આંસુઓનો પ્રવાહ વહી રહ્યો હતો. બન્ને હાથ વેે તેઓ સુરેશના ફોટાને પસવારતા હતાં.

નેટલામાં કોઈએ બારણું ખખડાવ્યું. ઈન્દિરાબાઈએ ઝડપથી આંસુ લૂછી નાખ્યાં અને તેઓ દરવાજા તરફ ગયાં. બારણું ઊઘાડતાં જ સરલાની બે-ત્રણ સખીઓ ‘સરુ ક્યાં છે? પેંડા લાવો, પેંડા લાવો. કોલેજમાં પહેલો અને યુનિવર્સિટીમાં તેનો સારમો નંબર આવ્યો છે! હવે મેડિકલમાં ચોક્કસ એડમિશન મળશે તેને.’ છોકરીઓએ ઘોઘાંટ કરી મૂક્યો. ‘અરે, બેસો તો ખરી, સરુ પેંડા લેવા જ ગઈ છે’ ઈન્દિરાબાઈના આનંદનો પાર ન હતો. પણ એકાદ ક્ષણ બાદ તેમનો ચહેરો ઊતરી ગયો. છોકરીઓને ખબર ન પડે તે રીતે સુરેશના ફોટા પાસે પહોંચી ગયાં. તેમની આંખો આંસુથી ઊભરાઈ ગઈ. છોકરીઓથી આ મોં છુપાવવા માટે તેઓ રસોડા તરફ જતાં જતાં બોલ્યાં, ‘તમે સૌ બેસજો હું ચા બનાવી લાવું.’

છોકરીઓ ખુરસીપલંગ ઉપર બેઠી. ઈન્દિરાબાઈ રસોડામાં ગયાં અને ભગવાનના ગોખલા સામે જઈ ઊભાં રહીને બોલ્યાં. ‘ભગવાન, એક આંખમાં આંસુ અને બીજી આંખમાં આનંદ, આવો ખેલ કેટલા દિવસ ચાલશે!’ પછી તેમણે દીવામાં ઘી પૂર્યું અને દીવો પ્રગટાવી ભગવાનની મૂર્તિ સામે હાથ જોડીને ઊભાં રહ્યાં.

નેટલામાં સરલાની સાર્ફકલનો અવાજ આવ્યો અને તેની સાથે છોકરીઓના બૂમાબૂમ સંભળાઈ- ‘કોરોટ્સ સરુ! કોલેજમાં તું પહેલી આવી છો!’

શૂન્યમનસ્કે સરલાએ સાર્ફકલ ભીંતને ટેકવીને મૂકી અને પેંડાની થેલી બાના હાથમાં આપીને તે છોકરીઓ પાસે જઈ બેઠી. ‘સરલા, ચા થઈ ગઈ છે.’ ઈન્દિરાબાઈનો અવાજ આવ્યો અને સરલા બધી બહેનપણીઓ સાથે રસોડામાં ગઈ.

‘આ લોકોને ચા પીવા દે. તું ભગવાનને પેંડાનો પ્રસાદ ચઢાવ.’ ઈન્દિરાબાઈએ સરલાને કહ્યું. સરલાએ ભગવાનને પેંડા ધર્યાં અને પછી

બધી બહેનપણીઓને આપ્યા.

‘અલી, તું ખાને પહેલાં.’ બધી છોકરીઓએ આગ્રહ કર્યો અને સરલા ધ્રુજવા લાગી. તેની આંખો ભીની થઈ ગઈ. શું કરવું તેની તેને સમજ પડતી નહોતી. ઈન્દિરાબાઈ તેની વહારે ધાયાં. ‘તેને આજે ગુરુવાર છે. આ દિવસે તે કંઈ જ ખાતી નથી. તમે ખાઓ. રાતે જમતી વખતે તે ખાશે.’ તેમણે છોકરીઓને સમજાવી અને આ વાત છોકરીઓ પણ માની લીધી. થોડા સમય પછી તે સૌ રવાના થઈ. ઘરમાં ફરી ઈન્દિરાબાઈ અને સરલાં એકલાં પડ્યાં. ફરી બન્ને પરસ્પરથી દૂર રહેવાનો પ્રયાસ કરવા લાગ્યાં. સરલાએ પુસ્તક વાંચવાનું ફરી શરૂ કર્યું. ઈન્દિરાબાઈ ફરી રસોડામાં કંઈક કામ શોધવા લાગ્યાં. પણ હવે કરવા જેવું કંઈ બાકી જ રહ્યું ન હતું અને તેમનાથી કામ ગગર બેસી શકાતું ન હતું. ‘હું મંદિરે જઈને આવું છું.’ આમ કહીને તેઓ રવાના થયાં.

ઈન્દિરાબાઈ ગયાં અને તરત જ સરલા પલંગ ઉપરથી ઊભી થઈ. પોતાનું ડિસ્કશન બોક્સ ઉઘાડીને તેમાંથી એક કવર બહાર કાઢ્યું. તે કવરમાંથી એક કાગળ લઈને તે સુરેશના ફોટા સામે ઊભી રહી. અને તેની આંખમાંથી અશ્રુધરા વહેવા લાગી. ‘નાના, નાના... હું પાસ થઈ ગઈ. કોલેજમાં પહેલી આવી. હવે હું મેડિકલમાં જઈશ. પછી ડોક્ટર બનીશ.

પણ તું ક્યાં છે, નાના? આમ શા માટે નાસી ગયો? અરે તું હોત તો મેં મારું ભણતર પૂરું કર્યું હોત. મને સ્કોલરશિપ મળી હોત. નાના, પાછો આવી જાને. કંઈ નહીં તો આજનો દિવસ તો આવ. તું નથી તેથી બધું ઝેર જેવું લાગે છે. આજે બધાને પેંડા વહેંચ્યા છે અને મેં એકપણ નથી ખાધો. બાએ સુધ્ધાં નથી ખાધો. બાપુજી પણ ખાશે નહીં. ભાઈ, તું ગયો ને આ ઘરનો બધો આનંદ હણાઈ ગયો, તારી આ ચિઠ્ઠી નેં હજુ સાચની રાખી છે. સરુ, તું ખૂબ ભણ, ડોક્ટર બન- બાપુજીનો હવે તું જ દીકરો છે, એવું લખ્યું છે તો. ભાઈ, હું ડોક્ટર બનીશ પણ દીકરો કેવી રીતે થઈશ. તું આવ, સુરેશ, જલદી પાછો આવ!’ સરલા ગદ્ગદિત થઈને બોલતી હતી.

કોઈએ બારણે ટકોરા કર્યા. સરલો પેલી ચિઠ્ઠી ઝડપથી ડિસ્કેશન બોક્સમાં સંતાડી દીધી અને મોં લૂછીને બારણું ખોલ્યું. બાપુજી, સવારથી જ?’ સરલાએ પૂછ્યું.

પલંગ ઉપર બેસતાં બાપુજી બોલ્યા, ‘એક ખૂબ જરૂરી કામ હતું.’

‘બાપુજી, હું કોલેજમાં પહેલી આવી.’ બાપુજીને પાસલાગણ કરતાં તે બોલી, નીચે નમેલી સરલાની પીઠ ઉપર પ્રેમથી હાથ ફેરવતાં ને સુરેશના ફોટા તરફ જોતાં બાપુજીએ આશીર્વાદ આપ્યા. ‘હંમેશાં સફળતા મેળવ. નામના મેળવ અને મોટી બન!’ બાપુજીએ પ્રેમથી તેનો હાથ પકડી પાસે ખેંચી પૂછ્યું. ‘પછી મેડિકલમાં ક્યાં દાખલ થવાનું નક્કી કર્યું? અહીંની કોલેજમાં જવું છે કે મુંબઈની ગ્રાંટ મેડિકલમાં?’

‘બાપુજી તમે મોકલશો ત્યાં હું જઈશ.’ સરલાએ જવાબ આપ્યો.

લડી!

‘વારુ, તારી બા ક્યાં છે?’ બાપુજીએ પૂછ્યું.

‘દર્શને ગયાં છે.’

‘આજે કંઈ વહેલા...?’

‘તમે આવો તે પહેલાં આવી જઈશ એમ કહી ગયાં છે.’

‘પણ હું આવ્યો તે પહેલાં ક્યાં આવી છે?’ બાપુજીએ હસવાનો પ્રયત્ન કરતાં કહ્યું.

‘ચા કરી આપું?’ સરલાએ પૂછ્યું.

‘ના. હું જરા વિસામો ખાઉં છું. તારી બા આવીને કરી આપશે. તારે ફરવા જવું હોય તો જઈ આવ. આજે આનંદનો દિવસ છે તારા માટે! પલંગ ઉપર પડ્યાં બાપુજીએ કહ્યું. સરલા સમજી હતી કે તેમને એકાંત જોઈએ છે. તે બહાર નીકળી ગઈ.

‘બારણું બંધ કરજો, હું બહાર જાઉં છું’ તેણે કહ્યું.

સરલાના ગયા બાદ બાપુજી સુરેશના ફોટા સામે આવી ઊભા રહ્યા અને ગદ્ગદિત અવાજે બોલ્યા, ‘સુરેશ, સરુ ફર્સ્ટ ક્લાસમાં પાસ થઈ. અરે ગાંડા, તમે તે ઠાકો આપ્યો હતો તે આ ઘરમાંથી ચાલી જવા માટે નહીં. તું ભણવામાં ધ્યાન રાખે એ જ કારણે હું તને વિદ્વાતો હતો. તમને બન્નેને મેં ખૂબ ભણાવ્યા હોત, જો તું ચાલ્યો ન ગયો હોત તો. એકનો એક તું દીકરો છે મારો. મારો બધો આધાર તારા ઉપર હતો. સરલા તો બિચારી પારકું ધન. ડોક્ટર થયા પછી પણ બીજાને ઘરે જવાની. તું જ આ ઘરનો સાચો આધાર હતો. આજે એક વર્ષ થયું તને ગયાને. તે કંઈ ખબર જ આપ્યાં નથી. ક્યાં છે તું! તારા ગયા પછી તો મારું શરીર ખખડી ગયું છે. પણ આ વાત કોઈને કહી પણ નથી શકતો. જો હું જ ધીરજ છોડી દઉં તો તારી બા અને સરુનું શું થશે? તેમના માટે જ મારે ખોટી સખ્તાઈનો દેખાવ કરવો પડે છે. સુરેશ, તું તો આ ઘરના બાપની લાડકી હતો. પાછો આવ. તારા આવા વિના આ ઘરમાં પહેલાં જેવો આનંદ નથી આવવાનો. દીકરા, તારો થાકી ગયેલો બાપ બોલાવે છે. જલદી પાછો આવ. ખૂબ જલદી!’ સુરેશનો ફોટો ભીંત ઉપરથી ઉતારીને છાતીસરસો ચાંપી બાપુજી હીબકાં ભરતા હતા. વર્ષ આખાની વ્યથાને આજે વાચા મળી હતી. દૃઢયમાં ધરબી રાખેલી ભાવના પ્રગટ થતી હતી.

એક વર્ષ પહેલાંની જ વાત છે. ખરું કહીએ વર્ષ પહેલાંની પણ નહીં, પણ સુરેશ સ્કૂલ જવા લાગ્યો ત્યારની. સુરેશને સ્કૂલ પ્રત્યે અણગમો હતો. સરલા તેના પછી સ્કૂલે બેઠી હતી, છતાં પ્રગતિ કરી રહી હતી. તે સુરેશ કરતાં દોઢ વર્ષ નાની હતી તો પણ સુરેશ કરતાં હોશિયાર હતી. પોતાનું ઘરકામ તો તે કરતી જ પણ સાથે સાથે સુરેશનું પણ કરી નાખતી. પણ પરીક્ષામાં આ બધું કેમ શક્ય હતું. સરુ દર વર્ષે પહેલો નંબર મેળવતી અને સુરેશને જેમ તેમ ઉપરના વર્ગમાં ચઢાવવામાં આવતો. એસ.એસ.સી સુધી તો જોકે એકેય વર્ષ બગડ્યું નહોતું, પણ એસ.એસ.સી.માં સુરેશ નાપાસ થયો. તેને આથી ખૂબ લાગી આવ્યું. અભ્યાસ કરવા બેસતો પણ તેનું મન પુસ્તકમાં નહીં બીજે ક્યાંક ભટકતું. આખરે

થવાનું હતું તે થઈને જ રહ્યું. એસ.એસ.સી.માં સરલા સારા માર્ક સાથે પાસ થઈ અને સુરેશ બીજી વખતે નાપાસ થયો. બાપુજી પરિણામને દિવસે ખૂબ ગુસ્સે થયા. સરલા તેની સ્કૂલમાં પહેલી આવી હતી, પણ બાપુજીએ પેંડા ન વહેંચ્યા. સુરેશ પાસ થશે ત્યારે જ પેંડા એમ તેમણે બધાને કહી દીધું.

સરલા કોલેજમાં દાખલ થઈ. સુરેશ ફરી એસ.એસ.સીની તૈયારીમાં પડ્યો. આ વખતે તેણે જરા પણ ક્યાશ રાખી ન હતી. પોતાની નબળાઈના કારણે બહેને મેળવેલા ધરાની પણ ઉજવણી આ ઘરમાં નથી થતી એ વાત તેને અસહ્ય લાગી, પરંતુ આ વરસે પણ તેને નસીબે યારી ન આપી. સરલા ફર્સ્ટ યરમાં ફરી પહેલા નંબરે આવી. સુરેશ ફરી નાપાસ થયો.

બાપુજીનો કોધ ભભૂકી ઊઠ્યો. ‘તારા કારણે આ છોકરીનું ભણતર મારે બંધ કરવું પડશે. તું તો સાવ કોઠ નીવડ્યો. તારો ખાવા- પીવાનો ખર્ચ પણ હવે મને ભારે પડે છે.’ તેમણે સુરેશને આવું ઘણું સંભળાવ્યું. અને પછી તેઓ ગુસ્સામાં બહાર નીકળી ગયા. સુરેશ નિરાશ અને ડાઘાલેલા ચહેરે પલંગમાં પડ્યો રહ્યો. રાત્રે જમવા પણ ઊભો થયો નહીં અને સવારે બધા જાગ્યા ત્યારે સુરેશ ઘરમાં નહોતો ટેબલ ઉપર એક ચિઠ્ઠી પડી હતી- સરલાના નામે લખાયેલી.

‘સરુ, તું ખૂબ ભણજે. ડોક્ટર બનજે. તારી પાછળ ખચો થઈ શકે તેથી હું ચાલ્યો જાઉં છું. તું યશ અને નામના મેળવજે. બાપુજી અને બાની પણ એ જ ઈચ્છા છે. બાપુજીને કહેજે હું જન્મ્યો જ નહોતો તેમ સમજે, તું જ તો તેમની દીકરી અને દીકરા છો. સૌને નમસ્કાર.

-નાનો.’

ને તે સવારથી એ ઘરમાં આનંદ અને ઉમંગ ખોવાઈ ગયાં. સુરેશ આવું કંઈ કરશે તેવું બાપુજીને પણ લાગ્યું ન હતું.

આ વાતને હવે વર્ષ થઈ ગયું હતું. સરુ ફર્સ્ટક્લાસ સાથે કોલેજમાં પ્રથમ આવી હતી. સુરેશ ક્યા હતો શું કરતો હતો, તે વિશે કોઈ માહિતી મળી ન હતી. વર્તમાનપત્રોમાં જાહેરાત પણ અપાઈ હતી. પોલીસે કરેલી તપાસ પણ વ્યર્થ ગઈ હતી.

બારણું ખખડ્યું. બાપુજી તંદ્રામાંથી બહાર આવ્યા. ઉતાવળે તેમણે ફોટો મૂળ જગ્યાએ ટાંચી દીધો. અને બારણું ઉઘાડ્યું. ઈન્દિરાબાઈ મંદિરથી પાછાં આવ્યાં હતાં. થોડી ક્ષણો બાદ સરલા પણ આવી. સૌ મૂંગા મોંએ જમ્યાં રાતે સરલા પથારીમાં પડી પડી કઈ કોલેજમાં એડમિશન લેવું તેનો વિચાર કરવા લાગી. સરલાને બા-બાપુજી પાસે રહેવું હતું, પણ ઈચ્છતાં હતાં કે તે મુંબઈ ભણવા જાય તો સારું. જો તે અહીં ભણે તો તેને રોજ સુરેશની યાદ આવશે અને અભ્યાસમાં મન નહીં લાગે છેવટે બન્નેના આગ્રહને વશ થઈ સરુએ મુંબઈ જવાનું કબૂલ કર્યું.

અને તે દિવસ આવ્યો. ભીની આંખોએ ઘરમાંથી નીકળી. પણ ટેકસીમાં બેસતા પહેલાં તે ફરી એક વખત ઘરમાં આવી અને સુરેશના ફોટા સામે હાથ જોડી ઊભી રહીને બોલી. ‘નાના, હું ડોક્ટર થવા મુંબઈ જાઉં છું હવે ઘરમાં બા અને બાપુજી જ છે. તું આવ. જ્યાં

feedback@bombaysamachar.com

આરોગ્યનાં એંધારા

જ્યોતિષી આશિષ રાવલ

આ સપ્તાહમાં સૂર્યનારાયણ-આયુ, આરોગ્ય સુખાકારી ગ્રહ સૂર્ય મેષ રાશિમાં (ઉચ્ચસ્થ) સાંજે ૫.૫૬ કલાકે વૃષભ રાશિ (શત્રુ ભાવે) મંગળ મીન રાશિ (જલ તત્વ)

બુધ મેષ રાશિ ગુરુ વૃષભ રાશિમાં (પૃથ્વી તત્વ) શુક્ર મેષ રાશિ (અગ્નિતત્વ)

તા. ૧૯ વૃષભ રાશિ (સ્વગૃહી) શનિ - કુંભ (સ્વગૃહી) રાશિ રાહુ મીન રાશિ વક્રીભ્રમણ કેતુ - કન્યા રાશિ વક્રીભ્રમણ

વૈશાખ માસનો પ્રારંભ થયેલ હોવાથી વૈશાખી વાચરાથી આરોગ્ય માટે સાનુકૂળ સમય સાબિત થાય. વૃષભ સંક્રાંતિ પ્રારંભ થવાથી નૈસર્ગિક કુંડલી મુજબ બીજા ભાવે સૂર્ય-ગુરુ યુતિ બનવાથી ગળાને તકલીફ વધી શકે જેમકે ગળામાં કાકડા થવા, બળતરાઓ સાથે ઇન્ફેક્શન થવાની સંભાવના નકારી શકાતી નથી. બજાર બરફ, ગાલા તથા આઇસક્રીમ ખાવા માટે કાળજી આવશ્યક. આ સપ્તાહમાં આરોગ્યની વધુ સુખાકારી માટે કુલદેવી કે કોઈપણ માતાજીની પૂજા, નામ-સમરણ કરવી વધારે હિતાવહ રહેશે.

(૧) મેષ (અ,લ,ઇ):- એરુના ભયાનક સ્વપ્નો મધરાત્રિએ આવવાથી ઊંઘ હરામ થવાથી આરોગ્ય બગાડે. માનસિક સ્થિતિ ડામાડોળ બને. ફક્ત ને ફક્ત શ્રમિકોને યથાશકિત મદદ સાથે શારીરિક મદદ કરશો. ફીઝનું પાણી પીશો નહીં.

(૨) વૃષભ (બ,વ,ઉ):- વાતાવરણ પલટવાથી ગળું બેસી જાય તથા સતત દુખાવો જણાય. આંખોમાં વારંવાર પાણી નીકળે. નિયમિત સૂર્યનારયણ શુદ્ધ જળ નો અર્ગ આપણો. આદિત્ય નારાયણ સ્તોત્ર કરશો.

(૩) મિથુન (ક,છ,ધ):- મળ કઠણ ઊતરવાથી પીડાઓ થાય. છાતીની ચામડીમાં ખંઝવાણ રાત્રિ સમયે આવવાની શક્યતાઓ. ખટાશ ખાવી નહીં. અનુકૂળતાએ રામજી મંદિરના દર્શન કરવા જશો.

(૪) કર્ક (હ,ડ):- બજાર નાસ્તો ચા-પાણી પીવાથી ઝાડા ઊલટી સંભવે. માથાના વાળમાં ખોડો વકરે.

વૈશાખી વાયરાથી આરોગ્ય માટે સમય સાનુકૂળ

શિવલિંગ પર કાચા દૂધનો અભિષેક કરશો.

(૫) સિંહ (મ,ટ):- સરકારી તંત્રની બાકી નોટિસો આવવાથી બી. પી.વધી શકે. ઘુંટણને ભાગે પાટા પાંડી આવવાની શક્યતાઓ નકારી શકાતી નથી. સત્યનારાયણ ભગવાનના મંદિરે દર્શન કરીને સપ્તાહની શરૂઆત કરશો.

(૬) કન્યા રાશિ (પ,ઘ,ણ):- આરોગ્ય માટે સાનુકૂળ રહેશે. ખાધડકા સ્વભાવને કારણે પેટમાં દુખાવો થતો લાગે. નિત્ય ઈષ્ટદેવ સ્મરણ પૂજન-અર્ચન કરશો.

(૭) તુલા રાશિ (ર,ત):- તાવ, શરદી, ઉધરસ સાથે યુરીનમાં ઇન્ફેક્શન સંભવે. સપ્તાહના અંતે આરોગ્યની સુખાકારી વધી જાય. વિષ્ણુ-સહસ્ત્રનામ પાંતે નિયમિત કરશો.

(૮) વૃશ્ચિક (ન,ય):- હરસ-મસાની સમસ્યાઓ ધરાવનારે ચોચ દવા તાત્કાલિક લેવી. ગુપ્ત શત્રુઓ વધવાથી બી.પી.ની તકલીફ આવી શકે.

(૯) ધન (ભ,ધ,ફ,ઢ):- આ સપ્તાહ આરોગ્ય માટે સારું રહેશે. સંઘ્યા સમય પછી વાહન અકસ્માત સંભવે. હાથ-પગની નસો ખેંચાઇ શકે. ગુરુવાર એકઠાણું કરશો. (૧૦) મકર (મ,જ):- વધુ પ્રવાસને કારણે તાવ ચડી જાય. અગાઉના હકીલા દર્દો હશે તો યથાવત્ રહેશે. હનુમાનજીને તેલ, સિદ્ધર સાથે આંડાંની માળા ચાવશો.

(૧૧) કુંભ રાશિ (ગ,સ,શ):- સપ્તાહના અંતે કમર ઝકડાઇ જવાની શક્યતાઓ. ખાન પાનમાં ચોચ કરશો. રસોલી નીકળવાની દહેશત. કિનરનોને મીઠાઇ ખવડાવશો.

(૧૨) મીન રાશિ (દ,ચ,ઝ,થ):- પથરી પીડિત દર્દીઓ માટે સંભાળવું. સપ્તાહના અંતે પગના તળિયામાં વાગી શકે. શિવલિંગ પર ચણાની દાળનો અભિષેક કરવો.

દરેક રાશિના જાતકોએ સ્નાનાદિથી પરવારીને તુલસીના પાન અવશ્ય ચાવવા. તુલસીકાયરે શુદ્ધ ઘીનો દીપ પ્રગટાવો.કૃષ્ણમ્ વંદે જગત્ ગુરુની એક માળા અવશ્ય ગણવી.

આરોગ્ય નીલમ અરોરા

સ્તનપાન કરાવતી માતાઓએ ગરમીમાં વિશેષ જાગૃતિ રાખવાની જરૂર હોય છે. કેમકે તેમણે આ વિષટ વાતાવરણમાં ન માત્ર પોતાનું, પણ દૂધ પીતા સંતાનોનું પણ ધ્યાન રાખવાનું હોય છે. કેમકે તેઓ તો માતાના દૂધ ઉપર જ નિર્ભર હોય છે; અને અન્ય માદાઓની જેમ મનુષ્યમાં પણ ગરમીની મોસમમાં ઓછું દૂધ ઊતરે છે. તેથી જો તમે છ મહિનાથી નાનાં બાળકની માતા હો, કે જેનું શિશુ સંપૂર્ણપણે સ્તનપાન પર નિર્ભર હોય તો તમારી વિશેષ જવાબદારી બની જાય છે કે તમે તમારા ખાસ ધ્યાન રાખો જેથી તમારા ઉપર નિર્ભર બાળકને દૂધની અછત ન વર્તાય. માટે તમારે કેટલાક ઉપાયો કરવા જરૂરી છે

હાઈડ્રેટેડ રહો: ગરમીઓમાં એ વાતનું ખાસ ધ્યાન રાખો કે શરીરમાંથી પાણીની માત્રા ઓછી ન થાય. તે માટે ખૂબ પાણી પીઓ જેથી હાઈડ્રેટેડ રહી શકાય; અને હા, માત્ર પાણી પીવા પૂરતું ધ્યાન રાખવાનું નથી, પણ ખાણીપીણી અને કપડામાં પણ ધ્યાન રાખવું જરૂરી છે. આ દિવસોમાં કુદરતી રેશાઓથી બનેલા કપડાઓ પહેરો અને જેનું વણાટ ખુલ્લું હોય તેવા અથવા ખુલી ડિઝાઇનના કપડાં પહેરો, જે આરામદાયક પણ હોય અને શરીરને ઠંડક આપે, બેચેની પેદા ન કરે. આ સમયમાં એ પણ ધ્યાન રાખો કે જ્યારે પણ બાળકને દૂધ પીવાડવાવાનું હોય ત્યારે એક આરામદાયક શાવર લઈને દૂધ પીવાડવો તો રાહતભર્યું રહેશે. ગરમીમાં થોડા સમયમાં જ પરસેવાને કારણે શરીર ચીકણું અને અણગમતી વાસવાળું બની જાય છે. આવી સ્થિતિમાં બાળકને દૂધ પીવું નહીં ગમે અને તે બેચેની અને પરેશાની અનુભવશે.

ખાણીપીણીનું વિશેષ ધ્યાન રાખો: આ દિવસોમાં પોતાની ખાણીપીણીનું એ રીતે જ ધ્યાન રાખવું જરૂરી છે, જેવી રીતે ગર્ભાવસ્થા વખતે રખાય છે. આ સમયમાં ખૂબ લીલા શાકભાજી, સલાડ અને ફળો ખાઓ

shrillekha.yajnlik@bombaysamachar.com

સ્વાસ્થ્ય સુધા

શ્રીલેખા યાજ્ઞિક

ગરમીમાં મધમીઠી શેરડીનો રસ પીવાથી સંપૂર્ણ શરીરને ઠંડક મળી જતી હોય છે. શેરડીની ગણતરી કુદરતની અમૂલ્ય ભેટમાં થાય છે. પ્રાકૃતિક રીતે સર્વ વ્યંજનોમાં મીઠાશ ભરતાં ગોળ કે ખાંડનો જન્મ મધુર શેરડીમાંથી થાય છે. તેથી જ તો કહેવાય છે કે ‘જે ના ખાય ગળ્યું તેનું જીવતર બળ્યું.’ ગળપણ વ્યક્તિના જીવનમાં મીઠાશ પ્રસરાવી દે છે. ફક્ત એક મિનિટ વિચારો કે ચાના રસિયાઓને વહેલી સવારની ચાની ચૂસકી ખાંડ કે ગોળની મીઠાશ વગરની પીવડાવવામાં આવે તો? સંપૂર્ણ દિવસ બગડી ગયો તેનું લાગે.

ગરમાગરમ જ લેબીને ચાસણી વગર ખવડાવવામાં આવે તો કેવી લાગે? તેથી જ મીઠાશ સ્વાસ્થ્ય માટે અગત્યની છે. ગ્લુકોઝ શરીરને ટકાવી રાખવા આવશ્યક છે.

હા, એક વાત તો માનવી જ પડશે કે રિકાર્ડન કરેલી ખાંડ સ્વાસ્થ્ય માટે નુકસાનકારક છે.

વજન વધારવાની સાથે ડાયાબિટીસ જેવાં રોગનું કારણ બને છે. તેથી જ સ્વાદની સાથે આરોગ્યની કાળજી જળવાય તેવા તંદુરસ્ત વિકલ્પો શોધવા જોઈએ. બ્રાઉન શુગર એક સારો વિકલ્પ ગણી શકાય. મીઠી હોવાની સાથે બ્રાઉન શુગર સ્વાસ્થ્ય માટે શ્રેષ્ઠ ગણાય છે. તેની કોઈ આડઅસર જોવા મળતી નથી. તેનું મુખ્ય કારણ તેમાં ઍન્ટિ-ઑક્સિડન્ટનું પ્રમાણ ભરપૂર છે. ઍન્ટિ-ઑક્સિડન્ટનું ઊંચું પ્રમાણ વ્યક્તિની રોગપ્રતિકારક શક્તિ મજબૂત બનાવે છે. કેન્સર સહિત અનેક રોગના જોખમથી બચાવે છે. બ્રાઉન શુગરમાં આયર્ન તેમજ કેલ્શિયમ જેવા મિનરલ્સ સમાયેલાં છે.

બ્રાઉન શુગરના ફાયદા

શક્તિ વર્ધક

સામાન્ય કાર્બોહાઈડ્રેટ લેવામાં આવે તો શરીર તેને સરળતાથી પચાવીને વ્યક્તિને શક્તિ પ્રદાન કરે છે. બ્રાઉન શુગર સરળ કાર્બોહાઈડ્રેટનું એક રૂપ ગણવામાં આવે છે. સુપાચ્ય હોવાની સાથે શક્તિવર્ધક ગણાય છે.

રોગપ્રતિકારક શક્તિ વધારે છે

ઍન્ટિ-ઈન્ફલેમેટરી ગુણ હોવાને કારણે બ્રાઉન શુગરનો ઉપયોગ ગુણકારી ગણાય છે. શરીરમાં અનેક વખત દેખાતા સોજાને ઘટાડવામાં મદદ મળે છે. વ્યક્તિની રોગપ્રતિકારક શક્તિ વધારીને સમગ્ર શરીરને સ્વસ્થ રાખવામાં મદદ કરે છે. ઍન્ટિ-માઈકોબિયલ ગુણ સમાયેલાં છે. જેને કારણે શરીરને બેક્ટેરિયાથી થતાં નુકસાનમાં જોખમથી બચાવવામાં મદદ કરે છે.

માનસિક તાણમાં ગુણકારી

બ્રાઉન શુગરનો ઉપયોગ કરવાથી સંપૂર્ણ શરીરમાં ટાઢક ફેલાઈ ગઈ હોય તેવું લાગે છે. તન-મન સ્વસ્થ બની નિશ્ચલ બને છે. માનસિક તાણનો અનુભવ વારંવાર થયા કરતો હોય તેમને માટે બ્રાઉન શુગરનો ઉપયોગ શ્રેષ્ઠ ગણાય છે. શરીરના સ્નાયુઓ હળવા બની જાય છે.

ત્વચાને કોમળ બનાવે

ખાંડને પ્રાકૃતિક સ્ક્રબ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. બ્રાઉન શુગરમાં કુદરતી જ ઍક્સફોલિએન્ટ નામક ક્યૂઝા (બ્રશ) જેવા ગુણ છે. જે ત્વચાને કોમળ બનાવવાનું સામર્થ્ય ધરાવે છે. સુકાયેલી તથા મૃત ત્વચાના સેલ્સને હટાવે છે. નવી કોમળ સ્વસ્થ ત્વચા બનાવવામાં મદદ કરે છે. બ્રાઉન શુગરમાં ગ્લાઈસેમિક ઍસિડ હોય છે. જે ત્વચાને ઍન્ટિ-ઍજિંગ બનાવવામાં મદદ કરે છે. ત્વચા અનેક કારણોને લીધે નિસ્તેજ બનવા લાગે છે. તેને ઘટાડવામાં ઉપયોગી છે. ઘરેનું સ્ક્રબ બનાવતી વખતે બ્રાઉન શુગરનો ઉપયોગ લાભકારી છે.

પોષકતત્વો તેમજ

ખનિજથી ભરપૂર

બ્રાઉન શુગરમાં કેલ્શિયમ, આયર્ન પોટેશિયમ તથા ઍન્ટિઑક્સિડન્ટ હોય છે. જે કોશિકાને કોઈપણ પ્રકારના નુકસાનથી બચાવે છે. દાંત તેમજ હાડકાંને મજબૂત બનાવે છે. શરીરમાં લોહીનો પ્રવાહ નિયંત્રિત રાખવામાં મદદ કરે છે. ૧૦૦ ગ્રામ બ્રાઉન શુગરમાં ૮૩ મિલી ગ્રામ કેલ્શિયમની માત્રા છે. જે હાડકાંની તંદુરસ્તી માટે ગુણકારી છે.

ગર્ભાવસ્થામાં ગુણકારી

ગર્ભાવસ્થામાં સર્ગભાને વિવિધ પોષક તત્વોની આવશ્યક્તા હોય છે. જેવાં કે કેલ્શિયમ, આયર્ન, ફોલેટ, કાર્બોહાઈડ્રેટ, વિટામિન્સ, પોટેશિયમ ગણાવી શકાય. બ્રાઉન શુગરમાં ઉપરોક્ત બધા જ પોષક તત્વોની માત્રા સમાયેલી છે. તેથી ગર્ભાવસ્થા દરમિયાન સફેદ ખાંડને બદલે બ્રાઉન શુગરનો ઉપયોગ વધુ કરવો જોઈએ.

feedback@bombaysamachar.com

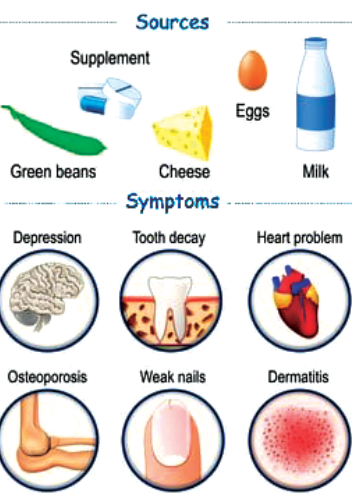
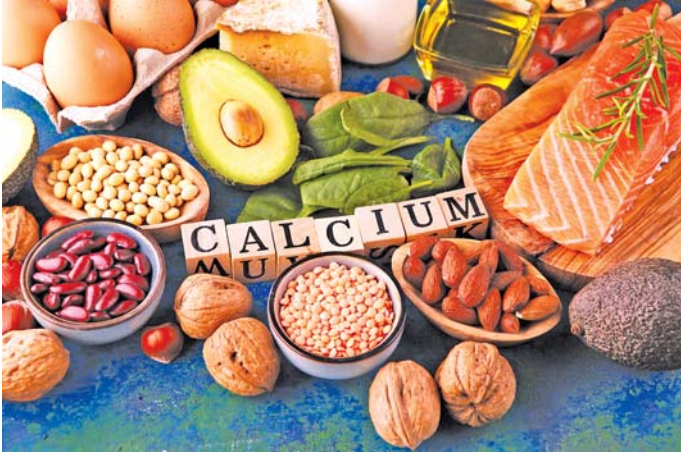
આહારથી આરોગ્ય સુધી

ડૉ. હર્ષા છાડવા

માનવ શરીર અનેક ધાતુઓથી બનેલું છે. એમાંથી એક અતિ મહત્વની ધાતુ કે મિનરલ્સ કે ખનિજ કેલ્શિયમ છે. લગભગ નેવું ટકા જેટલો હિસ્સો કેલ્શિયમનો હોય છે. શરીરનાં અંગોનો વિકાસ અને સંરચના માટે જરૂરી છે. કેલ્શિયમ શરીરને સમૃદ્ધ બનાવે છે. જે એક પોષક તત્વના રૂપમાં છે. કેલ્શિયમ કંકાલનો અભિન્ન અંગ છે. જે પૂરા શરીરમાં આવશ્યક કેલ્શિયમ-નિર્ભર કાર્યો માટે કેલ્શિયમનો ભંડાર પ્રદાન કરે છે. બાળપણમાં ઘણાં બાળકો સ્લેટમાં લખવાની પેન, બોર્ડ પર લખવાનો ચોક અને દીવાલ પરથી ચૂનાના પોપડા કે માટી ખાતાં હતાં. શરીરમાં કેલ્શિયમની ઓછપ થતી તે ઓછપ સંતોષવા પેન કે ચોક કે માટી ખાઇ લેતા. ચૂનો એ કેલ્શિયમ છે. જે કુદરતનું મૂલ્યવાન વરદાન છે. શરીરમાં હાડકાંની રચના કરવામાં નેવું ટકા જેટલા કેલ્શિયમની જરૂરિયાત છે. શરીરમાં બીજા ઘણાં ખનિજ તત્વો છે. જે શરીરનાં કાર્યો માટે જરૂરી છે. શરીરને ચલાવવા કે આકાર માટે કેલ્શિયમ ખૂબ મહત્વનું છે. મોટા ભાગનું કેલ્શિયમ હાડકાં અને દાંતમાં હોય છે. માંસ પેશીઓમાં ટીશ્યુ અને સ્કતપ્લાઝમામાં હોય છે.

કેલ્શિયમને શોષવામાં કે બનાવવામાં વિટામિન-ડીની જરૂર પડે છે. જે સૂર્ય પ્રકાશમાંથી મળે છે. હાઇપોકોલ્સ્ટ્રોલ નામનું રસાયણ ત્વચાની નીચે હોય છે. જે સૂર્યના કિરણ સાથે પ્રક્રિયા કરી લીવરમાં પહોંચે છે. પેરાથાયરોઇડ ગ્લેન્ડના હાર્મોન અને કિડનીના પ્રભાવથી વિટામિન ડી પ્રભાવી બને છે. જે આંતરડામાં કેલ્શિયમ શોષવામાં આવે છે અને રક્તમાં જાય છે. પછી હાડકાં સુધી પહોંચે છે. આ માટે આંતરડા પછા મજબૂત રીતે કાર્ય કરતાં હોવા જોઇએ. કેલ્શિયમ મોટે ભાગે ફોસ્ફેટ સાથે જોડાય રહે છે. જેથી હાડકાં નબળા પડતાં કે વિકૃત થતાં બચી જાય છે. કેલ્શિયમની ઊણપથી ઘણી સમસ્યાઓ ઊપજે છે. રક્તમાં કેલ્શિયમની માત્રાનું નિયમન પેરાથાયરોઇડના પેરાથોરમોન અને થાયરોઇડનું ગ્લેન્ડના કોલ્સિટોનિન હાર્મોન દ્વારા થાય છે. કેલ્શિયમનું અભિયોગણ વિટામિન-ડીના કારણે જ શક્ય બને છે. જે વિટામિન-ડીનો અભાવ થાય તો કેલ્શિયમ મળ ગાળો દ્વારા બહાર ફેંકાઇ જાય છે.

કેલ્શિયમની ઊણપને કારણે માંસપેશીમાં દુઃખાવા થાય છે. હાથ પગ વળવા માંડે છે. સામાન્ય માત્રાથી ઓછું થાય તો હાઇપોકેલ્શિમિય થાય છે. લોહી

ગંઠાવાની ક્રિયામાં બાધા આવશે. જેથી ઘામાંથી વધુ લોહી નીકળે સ્ત્રીઓને મેન્સિસમાં વધુ પડતું રક્ત જશે. દાંતનું એનેમલ ખોરવાઇ જાય. બાળકોમાં ફિટ્સ (વાઇ)નું મુખ્ય કારણ કેલ્શિયમની કમી છે. માંસપેશીમાં અક્કડપણું આવે છે. કમરના દુઃખાવા કાયમી બની જાય છે. પગના દુઃખાવા અધિક રહે છે. કિડનીમાં બગાડ થાય છે. કિડનીમાં પોટેશિયમની માત્રા વધી જાય અને તેના સેલ અને નેફ્રીન બગડી જાય. ખોડખાપણવામાં બાળકો જન્મે છે. થાયરોઇડની સમસ્યામાં વધુ વિકાર આવે છે.

વધુ પડતો કેલ્શિયમ શરીરમાં વધી જાય તો પથરીની સમસ્યા આવે છે. તેમ જ બીજા ઘણાં અંગોમાં કેલ્શીફિકેશન (પથરી) થાય છે. કેલ્શિયમ ઊણપમાં જો ગોળીઓ જેવી કે કેલ્શિયમ કાર્બોનેટ જે દવાની ઘણીય સાઇડ ઇફેક્ટ થાય છે. સાઇડ ઇફેક્ટ જેવી કે વાંરવાર પેશાબ જવું, ઓડકાર, કબજિયાત, ભૂખમાં ઘટાડો, પેટમાં ગડબડ કે દુઃખાવો, ગોળી ફક્ત લોહીની સપાટી પર (સર્કેશપર) જ કામ કરે છે. રક્તની અંદર કામ કરતી નથી. તેથી કેલ્શિયમથી સમૃદ્ધ ખોરાક લેવો જોઇએ.

વ્યક્તિ ખાદ્ય પદાર્થમાં હાજર લગભગ ત્રીસ ટકા જેટલો કેલ્શિયમ અવશોષિત કરે છે જે ભોજનના

પ્રકાર પર નિર્ભર છે. ભોજન એવા પ્રકારનું હોવું જોઇએ જે કેલ્શિયમ બનાવવામાં બાધિત ન હોય. ભોજનમાં સોડિયમનું પ્રમાણ (નમક) વધુ હોય તો મૂત્ર દ્વારા કેલ્શિયમ બહાર નીકળી જાય છે. કેફેન જેવા કે ચહા, કોફી, ચોકલેટ, દારૂ જે કેલ્શિયમનું અવશોષણમાં રુકાવટ કરે છે. જેને કારણે વિટામિન -ડી ખોરવાય અને હાડકાં, દાંત નબળા પડી જાય છે. થાયરોઇડ જેવી બીમારી પેદા થાય છે. વધુ પડતાં આખા ધાન્ય કે કઠોળનો ઉપયોગ, કાર્બોહાઇડ્રેટ કે ગ્લુકોઝવાળો ખોરાક લેવાથી કેલ્શિયમ વધુ પડતા આને પચાવવામાં વપરાઇ જાય છે. તેથી ઊણપ ઊપજે છે. વધુ પડતા જંકફૂડના કારણે, કોલેસ્ટ્રીક અને પેકેટ ફૂડના કારણે કે વધુ પડતી ડાયટ કરવાના કારણે કેલ્શિયમની ઊણપ સર્જાય છે. મુખ્ય કારણમાં વધુ પડતી સાકરનો ઉપયોગ કરવો તે છે.

કેલ્શિયમ પ્રાકૃતિક રીતે સહજ ઉપલબ્ધ છે. ચૂનો ખાવો એ એક હદ સુધી ઠીક છે. વધુ પડતાં સેવનથી પથરીની સમસ્યાઓ થાય છે. આહાર શુદ્ધ, સાવિત્રિક અને પ્રાકૃતિક હોવો જરૂરી છે. દૂધ, દૂધથી બનતી વાનગીઓ (જેમાં સાકરનો ઉપયોગ ન હોવો જોઇએ) લેવી જોઇએ. પાલક એ સૌથી સારો સ્ત્રોત છે. બધી લીલી પાંદડાવાળી ભાજીઓ, બદામ અને અન્ય સૂકામેવો લાલ-પીળી તાજા ખારેક, બ્રોકલી, કમળની સફેદ દાંડી (પાંચ કાણાવાળી) મખાણા, કમળકાકડી, ભીંડા, તૂરિયા, ગાજર, બેબીકોર્ન, મશરૂમ, શકરિયા (રતાળુ), ખાંભૂ, શીંગોડા, કાચાકેળા, નાળિયેરનું દૂધ, કાચું પપૈયું, ખસખસ, રાજગરો, ગોળા આમલી, પેરૂ, સંતરા, મોસંબી જેવા પ્રાકૃતિક ખોરાકમાંથી કેલ્શિયમ સહજ મળી રહે છે.

ઔષધિ અસ્વર્ગંધા, ગિલોય, અનંતમૂળ જેવી વાપરવી જોઇએ આનો ચહાની જેમ કાઢો બનાવી વાપરવું જોઇએ. આની કાંઇ આડઅસર નથી. ■

feedback@bombaysamachar.com

વિશેષ

દિક્ષીતા મકવાણા

શક્કર ટેટીના બીના ફાયદા: ઉનાળો છે અને તેનો અર્થ એ છે કે ઘણા બધા રસદાર અને મીઠી શક્કર ટેટી બજારમાં હોય છે. શક્કર ટેટી ખાધા પછી, આપણે ઘણીવાર તેના બીને નકામા સમજીને ફેંકી દઈએ છીએ. પરંતુ શું તમે જાણો છો કે આ નાનાં બી ઘણા સ્વાસ્થ્ય લાભોથી ભરપૂર છે. શક્કર ટેટીના બીમાં મેગ્નેશિયમ, ઝીંક, આયર્ન અને પ્રોટીન જેવા ઘણાં પોષક તત્વો હોય છે. તેઓ ઍન્ટીઑક્સિડન્ટમાં પણ સમૃદ્ધ છે, જે આપણા શરીરને મુક્ત રેડિકલ દ્વારા થતા નુકસાનથી સુરક્ષિત કરે છે. ચાલો જાણીએ શક્કર ટેટીના બીજના કેટલાક અદ્ભુત ફાયદાઓ.

પાયન તંત્ર માટે

ફાયદાકારક

શક્કર ટેટીના બીજમાં વધુ માત્રામાં ફાઇબર હોય છે, જે પાયનને સુધારવામાં મદદ કરે છે. તે કબજિયાત, પેટ ફૂલવું અને અપચો જેવી સમસ્યાઓને દૂર કરવામાં પણ મદદરૂપ છે.

ડાયાબિટીસને નિયંત્રિત

કરવામાં મદદરૂપ

શક્કર ટેટીના બીજમાં મેગ્નેશિયમ અને પોટેશિયમ જેવા મિનરલ્સ હોય છે, જે બ્લડ સુગરના સ્તરને નિયંત્રિત કરવામાં મદદ કરે છે. આ ડાયાબિટીસના દર્દીઓ માટે ફાયદાકારક સાબિત થઈ શકે છે.

feedback@bombaysamachar.com

સ્વાસ્થ્ય

દિવ્યજ્યોતિ ‘નંદન’

પ્રાચીનકાળમાં ઋષિ-મુનિઓ પાસે સ્વાસ્થ્ય સંબંધી દરેક સમસ્યાની એક જ ચમત્કારિક દવા હતી યોગાસન! જી હા, ભાગ્યે જ કોઈ એવી સ્વાસ્થ્ય સંબંધી સમસ્યા હશે, જેનું સમાધાન યોગાસનોમાં ન હોય. હાલમાં ત્રાહિમામ પોકારાવી દેતી કાળજાળ ગરમીની જ વાત કરો તો આવી ગરમીનો સામનો કરવાના ઉપાય પણ યોગાસનો પાસે છે. નિષ્ણાતોનું કહેવું છે કે ઉનાળામાં ખૂબ પાણી પીવું જોઈએ. કાકડી-તરબૂચ ખાવો જોઈએ. તેમ છતાં અસહ્ય ગરમી હોવાથી કાકડી-તરબૂચ ખાવાની સાથે આ દિવસોમાં શારીરિક રીતે મજબૂત રહેવા માટે સંબંધિત યોગાસનો કરવાનું ભૂલવું ન જોઈએ. આમાંય સૌથી ઉપયોગી યોગાસન છે બદ્ધકોણાસન.

આ આસનની વિશેષતાઓ

બદ્ધકોણાસન શરીરને ઠંડું રાખવામાં મદદ કરે છે. આગ ઓકતી ગરમીના આ દિવસોમાં આપણા શરીરની ઈમ્યુનિટી વધારે છે. અસહ્ય ગરમી અને લૂ દરમિયાન જે બેચેની થાય છે તેને કારણે લોકોને ઘણી થાક અને તાણનો અનુભવ થાય છે. બદ્ધકોણાસન આવા બધા પ્રકારની તકલીફોથી આપણને બચાવે છે. ગરમીને કારણે થતી બેચેની, તાણ, ઊલટી જેવી ફિઝિંગ અથવા ખરેખર ઊલટી થવાની સમસ્યાથી પણ આ આસન બચાવે છે. ઉપરાંત, આ આસન નિયમિત રીતે કરવાથી સાઈટિકા અને હર્નિયા જેવી તકલીફોથી બચી શકાય છે. તેથી સામાન્ય રીતે આ આસન ન કરતા હો તોય ઉનાળામાં જરૂર કરવું. ખાસ કરીને આગ ઓકતી ગરમીમાં કોલ ટ્રિન્ક અથવા બીજા તાત્કાલિક ઉપાયો અજમાવીને શરીરને ઠંડું રાખવાનો પ્રયાસ કરવાને

બ્રાઉન શુગર બનાવવાની રીત

સામગ્રી : ૧ કપ સફેદ ખાંડ, ૨ ચમચી ગોળની રસી કે સીરપ. ગોળની રસી બનાવવાની રીત : ૨ ચમચી સફેદ ખાંડને ઘી લગાવેલી જાડી કડાઈમાં ગરમ કરીને ઓગાળી લેવી. ઓગાળી જાય ત્યારબાદ તેમાં અડધો કપ ગોળનો ભૂકો ભેળવો. ધીમા તાપે ગરમ કરવું. ગોળ બરાબર ઓગળી જાય ત્યારબાદ અડધો કપ પાણી ઉમેરીને હલાવી લેવું. ઠંડું થાય ત્યારબાદ ઉપયોગમાં લેવું. બ્રાઉન શુગર બનાવવા માટે : ૧ કપ સફેદ ખાંડમાં તૈયાર કરેલી ગોળની રસી ભેળવીને ખાંડમાં બરાબર ભેળવી લેવી. ફક્ત મિનિટોમાં બ્રાઉન શુગર તૈયાર થઈ જશે. તેનો ઉપયોગ ચા કે કુકીઝ બનાવવામાં કરી શકાય છે.

બ્રાઉન શુગરનો ઉપયોગ

સફેદ ખાંડનો ઉપયોગ જ્યાં કરવામાં આવતો હોય તે બધી જ જગ્યાએ બ્રાઉન શુગરનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. ચા, કોફી, ઉકાળો બનાવતી વખતે કરી શકાય છે. સચ્ચીકી કે સુખડી જેવી મીઠાઈમાં થઈ શકે છે. લીંબુનું શરબત, કેરી પનડા કે અન્ય મિલ્ક શેકમાં કરી શકાય છે. બ્રાઉન શુગરનો ઉપયોગ સ્ક્રબ બનાવીને કરી શકાય. કુકીઝ, બિસ્કીટ કે ચોકલેટમાં ઉપયોગ કરી શકાય.

પાયનક્રિયાને સુદૃઢ બનાવે છે

બ્રાઉન શુગર પાયનક્રિયાને સુધારવા માટે ગુણકારી ગણાય છે. તેનું મુખ્ય કારણ તે ગોળમાંથી બનાવવામાં આવતી હોય છે. આમાં ફાઇબરની માત્રા સમાયેલી હોવાથી શરીરમાં શર્કરાની ઊણપને દૂર કરવામાં ઉપયોગી ગણાય છે. વળી લોહીમાં શર્કરાની માત્રાને કાબૂમાં લેવામાં ઉપયોગી બને છે.

મોટાપો તથા ડાયાબિટીસના ખતરાને દૂર કરે છે

બ્રાઉન શુગરમાં ગ્લાઈસેમિક ઈન્ડેક્સ ઓછો હોય છે. જેને કારણે બ્લડ સુગરનું સ્તર જળવાઈ રહે છે. સફેદ ખાંડનો શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ છે બ્રાઉન શુગર. તેનું કારણ છે બ્રાઉન શુગરમાં થોડાં પ્રમાણમાં ફાઇબર હોય છે. જે બ્લડમાં શર્કરાની માત્રાને રોકવામાં મદદ કરે છે. બ્લડમાં રહેલી શર્કરાની માત્રાને અવશોષિત કરે છે. મોટાપો તેમજ ડાયાબિટીસના ખતરાને ઘટાડવામાં મદદરૂપ બને છે. ■

બ્રાઉન શુગર બનાવવાની રીત

સામગ્રી : ૧ કપ સફેદ ખાંડ, ૨ ચમચી ગોળની રસી કે સીરપ. ગોળની રસી બનાવવાની રીત : ૨ ચમચી સફેદ ખાંડને ઘી લગાવેલી જાડી કડાઈમાં ગરમ કરીને ઓગાળી લેવી. ઓગાળી જાય ત્યારબાદ તેમાં અડધો કપ ગોળનો ભૂકો ભેળવો. ધીમા તાપે ગરમ કરવું. ગોળ બરાબર ઓગળી જાય ત્યારબાદ અડધો કપ પાણી ઉમેરીને હલાવી લેવું. ઠંડું થાય ત્યારબાદ ઉપયોગમાં લેવું. બ્રાઉન શુગર બનાવવા માટે : ૧ કપ સફેદ ખાંડમાં તૈયાર કરેલી ગોળની રસી ભેળવીને ખાંડમાં બરાબર ભેળવી લેવી. ફક્ત મિનિટોમાં બ્રાઉન શુગર તૈયાર થઈ જશે. તેનો ઉપયોગ ચા કે કુકીઝ બનાવવામાં કરી શકાય છે.

બ્રાઉન શુગરનો ઉપયોગ

સફેદ ખાંડનો ઉપયોગ જ્યાં કરવામાં આવતો હોય તે બધી જ જગ્યાએ બ્રાઉન શુગરનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. ચા, કોફી, ઉકાળો બનાવતી વખતે કરી શકાય છે. સચ્ચીકી કે સુખડી જેવી મીઠાઈમાં થઈ શકે છે. લીંબુનું શરબત, કેરી પનડા કે અન્ય મિલ્ક શેકમાં કરી શકાય છે. બ્રાઉન શુગરનો ઉપયોગ સ્ક્રબ બનાવીને કરી શકાય. કુકીઝ, બિસ્કીટ કે ચોકલેટમાં ઉપયોગ કરી શકાય.

પાયનક્રિયાને સુદૃઢ બનાવે છે

બ્રાઉન શુગર પાયનક્રિયાને સુધારવા માટે ગુણકારી ગણાય છે. તેનું મુખ્ય કારણ તે ગોળમાંથી બનાવવામાં આવતી હોય છે. આમાં ફાઇબરની માત્રા સમાયેલી હોવાથી શરીરમાં શર્કરાની ઊણપને દૂર કરવામાં ઉપયોગી ગણાય છે. વળી લોહીમાં શર્કરાની માત્રાને કાબૂમાં લેવામાં ઉપયોગી બને છે.

મોટાપો તથા ડાયાબિટીસના ખતરાને દૂર કરે છે

બ્રાઉન શુગરમાં ગ્લાઈસેમિક ઈન્ડેક્સ ઓછો હોય છે. જેને કારણે બ્લડ સુગરનું સ્તર જળવાઈ રહે છે. સફેદ ખાંડનો શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ છે બ્રાઉન શુગર. તેનું કારણ છે બ્રાઉન શુગરમાં થોડાં પ્રમાણમાં ફાઇબર હોય છે. જે બ્લડમાં શર્કરાની માત્રાને રોકવામાં મદદ કરે છે. બ્લડમાં રહેલી શર્કરાની માત્રાને અવશોષિત કરે છે. મોટાપો તેમજ ડાયાબિટીસના ખતરાને ઘટાડવામાં મદદરૂપ બને છે. ■

શક્કર ટેટીના બી ને નકામા સમજીને ફેંકી દેવાની ભૂલ ન કરો, તમારી પાંચ સમસ્યાઓ દૂર થઈ શકે છે

મજબૂત રોગપ્રતિકારક તંત્ર

શક્કર ટેટીના બીમાં ઍન્ટિઑક્સિડન્ટ્સ અને વિટામિન ઇ વધુ હોય છે, જે રોગપ્રતિકારક શક્તિને મજબૂત બનાવવામાં મદદ કરે છે. તે શરીરને ચેપથી બચાવવામાં મદદરૂપ છે.

પાયન તંત્ર માટે ફાયદાકારક	ડાયાબિટીસને નિયંત્રિત કરવામાં મદદરૂપ	હૃદયના સ્વાસ્થ્ય માટે ફાયદાકારક	ત્વચા અને વાળ માટે ફાયદાકારક
શક્કર ટેટીના બીજમાં વધુ માત્રામાં ફાઇબર હોય છે, જે પાયનને સુધારવામાં મદદ કરે છે. તે કબજિયાત, પેટ ફૂલવું અને અપચો જેવી સમસ્યાઓને દૂર કરવામાં પણ મદદરૂપ છે.	શક્કર ટેટીના બીજમાં મેગ્નેશિયમ અને પોટેશિયમ જેવા મિનરલ્સ હોય છે, જે બ્લડ સુગરના સ્તરને નિયંત્રિત કરવામાં મદદ કરે છે. આ ડાયાબિટીસના દર્દીઓ માટે ફાયદાકારક સાબિત થઈ શકે છે.	શક્કર ટેટીના બીજમાં મોનોઅનસેચ્યુરેટેડ ફેટી ઍસિડ હોય છે, જે હૃદયના સ્વાસ્થ્ય માટે સાચું છે. તે ખરાબ કોલેસ્ટ્રોલ (એલડીએલ) ના સ્તરને ઘટાડવામાં અને સારા કોલેસ્ટ્રોલ (એચડીએલ) ના સ્તરને વધારવામાં મદદ કરે છે.	શક્કર ટેટીના બીમાં વિટામિન-એ અને ઇ વધુ માત્રામાં હોય છે, જે ત્વચા અને વાળ માટે સાચું છે. તે ત્વચાને સ્વસ્થ અને ચમકદાર બનાવવામાં મદદ કરે છે અને વાળને મજબૂત અને જાડા બનાવે છે. ■

હીટ સ્ટ્રોકથી બચાવે છે બદ્ધકોણાસન

બદલે બદ્ધકોણાસન જેવી શારીરિક એક્સસાઈઝ પર વધુ વિશ્વાસ કરી શકાય. કઈ રીતે કરવું? બદ્ધકોણાસન કરવું સરળ છે. આ આસન માટે સૌપ્રથમ સીધા પગ કરીને ચોપા મેટ પર બેસી જાઓ. પછી ઘૂંટણથી પગને વાળીને પાનીને એકબીજા સાથે જોડો અને ઘૂંટણને નીચેની તરફ જમીનને સ્પર્શ થાય ત્યાં સુધી દબાઓ. ચાદ રહે, આવું કરતી વખતે તમારે બન્ને પગને હાથથી પકડી રાખવા. શરીર લચીલું થાય ત્યાં સુધી આ આસન કરવું.

બદ્ધકોણાસનના ફાયદા

બદ્ધકોણાસન બેસીને કરવાનું હોવાથી તેનાથી એવા ઘણા લાભ થાય છે, જે બીજાં આસનોથી નથી થતા. તે સૂવાની મુદ્રાને યોગ્ય બનાવે છે અને અનિદ્રાથી રાહત આપે છે. તાણ ઓછી કરે છે, મનને શાંત કરે છે અને શરીરમાં ભરપૂર લચીલાપણું વધારે છે. પીઠ અને પેટની માંસપેશીઓને મજબૂત કરે છે. લાંબો સમય એક જ જગ્યાએ બેસી રહેવાથી આપણને જે નુકસાન થાય છે તેનાથી આ આસન બચાવે છે. તેને નિયમિત રીતે કરવાથી છાતી ખૂલે છે અને કરોડરજીજનું હાડકું મજબૂત તથા લાંબું થાય છે. શ્વાસની પ્રક્રિયા સરળ બનાવે છે. માસિક ધર્મ સાથે સંકળાયેલી સમસ્યાઓમાં પણ આના કારણે રાહત મળે છે. સાઈટિકાથી છુટકારો મળે છે તથા હાઈ બ્લડ પ્રેશર અને વાંઝિયાપણાથી મુક્તિ મળે છે. આ આસન કરવાથી અસ્થમાને દૂર રાખી શકાય છે. શરીરમાં બ્લડ સર્ક્યુલેશન સાચું થાય છે. આ રીતે જોઈએ તો બદ્ધકોણાસનના અનેક ફાયદા છે, પરંતુ સૌથી વધુ લાભ શરીરને ઠંડું અને શાંત રાખવામાં થાય છે. ■

ભારે પવન સાથે વરસાદે

મુંબઈ સહિત થાણેને

ઘમરોળ્યું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: મુંબઈ, થાણે, નવી મુંબઈ, કલ્યાણ-ડોંબિવલી, અંબરનાથ અને બદલાપુર જેવા વિસ્તારોમાં સોમવારે બપોર બાદ વાતાવરણમાં અચાનક પલટો આવ્યો હતો. ધૂળની ડમરી ઊડવાની સાથે ભારે પવન ફૂંકાઈને વરસાદે હાજરી પૂરાવી હતી. વરસાદ અને પવનને કારણે શહેરમાં હોર્ડિંગ્સ ઝાડ તૂટી પડવા જેવી જુદી જુદી દુર્ઘટનાઓ બની હતી, જેમાં અનેક લોકો જખમી થયા હતા. વરસાદને કારણે મધ્ય અને હાંબરની સાથે મેટ્રો રેલવે ખોરવાઈ ગઈ હતી. ધૂળની ડમરી સાથે પવન ફૂંકવાને કારણે હવાઈ સેવાને પણ અસર થતા અનેક ફ્લાઈટને ડાઈવર્ટ કરવામાં આવી હતી.

મુંબઈ સહિતના વિસ્તારોમાં સવારથી ગરમીના ચટકા લાગી રહ્યા હતા અને અચાનક બપોર બાદ વાતાવરણ પલટાઈ ગયું હતું. મુંબઈ, થાણે, નવી મુંબઈ જ નહીં સોમવાર બપોર બાદ ભારે પવન ફૂંકવાની સાથે જ ધૂળની ડમરી ઊડી હતી અને બાદમાં મોટાભાગના વિસ્તારોમાં જોશભેર વરસાદ તૂટી પડ્યો હતો. કલ્યાણ-ડોંબિવલી, અંબરનાથ અને બદલાપૂર પરિસરમાં બપોરથી આકાશ ઘેરાઈ ગયું હતું બાદમાં વરસાદ (જુઓ પાનું ૪) ►►

હવામાનની હાડમારી: ગરમીથી ત્રાહિત મુંબઈગરાઓને અચાનક અમી છાંટણા સ્વરૂપે કુદરતે થોડી રાહત તો આપી, પરંતુ અચાનક તોફાની પવનો અને વરસાદના કારણે મુંબઈગરાઓને વધુ હાલાંકી ભોગવવાનો વારો આવ્યો હતો. ઓફિસ છૂટવાના પીક અવર્સના સમયે વરસાદી માહોલ જામતા લોકોને હાલાકી ભોગવવી પડી હતી અને એવામાં વેસ્ટર્ન રેલવે દસથી પંદર મિનિટ મોડી ચાલી રહી હતી. જ્યારે મધ્ય રેલવે સંપૂર્ણપણે ખોરવાઈ ગઈ હતી. (જયપ્રકાશ કેળકર)

ઘાટકોપરમાં હોર્ડિંગ તૂટી પડતાં

ત્રણ જણનાં મોત, ૫૯ ઘાયલ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: ઘાટકોપર વિસ્તારમાં તોફાની પવન અને વરસાદને કારણે પેટ્રોલની પંપ નજીક સોમવારે સાંજે મહાકાય હોર્ડિંગ તૂટી પડતાં ત્રણ જણનાં મોત થયાં હતાં, જ્યારે ૫૯ લોકો ઘવાયા હતા. હોર્ડિંગ તૂટી પડતાં અનેક વાહન પણ તેની નીચે દબાઇ ગયાં હતાં. હોર્ડિંગ નીચે ફસાયેલા લોકોને બહાર કાઢવા માટે અગ્નિશમન દળના જવાનો અને એનડીઆરએફની ટીમ દ્વારા રેસ્ક્યુ ઓપરેશન હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું અને તે મોડી રાત સુધી ચાલ્યું હતું. હોર્ડિંગ (જુઓ પાનું ૪) ►►

હોર્ડિંગ ગેરકાયદે, એફઆઈઆર નોંધાવાશે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: ઘાટકોપર (પૂર્વ)માં ઈસ્ટર્ન એક્સપ્રેસ હાઈવે પર તૂટી પડેલું વિશાળ હોર્ડિંગ ગેરકાયદે હતું અને તેને લગાડવાની કોઈ પણ પ્રકારની મંજૂરી મુંબઈ મહાનગરપાલિકાએ આપી ન હોવાનું મુંબઈ મહાનગરપાલિકાના કમિશનર ભૂષણ ગગરાણીએ સોમવારે જણાવ્યું (જુઓ પાનું ૪) ►►

પાકિસ્તાનની ભાષા બોલનારી

કોંગ્રેસ સાથે જનારાઓને શરમ આવે છે?: એકનાથ શિંદે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: કોંગ્રેસ પાકિસ્તાનની ભાષા બોલી રહી છે. આ લોકો ભાખરી ભારતની ખાય છે અને ચાકરી પાકિસ્તાનની કરે છે.

શહીદોનું અપમાન કરવું અને કસાબનો બચાવ કરવો એ કોંગ્રેસના દેશદ્રોહી વર્તનનો પુરાવો છે, એમ જણાવતાં મહારાષ્ટ્રના મુખ્ય પ્રધાન એકનાથ શિંદેએ સોમવારે પાલઘરમાં કહ્યું હતું કે બાળાસાહેબના વારસાની વાત કરનારા શિવસેના (યુબીટી)ના લોકોને કોંગ્રેસના ખોળામાં બેસી જવામાં પોતાના મનની નહીં તો કમસે કમ લોકોની તો શરમ આવવી જોઈએ.

ત્રણ વર્ષ પહેલાં પાલઘરમાં સાધુઓનો હત્યાકાંડ થયો હતો તે કેસમાં ત્યારની

મહાવિકાસ આઘાડીની સરકારે આરોપીઓને સમર્થન આપીને ન્યાય આપ્યો નહોતો.

જોકે, હવે જ્યારથી મહાયુતિની સરકાર આવી છે ત્યારથી કોઈ સાધુ કે સંતને હાથ લગાવવાની હિંમત કરશે નહીં, એમ એકનાથ શિંદેએ કહ્યું હતું.

તેમણે કહ્યું હતું કે કાશ્મીરમાં કલમ ૩૭૦ નાબૂદ થશે તો લોહીની નદીઓ વહેશે એવું રાહુલ ગાંધી બોલ્યા હતા, પરંતુ અમિત શાહે રાહુલ ગાંધી અને આતંકવાદની બોલતી બંધ કરી દીધી છે. કાશ્મીર હવે મુક્તપણે શ્વાસ લઈ રહ્યા છે. વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી અને ગૃહ પ્રધાન અમિત શાહની કાર્યવાહીથી હવે લાલ ચોક પર તિરંગો ફરકી (જુઓ પાનું ૪) ►►

રામ નાઈક કેન્દ્રીય પ્રધાન પીયૂષ

ગોયલના પ્રચાર અર્થે રથ પર સવાર

મુંબઈ: ઉત્તર મુંબઈ ભાજપ મહાયુતિ ઉમેદવાર કેન્દ્રીય પ્રધાન પીયૂષ ગોયલની પ્રચાર યાત્રામાં દહિસર ખાતે સોમવારે પૂર્વ રાજયપાલ રહી ચૂકેલા રામ નાઈક ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

દહિસર વિધાનસભાની પ્રચાર યાત્રામાં સ્થાનિક ધારાસભ્ય મનીષા વૌધરી અને એકનાથ શિંદે શિવસેના, માજી નગરસેવિકા શીતલ મ્હાને પણ રથ પર હતાં.

ભાજપ શિવસેના મનસે રાસપ આરપીઆઇના સેંકડો પદાધિકારી કાર્યકર્તા સાથે આ રથયાત્રા દહિસર પશ્ચિમ વોર્ડ ક્રમાંક ૭ માંથી શરૂ થઈ હતી.

રામ નાઇકની ઉપસ્થિતિને આશીર્વાદ સ્વરૂપ ગણાવતા પીયૂષ ગોયલએ આ મતવિસ્તાર રામ નાઈકનો એક સમયે સાંસદ

તરીકે કૃત્યો ફાલ્યો હતો એ સ્મરણ કર્યું હતું. દહિસર ખાતે આ પાંચમી રથયાત્રામાં પણ અભૂતપૂર્વ પ્રતિસાદ નાગરિકોનો મળી રહ્યો હતો.

સ્થાનિક નાગરિકો દ્વારા ઠેર ઠેર આરતી અને હાર તોરા થી પીયૂષ ગોયલનું અને સાથેના નેતાઓનું સ્વાગત થઈ રહ્યું હતું. ■

તોફાની ધૂળનું વાવાઝોડું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: મુંબઈ મેટ્રોપોલિટન રિજનમાં સોમવારે વાતાવરણમાં મોટો પલટો આવ્યો હતો. સાંજે તોફાની પવન ધૂળની ડમરીના તોફાનની સાથે જ ભારે વરસાદ તૂટી પડ્યો હતો. અચાનક આવી પડેલા વરસાદને કારણે ગરમીથી થોડી રાહત મળી હતી. મંગળવારે વાતાવરણ સામાન્ય રહેશે એવો અંદાજો હવામાન ખાતાએ વ્યક્ત કર્યો છે.

મુંબઈ, થાણે, નવી મુંબઈ વિસ્તારમાં પ્રિ-મોન્સૂન વરસાદે હાજરી પૂરાવી હતી. તોફાની પવનની સાથે હવામાં મોટા પ્રમાણમાં ધૂળની ડમરી ઊડી હતી. વરસાદની સાથે તોફાની પવનને કારણે વિઝિબિલિટી (જુઓ પાનું ૪) ►►

મૃતકના કુટુંબીજનોને

પાંચ લાખની સહાય

મુંબઈ: ઘાટકોપરમાં બનેલી ઘટના અંગે ઉચ્ચ સ્તરીય તપાસના આદેશ આપી દેવામાં આવ્યા હોવાનું મુખ્ય પ્રધાન એકનાથ શિંદેએ જણાવ્યું હતું. આ ઉપરાંત આ ઘટનામાં મૃત્યુ પામનારાના કુટુંબીજનોને પાંચ લાખ રૂપિયાની સહાય પણ મુખ્ય પ્રધાન એકનાથ શિંદેએ જાહેર કરી હતી. આ ઘટનામાં જખમી થયેલા લોકો પર સ્થાનિક હોસ્પિટલમાં ઉપચાર કરવામાં આવી રહ્યો હોવાનું અને તેમને તમામ જરૂરી સહાય પૂરી પાડવામાં આવી રહી હોવાનું પણ મુખ્ય પ્રધાન શિંદેએ જણાવ્યું હતું.

નાશખ મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડાણવીસે પણ આ અંગે ઉચ્ચ સ્તરીય તપાસનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હોવાની માહિતી આપી હતી. આ ઘટના અંગે પોલીસ કમિશનરને પણ સૂચના આપીને તપાસનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. મુંબઈમાં બધા જ હોર્ડિંગ્સનું સ્ટ્રક્ચરલ ઓડિટ કરીને ગેરકાયદે અને જોખમી હોર્ડિંગ હટાવવામાં આવશે, એમ શિંદેએ જણાવ્યું હતું. ■

મોદી સરકારમાં મુંબઈ

સંપૂર્ણપણે આતંકવાદ મુક્ત: જયશંકર

મુંબઈ: વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી સરકાર દ્વારા આતંકવાદીઓ સામેની ભીષણ લડાઈને કારણે દેશની આર્થિક રાજધાની મુંબઈ સંપૂર્ણપણે આતંકવાદ મુક્ત બની ગઈ છે. વિદેશ પ્રધાન ડૉ. એસ. જયશંકરે વ્યક્ત કર્યો હતો કે એક દિવસ આપણે પાકિસ્તાન અધિકૃત કાશ્મીરને ભારતમાં સામેલ કરીશું.

લોકસભા ચૂંટણીમાં ઉત્તર મુંબઈથી ભાજપ અને મહાયુતિના ઉમેદવાર પીયૂષ ગોયલ અને મુંબઈના અન્ય ઉમેદવારોના પ્રચાર માટે મુંબઈ આવેલા ડૉ.એસ. જયશંકરે બીકેસી ખાતે પત્રકારો સાથે વાતચીત કરી. આ પ્રસંગે મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય ભાજપના મુખ્ય પ્રવક્તા કેશવ ઉપાધ્યે હાજર રહ્યા હતા. આ પ્રસંગે ડૉ.એસ. જયશંકરે કહ્યું કે, હાલમાં મતદારો સમક્ષ બે જ વિકલ્પ છે.

મોદી સરકારે છેલ્લા ૧૦ વર્ષમાં કરેલાં કામો જનતાની સામે છે. આ સમયગાળા દરમિયાન ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરમાં કેટલો વિકાસ અને પ્રગતિ થઈ છે તે સ્પષ્ટ છે. ફી હેલ્થકેર, હાઉસિંગ, મુદ્રા સ્ક્રાપ, અને સેલ્ફ ફાયનાન્સિંગમાં મોટો વધારો થવા જઈ રહ્યો છે. ભાજપ મોદીની ગેરંટી પર આશીર્વાદ માગી રહી છે. તેથી જનતા મોદીના હાથ મજબૂત કરશે.

એ વિચારવું જોઈએ કે મુંબઈ આતંકવાદી હુમલાના આરોપી અજમલ કસાબને બચાવવાનું કામ કોણે કર્યું અને કંઈ વિચારધારા આતંકવાદીઓ સામે લડી રહી છે.

ડૉ. એસ. જયશંકરે કહ્યું કે ભાજપની આતંકવાદ વિરોધી નીતિના કારણે જ આજે આતંકવાદી ગતિવિધિઓ બંધ થઈ ગઈ છે.

ભાજપ સરકારે કલમ ૩૭૦ હટાવવાનું કામ કર્યું. પરિણામે કાશ્મીરમાં સુધારાઓ થવા લાગ્યા. (જુઓ પાનું ૪) ►►

મ.રે.: સવારે સિગ્નલ ફેઈલ્યોરે

તો સાંજે વરસાદે રડાવ્યા

મુંબઈ: થાણા, કલ્યાણ, ડોંબિવલી સહિત મુંબઈ, દાદર, અંધેરી, બોરીવલી સહિત ઉપનગરમાં અનેક ટેકાણે સોમવારે બપોરે ભારે પવન સાથે મુશળધાર વરસાદ પડતાં મુંબઈનું જનજીવન ખોરવાઈ ગયું હતું. મધ્ય રેલવે પર સાંજે થાણા-મુલુંડ વચ્ચે સ્વો લાઈન પર ઓવર હેડ વાયરનો પોલ વચ્ચે તૂટી પડતાં ટ્રેન વ્યવહાર ખોરવાયો હતો, એવી માહિતી સૂત્રો દ્વારા આપવામાં આવી હતી.

મધ્ય રેલવે પર સાંજે જોરદાર પવન સાથે મુશળધાર વરસાદ પડતાં ધસારાના સમયે ટ્રેન વ્યવહાર ખોરવાયો હતો, જેને કારણે કામેથી પાછા ફરી રહેલા મુંબઈગરાને મુશ્કેલીનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. મધ્ય રેલવે પર સ્વો લાઈન પરનો ટ્રેન (જુઓ પાનું ૪) ►►

વડાલામાં મેટલ પાર્કિંગ ટાવર તૂટી પડ્યો: બે વાહનોને નુકસાન

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: સોમવારે સાંજે તોફાની પવન ફૂંકવાને કારણે વડાલા વિસ્તારમાં એક અંડર કન્સ્ટ્રક્શન મેટલ પાર્કિંગ ટાવર રોડ પર તૂટી પડ્યો હતો, જે રસ્તા પર પાર્ક કરેલા આકથી દસ વાહનો પર પડ્યો હતો. આ દુર્ઘટનામાં બે જખમી થયા હતા.

આ ઘટના વડાલા (પૂર્વ)માં વડાલા-એન્ટોપ હાઇ રોડ પર બરકત અલી નાકા પર શ્રી જી ટાવર નજીક સોમવારે સાંજે બની હતી, ઘટના (જુઓ પાનું ૪) ►►

વરસાદના કારણે

વીજળી ગુલ, પાણીકાપ લાગુ

મુંબઈ: અચાનક હવામાન પલટાના કારણે તેમ જ કમોસમી વરસાદના કારણે કુલર્સ(દક્ષિણ) ખાતે આવેલા બાવીસ કિલોવોટના વિદ્યુત ઉપકેન્દ્રમાં ખામી સર્જાઇ હતી. જેને પગલે પવલ ખાતે વીજળીનો પુરવઠો ખોરવાયો હોવાની જાણકારી મળી હતી. જોકે વીજળી ન હોવાના કારણે મુંબઈ મહાનગરપાલિકાના એલ અને (જુઓ પાનું ૪) ►►

એરપોર્ટ પર ₹ ૧૩.૫૬ કરોડનું

દાણયોરીનું સોનું જપ્ત: ૧૧ની ધરપકડ

મુંબઈ: કસ્ટમ્સ વિભાગના અધિકારીઓએ એરપોર્ટ પર ત્રણ દિવસમાં વિવિધ પ્રવાસીઓ પાસેથી રૂ. ૧૩.૫૬ કરોડની કિંમતનું દાણયોરીનું ૨૨.૧૪ કિલો સોનું જપ્ત કર્યું હતું.છત્રપતિ શિવાજી મહારાજ આંતરરાષ્ટ્રીય એરપોર્ટ પર શુક્રવારથી રવિવાર દરમિયાન આ કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી અને ૧૧ પ્રવાસીનો ધરપકડ કરાઇ હતી.પ્રવાસીઓ આ સોનું ગુપ્તાંગમાં શરીરમાં, આંતરવસ્ત્રોમાં, કપબોર્ડ શિટમાં છુપાવીને લાવ્યા હતા, એમ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું.એડિસ અબાબાથી આવેલા ત્રણ વિદેશી નાગરિકને એરપોર્ટ પર આંતરી તલાશી લેવામાં આવતાં સોનાની લગડીઓ મળી આવી હતી, જે તેમણે આંતરવસ્ત્રોમાં છુપાવી હતી.એક કેસમાં દુબઇથી આવેલા ભારતીય નાગરિકની ઝડપી લેવામાં આવતાં જેકેટમાં છુપાવવામાં આવેલી સોનાની લગડીઓ મળી આવી હતી.દરમિયાન નાઇરોબીથી આવેલા બે વિદેશી મહિલા પાસેથી પણ સોનું મળી આવ્યું હતું, જે તેમણે બુરખાના ખીસામાં છુપાવ્યું હતું.બીજી તરફ દુબઇ, જેદાહ, એડિસ અબાબા, બેહરીન અને બેંગ્લોકોથી આવેલા સાત ભારતીય નાગરિકો પાસેથી પણ ૫૯૩૦ ગ્રામ સોનું મળી આવ્યું હતું.

ગઢચિરોલીમાં બે મહિલા સહિત ત્રણ નક્સલવાદી ઠાર

ગઢચિરોલી: ગઢચિરોલી પોલીસના સ્પેશિયલ સી-૬૦ કમાન્ડો યુનિટના જવાનોએ ભામરાગડ તાલુકાના જંગલમાં નક્સલવાદીઓ સાથેના એન્કાઉન્ટરમાં બે મહિલા સહિત ત્રણ નક્સલવાદીને ઠાર કર્યા હતા. ઘટનાસ્થળેથી પોલીસે ત્રણ ઓટોમેટિક રાઈફલ સહિત નક્સલવાદ સંબંધી સામગ્રી જપ્ત કરી હતી.

ભામરાગડ તાલુકાના કતરંગઢા ગામ નજીકના જંગલમાં નક્સલવાદી જૂથ પેરિમિલી દાલમના કેટલાક સભ્યો છુપાયા હોવાની માહિતી સોમવારે પોલીસને મળી હતી. ટેક્ટિકલ કાઉન્ટર ઓફેન્સિવ કેમ્પેઇન (ટીસીઓસી) વખતે નક્સલવાદીઓ ભાંગફોડિયા પ્રવૃત્તિ કરે એવી શક્યતાને પગલે પોલીસે તાત્કાલિક કાર્યવાહી હાથ ધરી હતી, એમ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ ઓફ પોલીસ નીલોત્પલે જણાવ્યું હતું.

અધિકારીના જણાવ્યા મુજબ માહિતી મળતાં જ એડિશનલ એસપી યતીશ દેશમુખની આગેવાની હેઠળ ગઢચિરોલી પોલીસના સી-૬૦ કમાન્ડોના બે યુનિટે સંબંધિત વિસ્તારમાં સર્ચ હાથ ધરી હતી.

સમૃદ્ધિનું વિસ્તરણ ચંદ્રપુર અને ગોંદિયા સુધી થશે

મુંબઈ: સમૃદ્ધિ એક્સપ્રેસવેનું વિસ્તરણ ગોંદિયા અને ચંદ્રપુર સુધી કરવા માટે નાગપુરથી ચંદ્રપુર, નાગપુરથી ગોંદિયા અને ભંડારાના ગઢચિરોલી એમ ત્રણ એક્સપ્રેસવેનું કામ કરવામાં આવશે. મહારાષ્ટ્ર સ્ટેટ રોડ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશને (એમએસઆરડીસી) હાલમાં જ એક્સપ્રેસવેનું ટેક્નિકલ ટેન્ડર ખુલ્લું મૂક્યું હોઇ હવે અહવાડિયામાં આર્થિક ટેન્ડર ખુલ્લું મૂકવામાં આવશે. આને કારણે નજીકના સમયમાં જ આ કામ માટે

ફલાઈટો રદ કરાઈ

શહેરમાં પ્રતિકૂળ હવામાન અને ધૂળના વાવાઝોડાને કારણે, છત્રપતિ શિવાજી મહારાજ ઇન્ટરનેશનલ એરપોર્ટે ઓછી વિઝિબિલિટી અને તેજ પવનને કારણે લગભગ ૬૬ મિનિટ માટે ફ્લાઇટ ઓપરેશનને અસ્થાયી રૂપે સ્થગિત કરી દીધું હતું. ૧.૭:૦૩ કલાકે કામગીરી ફરી શરૂ થઈ હતી . આ સમય દરમિયાન, એરપોર્ટ પર ૧૫ ડાયવર્ઝન કરવામાં આવ્યા હતા . છત્રપતિ શિવાજી મહારાજ ઇન્ટરનેશનલ એરપોર્ટે ગયા અઢવાડિયે સુરક્ષિત અને સરળ એરક્રાફ્ટ કામગીરી સુનિશ્ચિત કરવા રનવેની પ્રી-મોન્સૂન જાળવણી સફળતાપૂર્વક કરી હતી. ■

શિંદે પૈસાની બેગ લઈને નાશિક પહોંચ્યા હતા: રાઉત

નાશિક: મહારાષ્ટ્રના મુખ્ય પ્રધાન એકનાથ શિંદે પૈસા ભરેલી બેગ લઇને હેલિકોપ્ટરમાંથી ઊતર્યા હોવાનો આરોપ ઉદ્ધવ ઠાકરે જૂથના સાંસદ સંજય રાઉતે કર્યો છે. એકનાથ શિંદે નાશિક ખાતે એક ગ્રાહવેટ પ્લેનમાંથી ઉતરતા વખતે એક બેગ પોતાની પાસે લઇ જતા નજરે દેખાય છે. જેને પગલે નાશિકમાં કોઇ વ્યક્તિને પૈસા ભરેલી બેગ આપવા મુખ્ય પ્રધાન શિંદે જઇ રહ્યા હોવાનો આરોપ સંજય રાઉતે કર્યો છે.

રાઉતે પોતાના સત્તાવાર ટ્વિટર(પહેલા એક્સ) ઉપર એક વીડિયો પોસ્ટ કરતા નાશિકમાં શિંદે દ્વારા પૈસા ભરેલી બેગ લઇ જવામાં આવી રહી હોવાનું જણાવવામાં આવ્યું હતું. શિંદે પોતાના હેલિકોપ્ટરથી પૈસા ભરેલી બેગ લઇને ઉતરતા હોવાનો આરોપ રાઉતે કર્યો હતો. રાઉતે જે વીડિયો શેર કર્યો તેમાં શિંદે હેલિકોપ્ટરમાંથી ઉતરતા દેખાય છે અને તેમાં તેમના બોડીગાર્ડ એક બેગ લઇને ઉતરતા દેખાય છે.

રાઉતે આ અંગે ટ્વિટ કરતા જણાવ્યું હતું કે મુખ્ય પ્રધાન ફક્ત બે કલાકની પોતાની નાશિક મુલાકાત માટે આટલી બધી બેગ લઇને કેમ આવ્યા છે? રાઉતના આ ટ્વિટને પગલે મહારાષ્ટ્રનું રાજકારણ ગરમાયું છે અને વિવિધ પ્રકારની પ્રતિક્રિયા મળી રહી છે. ■

ગઢચિરોલીમાં બે મહિલા સહિત ત્રણ નક્સલવાદી ઠાર

સર્ચ દરમિયાન નક્સલવાદીઓએ કમાન્ડોના જવાનો પર અંધાધૂંધ ગોળીબાર શરૂ કરી દીધો હતો. વળતા જવાબમાં કમાન્ડોએ પણ ગોળીબાર કર્યો હતો. આ દરમિયાન કેટલાક નક્સલવાદીઓ ભાગી છૂટ્યા હતા.

ગોળીબાર બંધ થયા પછી પોલીસે સર્ચ કરતાં એક પુરુષ અને બે મહિલાના મૃતદેહ મળી આવ્યા હતા. દેખીતી રીતે જ પોલીસ અથડામણમાં ત્રણેયનાં મૃત્યુ થયાં હતાં. મૃતકોની ઓળખ પેરિમિલી દાલમના ઈન-ચાર્જ અને કમાન્ડર વાસુ સમર કોર્યા, રેશમા મડકામ (૨૫) અને કમલા મડાવી (૨૪) તરીકે થઈ હતી. હત્યા, એન્કાઉન્ટર અને લૂંટ જેવા સાત ગંભીર ગુનામાં સંડોવાયેલા વાસુના માથે સરકારે ૧૬ લાખ રૂપિયાનું ઈનામ જાહેર કર્યું હતું. રેશમા પણ હત્યા સહિતના છ ગુનામાં સંડોવાયેલી હતી અને સરકારે તેના માથે ચાર લાખ રૂપિયાનું ઈનામ જાહેર કર્યું હતું, જ્યારે હત્યાના બે સહિત સાત ગંભીર ગુનામાં સંડોવાયેલી કમલા મડાવીના માથે બે લાખ રૂપિયાનું ઈનામ હતું.પોલીસને ઘટનાસ્થળેથી એક એકે-૪૭ રાઈફલ, એક કાબાઈન, એક ઈન્સાસ રાઈફલ, નક્સલવાદ સંબંધી સાહિત્ય અને અન્ય સામગ્રી મળી આવી હતી.

કોન્ટ્રેક્ટરોની નિમણૂક થવાની છે.

નાગપુર-ચંદ્રપુર એક્સપ્રેસવે માટે ૨૨ ટેન્ડર, નાગપુર-ગોંદિયા એક્સપ્રેસવે માટે ૨૦ ટેન્ડર, જ્યારે ભંડારા-ગઢચિરોલી એક્સપ્રેસવે માટે ૪ ટેન્ડર આવ્યાં છે. આગામી થોડા દિવસમાં આ ટેન્ડર આખરી ઓપ આપીને પ્રોજેક્ટના કામ માટે કોન્ટ્રેક્ટરની નિમણૂક કરવામાં આવશે. ત્યાર પછી પણ અમુક મહિનામાં પ્રત્યક્ષમાં કામ શરૂ કરવામાં આવશે. ■

‘મોડું બોલર કરે અને સજા કેપ્ટનને થાય’: અક્ષર પટેલ

બેન્ગલૂરુ: રૉયલ ચેલેન્જર્સ બેન્ગલૂરુ (આરસીબી) સામે ૪૭ રનથી પરાજય થયા બાદ રિષભ પંતની ગેરહાજરીમાં દિલ્હી કેપ્ટિવ્સની ટીમનું સુકાન સંભાળનાર અક્ષર પટેલે મેચ પહેલાં નાના ઇન્ટરવ્યૂમાં ટીમના મૂળ સુકાની પંતના સરપેન્શન પછીના મિજાજ વિશે પૂછતાં કહ્યું, ‘એક મેચનું સરપેન્શન લાગુ કરાતાં રિષભ ખૂબ ગુસ્સે થયો હતો. મેચમાં (ઓવર પૂરી કરવામાં) મોડું બોલર કરે અને સજા કેપ્ટનને ભોગવવી પડે. જોકે રિષભ સ્ટેડિયમમાં

જ છે, ખૂબ ઉત્સાહક અભિગમ સાથે આવ્યો છે અને અમને બધાને સલાહ આપી છે કે તે આ મેચમાં અમારા બધાની સાથે નથી એવું માનતા જ નહીં અને બેસ્ટ પર્ફોર્મ કરવા પર જ એકાગ્રતા રાખજો.’

દિલ્હીની ટીમે ત્રણ મેચમાં નિર્ધારિત સમયમાં ઓવર્સ પૂરી નહોતી કરી. દિલ્હીની ટીમથી સ્વો ઓવર-રેટનો ત્રીજો વાર ભંગ થયો એટલે રિષભને એક મેચ માટે સરપેન્ડ કરવામાં આવ્યો અને ૩૦ લાખ રૂપિયાનો તેને દંડ પણ કરાયો. ટીમના

દરેક ખેલાડી (ઇમ્પેક્ટ પ્લેયર સહિત)ની મેચ-ફીમાંથી ૧૨ લાખ રૂપિયા કાપી નાખવામાં આવ્યા હતા. દિલ્હીની ટીમે પહેલા બેટિંગ કરી હતી, પરંતુ ચાર કેચ છોડ્યા એનો બેન્ગલૂરુની ટીમને ઘણો લાભ થયો અને બેન્ગલૂરુની ટીમ ૯ વિકેટે ૧૮૭ રન બનાવી શકી હતી.

દિલ્હીની ટીમ ૧૪૦ રનમાં ઓલઆઉટ થઈ જતાં બેન્ગલૂરુનો ૪૭ રનથી વિજય થયો અને દિલ્હી કરતાં હવે બેન્ગલૂરુની ટીમને પ્લે-ઓફ માટે વધુ તક છે. ■

દિલ્હીએ ચાર કેચ છોડ્યા એટલે બેંગલૂરુએ સતત પાંચમી જીત મેળવી

બન્ને ટીમની આશા હજી જીવંત: કેપ્ટન અક્ષરે કહ્યું, ‘અમે ચાર કેચ ન છોડ્યા હોત તો મેચનું પરિણામ જુદું હોત’

બેંગલૂરુ: રોયલ ચેલેન્જર્સ બેંગલૂરુ (૨૦ ઓવરમાં ૧૮૭/૯)એ રવિવારે રાત્રે દિલ્હી કેપિટલ્સ (૧૯.૧ ઓવરમાં ૧૪૦ રને ઓલઆઉટ)ને હરાવીને લાગલગાટ પાંચમી જીત મેળવી હતી. ફાફ ડુ પ્લેસીની ટીમ આ વધુ એક વિજય સાથે પ્લે-ઓફની વધુ નજીક પહોંચી હતી. દિલ્હીની ટીમ છઠ્ઠા નંબરે ઘડેલાઈ અને બેંગલૂરુએ એનું પાંચમું સ્થાન આંચકી લીધું. જોકે પ્લે-ઓફ માટે હજી બન્નેને મોકો છે.

દિલ્હીના ફીલ્ડર્સે બેંગલૂરુની ઈન્નિંગ્સમાં ચાર કેચ ન છોડ્યા હોત તો દિલ્હીને ૧૮૮ ને બદલે નાનો લક્ષ્યાંક મળ્યો હોત અને મેચનું પરિણામ કદાચ જુદું હોત. ખુદ કેપ્ટન અક્ષર બે કેચ નહોતો પકડી શક્યો.

મેન ઓફ ધ મેચ કેમેરન ગ્રીન: ઓસ્ટ્રેલિયન ઓલરાઉન્ડર કેમેરન ગ્રીને ૨૪ બોલમાં ૩૨ રન બનાવ્યા બાદ એક વિકેટ લીધી અને ટ્રિસ્ટેન સ્ટોન્સને રનઆઉટ પણ કર્યો હતો. (આરસીબી)

ટીમને ૧૫૦ની આસપાસના સ્કોર સુધી સીમિત રાખી શક્યા હોત.”

એ પહેલાં, ગ્રીન ઉપરાંત રજત પાટીદારે (બાવન રન, ૩૨ બોલ, ત્રણ સિક્સર, ત્રણ ફોર)નું તેમ જ વિલ જેક્સ (૪૧ રન, ૨૯ બોલ, બે સિક્સર, ત્રણ ફોર)નું બેંગલૂરુના ૧૮૭/૯ના ટોટલમાં મહત્વનું યોગદાન હતું. ડુપ્લેસી (૬ રન) અને એવરગ્રીન વિરાટ કોહલી (૨૭ રન, ૧૩ બોલ, ત્રણ સિક્સર, એક ફોર)ની ૩૬ રનમાં જ વિકેટ પડી જતાં બેંગલૂરુના હજારો ફેન્સના જોશ અને ઉત્સાહને ધક્કો પહોંચ્યો હતો. જોકે વિલ-પાટીદારની જોડી ટીમના સ્કોરને ૩૬ ઉપરથી ૧૨૪ સુધી લઈ ગઈ હતી. ત્યારબાદ બીજી નાની ભાગીદારીઓ સાથે બેંગલૂરુનો સ્કોર છેલ્લે ૧૮૭ રન પર પહોંચ્યો હતો અને દિલ્હીને ૧૮૮નો પડકારરૂપ લક્ષ્યાંક મળ્યો હતો. દિલ્હીના રસિખ સલામ અને ખલીલ અહમદે બે-બે વિકેટ લીધી હતી.

દિલ્હીનો કેપ્ટન રિષભ પંત એક મેચના સરપેન્સન બદલ રવિવારે નહોતો રમ્યો. ■

બેંગલૂરુના ઓસ્ટ્રેલિયન ઓલરાઉન્ડર કેમેરન ગ્રીન (૩૨ આંતર, ૨૪ બોલ, બે સિક્સર, એક ફોર તેમ જ એક વિકેટ, એક રનઆઉટ)ને મેન ઓફ ધ મેચનો અવોર્ડ અપાયો હતો.

દિલ્હીના કાર્યવાહક કેપ્ટન અક્ષર પટેલે આક્રમક હાફ સેન્યુરી (૫૭ રન, ૨૧ રન, આઠ બોલ, બે સિક્સર,

૩૯ બોલ, ત્રણ સિક્સર, પાંચ ફોર) સાથે પોતાની ટીમને જિતાડવા પૂરી કોશિશ કરી હતી, પરંતુ તેના સિવાય બીજો કોઈ બેટર ૩૦ રન સુધી પણ નહોતો પહોંચી શક્યો. બેંગલૂરુના યશ દયાલે અક્ષર સહિત ત્રણ બેટરની તથા લોકી ફર્નુસને બે વિકેટ લીધી હતી. આક્રમક બેટર જેક ફેગર-મેકગર્ક (૨૧ રન, આઠ બોલ, બે સિક્સર,

બે ફોર) અને ટ્રિસ્ટેન સ્ટોન્સ (ત્રણ રન)ની રનઆઉટમાં વિકેટ પડી એ દિલ્હી માટે મોટા બે ઝટકા હતા. ઓપનર ડેવિડ વોર્નર (એક રન)ની વિકેટ પણ બેંગલૂરુને સાવ સસ્તામાં મળી હતી.

સુકાની અક્ષર પટેલે પણ મેચ પછી કહ્યું હતું કે “જો અમારી ટીમે ચાર કેચ ન છોડ્યા હોત તો અમે બેંગલૂરુની

કોહલી આઉટ થતાં અનુષ્કા કેમ ખુશ થઈ?

બેંગલૂરુ: આઈપીએલની આ સિઝન ખૂબ જ ખાસ રહી છે, કારણ કે આ સિઝનમાં દરેક મેચમાં એક પછી એક સરસ મજાના રેકૉર્ડ બની રહ્યા છે. એમાં પણ વાત કરીએ આરસીબીના ભૂતપૂર્વ કેપ્ટન વિરાટ કોહલીની તો તેણે આ સિઝનમાં રનનો વરસાદ વરસાવ્યો છે અને આવું જ કરીકે તે રવિવારે દિલ્હી કેપિટલ્સ સામેની મેચમાં પણ કરતો જોવા મળ્યો હતો.

જોકે, આ બધા વચ્ચે સોશિયલ મીડિયા પર તેની પત્ની અનુષ્કાનો એક વીડિયો વાઈરલ થઈ રહ્યો છે.

આ વીડિયોમાં કોહલી આઉટ થયા બાદ અનુષ્કાનું રિએક્શન જોવા મળી રહ્યું છે. કોહલીએ રવિવારની મેચમાં કીંગ પર આવતાં જ ત્રણ સિક્સ અને એક ફોર ફટકારી હતી, પણ તે લાંબો સમય કીંગમાં ટકી શક્યો નહીં. ૧૩ બોલમાં ૨૭ રન બનાવીને તે પેલિવિયન ભેગો થઈ ગયો હતો.

કોહલીની વિકેટ પડ્યા બાદ બેટિંગ કરી રહેલા રજત પાટીદારનો કેચ દિલ્હી કેપિટલ્સના ખેલાડીઓએ ડ્રોપ કરી દીધો હતો જેને કારણે અનુષ્કા એકદમ ખુશ થઈ ગઈ હતી.

આ મેચ જોવા માટે બોલીવુડ એક્ટ્રેસ તેમ જ કોહલીની પત્ની અનુષ્કા પણ સ્ટેડિયમ પહોંચી હતી પણ તેમ છતાં કંઈ મેજિક કામ નહીં આવ્યું અને કોહલી

સસ્તામાં આઉટ થઈને પાછો આવી ગયો હતો. કોહલીના આઉટ થયા બાદ અનુષ્કાએ આપેલું રિએક્શન સોશિયલ મીડિયા પર વાઈરલ થઈ રહ્યું છે. આવો

જોઈએ આખરે એવું તે શું રિએક્ટ કર્યું અનુષ્કાએ...

સોશિયલ મીડિયા પર વાઈરલ થઈ રહેલા વીડિયોમાં જોવા મળી રહ્યું છે કે વિરાટ કોહલીના આઉટ થયા બાદ પણ અનુષ્કાના ચહેરા પર ખુશી જોવા મળી રહી છે અને તે જોરજોરથી તાળી પાડી રહી છે. હવે જો તમે એવું વિચારી રહ્યા હશો કે કોહલીના આઉટ થયા બાદ અનુષ્કા ખુશ થઈ રહી છે? તો એવું નથી બાઈસાબ.

એમાં થયું એવું હતું કે કોહલીની વિકેટ પડ્યા બાદ બેટિંગ કરી રહેલા રજત પાટીદારનો કેચ દિલ્હી કેપિટલ્સના ખેલાડીઓએ ડ્રોપ કરી દીધો હતો જેને કારણે અનુષ્કા એકદમ ખુશ થઈ ગઈ હતી. પાટીદારે પણ અનુષ્કા અને પોતાની ટીમને નિરાશ નહીં કર્યા અને આ જીવંતદાનનો ફાયદો ઉઠાવીને આ સિઝનમાં પોતાની હાફ સેન્યુરી ફટકારી હતી. ■

ડોંગી બેન્ગલૂરુના રંગે રંગાયો

બેન્ગલૂરુમાં રવિવારે સ્ટેડિયમમાં એક ડોંગીને બેન્ગલૂરુનું જર્સી પહેરવામાં આવ્યું હતું તેમ જ ટીમનો ફ્લેગ પણ તેને વીંટળવામાં આવ્યો હતો. (iplt20.com)

આરસીબીના ફેન નંબર-વન

રવિવારે બેન્ગલૂરુમાં રોયલ ચેલેન્જર્સ બેન્ગલૂરુ અને દિલ્હી કેપિટલ્સ વચ્ચેની મેચ દરમિયાન ફિક્કટોલ્સવળા મૂકમાં ફિક્કટોપ્રેમીઓ. આરસીબી અને કોહલીના ચાહકોનું એક જૂથ છેક ગોવાથી આ મેચ જોવા બેન્ગલૂરુ આવ્યું હતું અને તેમણે એની જાણ કરતું બેનર પણ બતાવ્યું હતું. (iplt20.com)

જૂનનો ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપ વેસ્ટ ઇન્ડિઝ જીતશે: રિચર્ડ્સ

કિંગસ્ટન: વેસ્ટ ઇન્ડિઝના મહાન ક્રિકેટર સર વિવ રિચર્ડ્સ આગામી પહેલી જૂને અમેરિકા તથા વેસ્ટ ઇન્ડિઝમાં શરૂ થનારા ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપમાં ભાગ લેનારી ૨૦માંની મોટા ભાગની ટીમથી પણ તેઓ પૂરેપૂરા વાકેફ છે.

સર રિચર્ડ્સે પાકિસ્તાનની એક વેબસાઇટને આપેલા ઇન્ટરવ્યૂ દરમિયાન કઈ ટીમ આગામી વર્લ્ડ કપ જીતશે એ વિશે ભવિષ્યવાણી કરી હતી.

સ્વાભાવિક રીતે રિચર્ડ્સનો ઇન્ટરવ્યૂ લેનાર પત્રકારે ધાર્યું જ હશે કે ટી-૨૦ના આગામી ચેમ્પિયન કોણ? એવા સવાલના જવાબમાં રિચર્ડ્સ પાકિસ્તાનનું જ નામ લેશે. જોકે રિચર્ડ્સનું માનવું કંઈક જુદું હતું.

રિચર્ડ્સે કહ્યું કે ‘પાકિસ્તાન ક્રિકેટ ટીમ પ્રત્યે મને બેહદ પ્રેમ છે, પરંતુ

વેસ્ટ ઇન્ડિઝની ટીમ:

રોવમેન પોવેલ (કેપ્ટન), અલ્ગારી જોસેફ, જોન્સન ચાર્લ્સ, રોસ્ટન ચેન્ડ, શિમરોન હેટમાયર, જેસન હોલ્ડર, શાહ હોપ, અકીલ હોસેન, શમાર જોસેફ, બ્રેન્ડન કિંગ, ગુડકેશ મોટી, નિકોલસ પૂરન, આન્દ્રે રસેલ, શેરફેન રુધરફર્ડ અને રોમારિયો શેર્ફર્ડ.

મને લાગે છે કે વેસ્ટ ઇન્ડિઝ પાસે એટલી બધી સારી ટીમ છે કે એ આ

વખતે ટાઇટલ જીતી શકે એમ છે.

આપણે આશા રાખીએ કે યજમાન કેરિબિયન ટીમ સાડું પર્ફોર્મ કરે. આપણે એ પણ યાદ રાખવું જોઈએ કે વેસ્ટ ઇન્ડિઝની ટીમમાં ઘણા પ્રતિભાશાળી ખેલાડીઓ છે જેઓ આ વર્લ્ડ કપમાં કોઈ પણ ટીમને હરાવી શકે એમ છે. માત્ર એટલી આશા રાખીએ કે આ પ્લેયરો ફોર્મમાં જ રહે અને સર્વશ્રેષ્ઠ પર્ફોર્મ કરે. મને વિશ્વાસ છે કે વેસ્ટ ઇન્ડિઝ હોમ-ગ્રાઉન્ડ પર વર્લ્ડ કપ જીતશે.’

વેસ્ટ ઇન્ડિઝની ટીમના ગ્રૂપ ‘સી’માં ન્યૂ ઝીલેન્ડ, અફઘાનિસ્તાન, યુગાન્ડા અને પાપુઆ ન્યૂ ગિની પણ છે.

વેસ્ટ ઇન્ડિઝ અગાઉ બે વખત (૨૦૧૨માં, ૨૦૧૬માં) ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપ જીત્યું છે. બન્ને વખતે ઝેન સેમી કેપ્ટન હોતો.

અમદાવાદમાં વરસાદ અને વંટોળે કર્યા પરેશાન

અમદાવાદ: અહીં ૧૦મી મેએ ચેન્નઈ સુપર કિંગ્સ સામેની મેચમાં ગુજરાત ટાઇટન્સના કેપ્ટન શુભમન ગિલ (છ સિક્સર, નવ ફોરની મદદથી) પંચાયત બોલમાં ૧૦૪ રન) તથા સાંઇ સુદર્શન (સાત સિક્સર, પાંચ ફોરની મદદથી ૫૧ બોલમાં ૧૦૩ રન)ની જોડીએ બાઉન્ડરીઝનો વરસાદ વરસાવીને ઋતુરાજની ટીમની બાજી બગાડી એના ત્રણ દિવસ બાદ (સોમવારે સાંજે) ગુજરાત-કોલકાતા મેચ પહેલાં અચાનક ઋતુ બદલાઈ અને મેઘરાજાએ અત્યંત મહત્વની મેચમાં

બાજી બગાડવાની શરૂઆત કરી દેતાંની સાથે જ હજારો પ્રેક્ષકો હતાશ થઈ ગયા હતા.

શરૂઆતમાં તો વરસાદ નહોતો અને ખરાબ વાતાવરણને લીધે રમત શરૂ નહોતી થઈ, પણ પછીથી કમોસમી વરસાદ અને વંટોળે બધાને પરેશાન કરી દીધા હતા. વીજળી થતી રહેવાને કારણે ખરાબ વાતાવરણના સ્પષ્ટ સંકેત મળ્યો હતો એટલે ટોસ વિલંબમાં મુકાયો ત્યાર બાદ ભારે પવનને લીધે કેટલાક બેનર ફાટી ગયા હતા તો કેટલાક ફ્લગ-લાઇટ્સ પર વીંટળાયા હતા.

સ્ટેડિયમમાં પ્રેક્ષકો છત્ર મેળવવાના પ્રયાસમાં હતા ત્યારે કોમેન્ટેટર્સમાં ચર્ચા હતી કે ભેજવાળા વાતાવરણનો સોથી વધુ લાભ રાશીદ ખાન, નૂર અહમદ, વરુણ ચક્રવર્તી અને સુનીલ નારાયણને થઈ શકે.

કોલકાતાની ટીમ ઇંગ્લેન્ડ પાછા જતા રહેલા ઓપનર ફિલ સોલ્ટની ગેરહાજરીને લીધે થોડી નબળી પડી ગઈ હતી, જ્યારે ખરાબ વાતાવરણ વચ્ચે ગુજરાતની ટીમ પ્લે-ઓફ માટે સંઘર્ષ કરી રહી હતી. ■

આઈપીએલમાંથી ઇંગ્લેન્ડની ચાર વિકેટ પડી, બીજી ચાર બાકી!

નવી દિલ્હી: વર્ષોથી (દર વર્ષે) આઈપીએલના દોહ-બે મહિના દરમિયાન તો (પાકિસ્તાનને બાદ કરતાં) કોઈ મોટા દેશની દ્વિપક્ષી શ્રેણી કે બીજી કોઈ ટૂર્નામેન્ટ ચાલુ નથી હોતી, પણ આઈપીએલની સીઝનમાં અધવચ્ચેથી અમુક દેશો પોતાના ખેલાડીઓને પાછા બોલાવી લેતા હોય છે કે જેથી કરીને એમની કોઈ આવી રહેલી સિરીઝ માટે ખેલાડીઓને ફુલ્ટી ફ્રિટ રાખી શકાય અને પ્રેક્ટિસ પણ કરાવી શકાય.

આ વખતે એવું જ થવા જઈ રહ્યું છે. ઇંગ્લેન્ડની આગામી બાવીસમી મેચે ઘરઆંગણે પાકિસ્તાન સામે ચાર ટી-૨૦ મેચની સિરીઝ શરૂ થશે. એ માટે તેમ જ પહેલી જૂનથી અમેરિકા અને વેસ્ટ ઇન્ડિઝમાં રમાનારા ટી-૨૦ વર્લ્ડ

કપ માટે આઈપીએલની વર્તમાન સીઝનમાંથી ઇંગ્લેન્ડના ખેલાડીઓની બાદબાકી થવાની શરૂઆત થઈ ગઈ છે.

પંજાબ કિંગ્સનો ઓલરાઉન્ડર લિઆમ લિવિંગસ્ટનને ઘૂંટણમાં ઈજા છે અને તે વર્લ્ડ કપ પહેલાં સંપૂર્ણપણે ફિટ થઈ જવા માગે છે. તેનું ક્રિકેટ બોર્ડ પણ એવું જ ઇચ્છે છે એટલે તે ઇંગ્લેન્ડ પાછો પહોંચી ગયો છે.

પંજાબની ટીમ આઈપીએલની બહાર થઈ ગઈ છે.

બુધવારે રાજસ્થાન રૉયલ્સની ગુવાહાટીમાં પંજાબ સામે જે મેચ રમાવાની છે એ પહેલાં જ રાજસ્થાનનો ઓપનર જોસ બટલર ટીમના કેમ્પમાંથી રવાના થઈ ગયો છે.

બટલરે આઈપીએલની વર્તમાન

સીઝનમાં ૧૧ મેચમાં ૩૫૯ રન બનાવ્યા છે અને એકમાત્ર તેણે બે સેન્યુરી ફટકારી છે.

રવિવારે રાત્રે બેન્ગલૂરુએ દિલ્હીની ટીમને હરાવી ત્યાર બાદ બેટિંગ ઓલરાઉન્ડર વિલ જેક્સ અને લેફ્ટ-હાન્ડ ફાસ્ટ બોલર રીસ ટોપ્પેલી ઇંગ્લેન્ડ જવા રવાના થઈ ગયા છે.

મોઇન અલી (ચેન્નઈ), જોની બેરસ્ટો તથા સેમ કરેન (બન્ને પંજાબના) તેમ જ ફિલ સૉલ્ટ (કોલકાતા) આ અઠવાડિયે યુકે પાછા પહોંચી જશે.

ઇંગ્લેન્ડની પાકિસ્તાન સામેની પ્રથમ ટી-૨૦ હેડિંગ્સમાં રમાશે. એ પહેલાં બ્રિટિશ ટીમના તમામ ખેલાડીઓ લીડ્સમાં ભેગા થશે. ■

કોહલીને ફરી આરસીબીનો કેપ્ટન બનાવો: હરભજન સિંહ

નવી દિલ્હી: ભૂતપૂર્વ ભારતીય ઓફ-સ્પિનર હરભજન સિંહે એક ઇન્ટરવ્યૂમાં રોયલ ચેલેન્જર્સ બેન્ગલૂરુ (આરસીબી) માટેની સલાહમાં કહ્યું હતું કે આ ટીમના ફેન્ચાઇઝીએ વિરાટ કોહલીને આવતી સીઝનથી ફરી કેપ્ટન બનાવી દેવો જોઈએ. આ ટીમને આગામી સીઝનમાં આગળ લઈ જવા કેપ્ટનમાં સંકલ્પશક્તિ, પ્રતિબદ્ધતા અને આક્રમકતા હોવી જરૂરી છે અને એ બધું કોહલીમાં છે. વર્તમાન આઈપીએલમાં કોહલીના ૬૬૧ રન તમામ બેટર્સમાં હાઈએસ્ટ છે. આ સાપ્તાહથી-પ્લેસ રન તેણે ૧૩ ઇન્નિંગ્સમાં ૧૫૫.૧૬ની બેટિંગ સરેરાશ બનાવ્યા છે. બેન્ગલૂરુની ટીમ ૧૨ પોઇન્ટ સાથે પાંચમા સ્થાને હતી અને પ્લે-ઓફ માટેની આશા જીવંત રાખી હતી.

હરભજને કહ્યું કે ‘જો આરસીબીની ટીમ ક્વોલિફાય ન થાય તો કોઈ

ભારતીય કાબેલ ખેલાડીને જ કેપ્ટન બનાવી દેવો જોઈએ. આવું જ કરવાનું હોય તો પછી કોહલી જ કેમ પાછો કેપ્ટન ન બની શકે. જેમ ચેન્નઈમાં થોનીનો પ્રભાવ રહ્યો એમ કોહલી પણ બિગ લીડર છે. આરસીબીની ટીમને

જે પ્રકારની ક્રિકેટની જરૂર છે એ કોહલી બરાબર જાણે છે. અત્યારે આરસીબીની ટીમના ખેલાડીઓ જે આક્રમક મૂકમાં અને પ્રતિબદ્ધતા સાથે ધોનીનો પ્રભાવ રહ્યો એમ કોહલી પણ કારણે જ આવ્યું છે. ■

सेન્સેક્સ ૯00 પોઇન્ટ નીચે ગબડ્યા બાદ છેલ્લી ઘડીની લેવાલીના સહારે ૧૧૧ પોઇન્ટના સુધારે સ્થિર થયો

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી)
મુંબઈ: વિશ્વબજારના મિશ્ર વલણ સાથે સ્થાનિક સ્તરે એફઆઇઆઇની સતત વેચવાલી અને લોકસભાની ચૂંટણી પરિણામો અંગેની નકારાત્મક અટકળો વચ્ચે સેન્સેક્સ લગભગ ૯૦૦ પોઇન્ટ નીચે ગબડી ગયો હતો અને સત્રના અંતિમ તબક્કામાં એચડીએફસી બેન્ક, આઇસીઆઇસીઆઇ બેન્ક અને ટાટા કન્સલ્ટન્સી સિર્વિસિસ જેવા હેવીવેઇટ શેરોમાં લેવાલી નીકળતાં બેન્ચમાર્ક નીચી સપાટીથી પાછો ફરીને ૧૧૧ પોઇન્ટના સુધારા સાથે પોઝિટીવ ઝોનમા સ્થિર થયો હતો. સેન્સેક્સ ખૂલતા સત્રમાં જ ૭૮૮.૪૬ પોઇન્ટ અથવા તો ૧.૦૯ ટકાના કડાકા સાથે ૭૧,૭૧,૮૬૬.૦૧ પોઇન્ટની નીચી સપાટીને અથડાઇને અંતે ૧૧૧.૬૬ પોઇન્ટ અથવા તો ૦.૧૫ ટકાના સુધારે ૭૨,૭૭૬.૧૩ પોઇન્ટની સપાટીએ સ્થિર થયો હતો. એ જ રીતે, એનએસઇનો નિફ્ટી ૨૧,૮૨૧.૦૫ પોઇન્ટની નીચે અથડાઇને ૪૮.૮૫ પોઇન્ટ અથવા તો ૦.૨૨ ટકાના સુધારે ૨૨,૧૦૪.૦૫ પોઇન્ટના સ્તરે પાછો ફર્યો હતો.

દરમિયાન, રિટેલ ઇન્ફ્લેશનમાં ઘટાડો નોંધાયો હતો. ગ્રાહ્ય ભાવાંક આધારિત કુગાવો (સીપીઆઇ) ક્રિયન આઇટમોના ભાવમાં થયેલા ઘટાડાને કારણે એપ્રિલમાં ઘટીને ૪.૮૩ ટકાના સ્તરે પહોંચ્યો હતો, જે માર્ચમાં ૪.૮૫ ટકાના સ્તરે હતો. એપ્રિલ, ૨૦૨૩માં સીપીઆઇ કુગાવો ૪.૭૦ ટકાના સ્તરે હતો. નિષ્ણાતો અનુસાર બજાર દિવસની નીચી સપાટીથી પાછું ફર્યું અને નજીવા લાભ

મિડકેપ શેરોમાં સુધારા સામે સ્મોલ કેપ શેરોમાં પીછેહઠ: માર્કેટ કેપ ₹ ૩૯૭.૪૧ લાખ કરોડ

મુંબઇ: સેન્સેક્સ નિયલા સ્તરેથી ૯૦૦ પોઇન્ટ્સ રિકવર થયો, ઓટો ઈન્ડેક્સ સૌથી અધિક ઘટ્યો હતો. બીએસઈ સેન્સેક્સ સોમવારે આગલા ૭૨,૬૬૪.૪૭ના બંધથી ૧૧૨ પોઈન્ટ્સ (૦.૧૫ ટકા) વધ્યો હતો. સેન્સેક્સ ૭૨,૪૭૬.૬૫ ખૂલી ઉપરમાં ૭૨,૮૬૩.૫૬ સુધી અને નીચામાં ૭૧,૮૬૬.૦૧ સુધી જ ઈને અંતે ૭૨,૭૭૬.૧૩ પર બંધ રહ્યો હતો. સેન્સેક્સની ૧૬ કંપનીઓ વધી હતી જ્યારે ૧૪ કંપનીઓ ઘટી હતી. માર્કેટ કેપ રૂ. ૩૯૭.૪૧ લાખ કરોડ રહ્યું હતું.

બ્રોડ બેઝ ઈન્ડાયસીસમાં એસએન્ડપી બીએસઈ સેન્સેક્સ ૫૦ ઈન્ડેક્સ ૦.૨૪ ટકા, બીએસઈ ૧૦૦ ઈન્ડેક્સ ૦.૨૫ ટકા, બીએસઈ ૨૦૦ ઈન્ડેક્સ ૦.૩૦ ટકા, બીએસઈ લાજકેપ ૦.૨૯ ટકા, બીએસઈ ૫૦૦ ઈન્ડેક્સ ૦.૨૪ ટકા, બીએસઈ ઓલ કેપ ૦.૧૯ ટકા અને બીએસઈ મિડકેપ ૦.૩૬ ટકા વધ્યા હતા જ્યારે બીએસઈ સ્મોલકેપ ૦.૨૩ ટકા ઘટ્યો હતો. આઈપીઓ ઈન્ડેક્સ ૦.૬૩ ટકા જ્યારે એસએમઈ

ડોલર સામે રૂપિયામાં સાંકડી વધઘટે ટકેલું વલણ

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી)
મુંબઈ: આંતરરાષ્ટ્રીય વિનિમય બજારમાં આજે ડોલર ઈન્ડેક્સમાં વધ્યા મથાળેથી સાધારણ નરમાઈનું વલણ રહ્યું હોવા છતાં બ્રેન્ટ ક્રૂતેલના વાયદામાં સુધારાતરફી વલણ રહેવા ઉપરાંત સ્થાનિક ઈકિવટી માર્કેટમાં આજે બજાર બેતરફી વધઘટે અથડાઈ જતાં સ્થાનિક ફોરેક્સ માર્કેટમાં ડોલર સામે રૂપિયો સાંકડી વધઘટે અથડાઈને ગત શુક્રવારની ૮૩.૫૧ની સપાટીએ જ બંધ રહ્યો હતો.

બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે સ્થાનિકમાં ડોલર સામે રૂપિયો ગત શુક્રવારના ૮૩.૫૧ના બંધ સામે ભાવ ટૂ ભાવ ૮૩.૫૧ના મથાળે ખૂલ્યા બાદ સત્ર દરમિયાન નીચામાં ૮૩.૫૩ અને ઉપરમાં ૮૩.૫૧ની રેન્જમાં અથડાઈને અંતે

સાથે પોઝિટીવ ઝોનમાં પ્રવેશ્યું હોવા છતાં, લોકસભાની સામાન્ય ચૂંટણીના ચાલી રહેલા મતદાન અને શેરોના ઊંચા મૂલ્યાંકનની ચિંતા વચ્ચે રોકાણકારોમાં સાવચેતીનું માનસ છે. મુખ્ય સકારાત્મક ટ્રિગર્સની ગેરહાજરી અને સ્થાનિક બજારમાંથી વિદેશી સંસ્થાકીય રોકાણકારોની એકધારી અને મોટી વેચવાલી ટૂંકા ગાળાના વલણને નબળું રાખશે. નજીકના ગાળાની દિશા મેળવવા માટે રોકાણકારો ભારત અને યુએસ કુગાવાના ડેટા અને ફેડરલના અધ્યક્ષના પ્રવચન પ નજર રાખશે.

ટાટા મોટર્સે ૩૧ માર્ચે પૂરા થયેલા ચોથા ક્વાર્ટર માટે ત્રણ ગણા વધારા સાથે રૂ. ૧૭,૫૨૮.૫૯ કરોડનો કોન્સોલિડેટેડ પ્રોફિટ નોંધાવ્યો હોવા છતાં ઇલેકશનના માહોલમાં પેસેન્જર બ્હીકલનું વેચાણ મંદ રહેવાનું આઉટલુક જાહેર કર્યું હોવાથી તેના શેરમાં આઠ ટકાનો કડાકો બોલી ગયો હતો. સેન્સેક્સના શેરોમાં એશિયન પેઇન્ટ, સન ફાર્મા, એચડીએફસી બેન્ક, ટીસીએસ, એક્સિસ બેન્ક, ટાટા સ્ટીલ, જેએસડબલ્યુ સ્ટીલ, લાર્સન એન્ડ ટૂથ્રો, આઇસીઆઇસીઆઇ બેન્ક અને પાવર ગ્રીડ મોજર બાધર રહ્યાં હતાં.

લોકસભા ચૂંટણી ૨૦૨૪ના ચોથા તબક્કાનું મતદાન શરૂ થયું છે.જોકે, પાછલા ત્રણ તબક્કામાં ઓછું મતદાન નોંધાતાં અપેક્ષિત બેઠકો પર એનડીએની જીત મામલે આશંકાઓ વધી હોવાથી રોકાણકારો નફો ગાંઠે બાંધી રહ્યાં હોવાનું કહેવાય છે. બીજું એપ્રિલમાં સેન્સેક્સ અને નિફ્ટી સહિત મોટાભાગના સેક્ટોરલ ઈન્ડેક્સે સર્વોચ્ચ ટોચ નોંધાવ્યા હોવાને કારણે પણ ઓવરવેઇટિંગ શેરોમાં પ્રોફિટ

બુકિંગ વધ્યું છે. નિષ્ણાતોએ ચૂંટણીના પરિણામો સુધી શેરબજારમાં ભારે વોલેટિલિટી રહેવાનો અંદાજ આપ્યો છે. ઈન્ડિયા

વીઆઇએક્સ ઈન્ડેક્સ સવારના ટ્રેડિંગ સેશનમાં ૧૪ ટકા વધી ૨૧ની ટોચે પહોંચ્યો હતો, જે માર્કેટમાં વોલેટિલિટીમાં વધવાનો

અમેરિકાના કુગાવાની જાહેરાત પૂર્વે વૈશ્વિક સોનામાં વધ્યા મથાળેથી પીછેહઠ સ્થાનિક સોનામાં ₹ ૮૪૪નો અને ચાંદીમાં ₹ ૭૨૧નો ઘટાડો

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી)
મુંબઈ: અમેરિકાનું અર્થતંત્ર મંદ પડી રહ્યું હોવાથી ફેડરલ રિઝર્વ વ્યાજદરમાં વહેલાસર કાપ મુકવાની શરૂઆત કરે તેવી શક્યતાઓને ધ્યાનમાં લેતાં ગત સપ્તાહે વૈશ્વિક સોનામાં ઉછાળો આવ્યા બાદ વર્તમાન સપ્તાહે વ્યાજદરમાં કપાતમાં મહત્ત્વની ભૂમિકા ભજવતા કુગાવાની થનારી જાહેરાત પૂર્વે આજે લંડન ખાતે સત્રના આરંભે સોનાના ભાવમાં પીછેહઠ જોવા મળી હતી, જ્યારે ચાંદીમાં આરંભિક તબક્કે ઘટાડો આવ્યા બાદ ધીમો સુધારો જોવા મળ્યો હતો.

આમ વૈશ્વિક નિરુત્સાહી અગેવાલે સ્થાનિક ઝવેરી બજારમાં પણ સોનાના ભાવમાં ૧૦ ગ્રામદોઢ રૂ. ૮૪૧થી ૮૪૪નો અને ચાંદીના ભાવમાં કિલોદોઢ રૂ. ૭૨૧નો ઘટાડો આવ્યો હતો.

સોનાની ખરીદી માટે ઘનતેરસ પછી બીજા ક્રમાંકનાં ગણાતા શુકનવંતા તહેવર અખાત્રીજનાં દહણે ભાવસપાટી ઊંચી રહેતાં રિટેલ સ્તરની અપેક્ષિત માગનો વસવસો રહ્યા બાદ આજે વૈશ્વિક નિરુત્સાહી અહેવાલે સોનાના ભાવમાં ઘટાડો આવ્યો હોવા છતાં

ખાંડમાં ₹ ૧0થી ૧૪નો ચમકારો

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી)
નવી મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રની ખાંડ મિલો પર આજે સ્થાનિક તથા દેશાવરોની માગને ટેકે સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડના ટેન્ડરોમાં વેપાર કિવન્ટલે રૂ. ૨૦થી ૩૦ના ઉછાળા સાથે રૂ. ૩૬૨૦થી ૩૯૬૦માં થયાના પ્રોત્સાહક અહેવાલ ઉપરાંત આજે સપ્તાહના આરંભે સ્ટોકિસ્ટોની છૂટીછવાઈ લેવાલી ઉપરાંત રિટેલ સ્તરની માગને ટેકે હાજરમાં ભાવ કિવન્ટલે રૂ. ૧૦થી ૧૪ વધી આવ્યા હતા. તેમ જ મથકો પાછળ નાકા ડિલિવરી ધોરણે પણ કિવન્ટલે રૂ. ૨૦નો ઉછાળો આવ્યો હતો. બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે સ્થાનિકમાં અંદાજે ૨૯થી ૩૦ ટૂકની આવક સામે સ્ટોકિસ્ટોની છૂટીછવાઈ લેવાલી ઉપરાંત રિટેલ સ્તરની માગને ટેકે આવક સામે ઉપાડ જળવાઈ રહ્યો હતો. વધુમાં આજે મથકો પરનાં પ્રોત્સાહક અહેવાલ અને સ્ટોકિસ્ટો તથા રિટેલ સ્તરની

હજુ ભાવ ઊંચી સપાટીએ પ્રવર્તી રહ્યા હોવાથી વધુ ઘટાડાના આશાવાદે જવેલરી ઉત્પાદકો તથા રિટેલ સ્તરની માગ શુક્ર રહી હતી. તેમ જ સ્ટોકિસ્ટો અને રોકાણકારો પણ નવી લેવાલીથી દૂર રહ્યા હતા. આજે સ્થાનિકમાં પાંખાં કામકાજો વચ્ચે હાજરમાં ૯૯.૫ ટય સ્ટાન્ડર્ડ સોનાના ભાવ ૧૦ ગ્રામદોઢ રૂ. ૮૪૧ થીને રૂ. ૭૧,૮૭૫ અને ૯૯.૯

માગને ટેકે સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર ઉપલા મથાળેથી કિવન્ટલે રૂ. ૧૦ના સુધારા સાથે રૂ. ૭૭૨૦થી ૭૮૦૨માં અને મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર નીચલા મથાળેથી કિવન્ટલે રૂ. ૧૪ અને ઉપલા મથાળેથી રૂ. ૧૦ના સુધારા સાથે રૂ. ૩૮૧૬થી ૩૯૩૨માં ગુણવત્તાનુસાર ધોરણે થયા હતા. વધુમાં આજે નાકા ડિલિવરી ધોરણે પ્રવર્તમાન ઉનાળાની મોસમને કારણે ઔદ્યોગિક વપરાશકારોની જળવાઈ રહેલી લેવાલી ઉપરાંત સ્થાનિક ડીલરોની માગને ટેકે સ્મોલ તથા મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડના ભાવમાં કિવન્ટલે રૂ. ૨૦નો સુધારો આવ્યો હતો, જેમાં સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર ૨૯થી ૩૦ ટૂકની આવક સામે સ્ટોકિસ્ટોની છૂટીછવાઈ લેવાલી ઉપરાંત રિટેલ સ્તરની માગને ટેકે સ્મોલ તથા મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર કિવન્ટલે રૂ. ૩૬૮૫થી ૩૭૪૫માં અને મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર કિવન્ટલે રૂ. ૩૭૮૫થી ૩૮૫૫માં ગુણવત્તાનુસાર ધોરણે થયા હોવાનું બજારનાં સાધનોએ જણાવ્યું હતું.

સંકેત આપે છે. અમેરિકામાં સતત કુગાવામાં વૃદ્ધિના પગલે આર્થિક મંદીની ભીંતિ વધી છે. ૧૦ વર્ષની યુએસ ટ્રેઝરી યીલ્ડ ૪.૪૫ ટકાથી વધી ૪.૫૦ ટકા થઈ છે. અમેરિકા દ્વારા દેશની બીજી ટોચની ઈકોનોમી ચીનમાંથી નિકાસ થતાં ગુડ્સ પર ટેરિફ વધારવાનો સંકેત મળ્યો છે. જેની અસર એશિયન બજારો પર જોવા મળી છે.

આ સપ્તાહે સ્થાનિક અને વૈશ્વિક બંને મોરચે આર્થિક ડેટાનો મારો થવાનો છે. સ્થાનિક રીતે, કન્ઝ્યુમર પ્રાઇસ ઇન્ડેક્સ (સીપીઆઇ) અને જથ્થાબંધ ભાવ સૂચકાંક (ડબલ્યુપીઆઇ) પર રોકાણકારો ફોકસ કરશે અને વૈશ્વિક સ્તરે, યુએસ પ્રોડ્યુસર પ્રાઇસ ઇન્ડેક્સ (પીઆઇઆઇ) અને કન્ઝ્યુમર પ્રાઇસ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવશે.

એ જ સાથે, ફેડરલ રિઝર્વના અધ્યક્ષ જેરોમ પોવેલનું પ્રવચન આમાહની મુખ્ય ઘટના બની રહેશે. ચીનના ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનના ડેટા અને જાપાનના જીડીપીના આંકડા પણ જ્ઞોબલ માર્કેટના સેન્ટિમેન્ટને અસર કરશે અને તેની અસર સ્થાનિક બજાર પર જોવા મળશે.

આ અઠવાડિયે ૨૦૦થી વધુ કંપનીઓ તેમના પરિણામો જાહેર કરશે. ઝોમેટો, આઇનોક્સ ઇન્ડિયા, વરૂણ બેવરેજિસ, ભારતી એરટેલ, પીવીઆર આઇનોક્સ, રેડિકો ખેતાન, એડવલાઇસ ફાઇનાન્સિયલ સર્વિસીસ, આંધ્ર સિમેન્ટ, મેનકાઇન્ડ ફાર્મા, પાવર ફાઇનાન્સ કોર્પોરેશન, આરવીએનએલ, ટિટાગઢ રેલ વિકાસ નિગમ અને કૌક્યો કેમલિન તેમાં મુખ્ય છે. લોકસભાની ચૂંટણીના ચોથા તબક્કાની ગતિવિધી, ચોથા ક્વાર્ટરના પરિણામ, કુગાવાના ડેટા અને એફઆઇઆઇનું

વલણ આ સપ્તાહે બજારની દિશા નક્કી કરશે. ચૂંટણીની આસપાસના સમાચારો અને અટકળોનો પ્રવાહ પણ રોકાણકારોના સેન્ટિમેન્ટ પર ખાસ અસર સાબિતશે. આ ઉપરાંત વૈશ્વિક કૂડ ઓઇલ બેન્ચમાર્ક બ્રેન્ટ ફૂડની હિલચાલ અને કરન્સી માર્કેટમાં રૂપિયા-ડોલરની વધઘટ પણ બજારની ચાલને પ્રભાવિત કરશે.

મતદાનનું પ્રમાણ ઓછું રહ્યું હોવાથી ચૂંટણી પરિણામ અંગેની અનિશ્ચિતતાને કારણે સ્થાનિક બજારોમાં વર્તમાન વલણ ટૂંકા ગાળામાં ચાલુ રહેવાની શક્યતા છે. આગળના ડેટાથી ભરપૂર સપ્તાહમાં, રોકાણકારોનું ધ્યાન ભારત અને યુએસ સીપીઆઈ ડેટા, યુરોપ અને જાપાનના જીડીપી રીલીઝ અને ફેડરલના ચેરમેનની સ્પીચ પર કેન્દ્રિત રહેશે. વધુમાં, ચોથા ક્વાર્ટરના પરિણામોનો આગામી સેટ પણ બજારના સેન્ટિમેન્ટને આર્ષ્પિત કરશે.

નિષ્ણાતો માને છે કે, સ્થાનિક સેન્ટિમેન્ટ નકારાત્મક હોવા છતાં, વૈશ્વિક બજારોમાં, ખાસ કરીને અમેરિકન શેરબજારમાં જોવા મળેલી મજબૂતાઈએ ઘટાડાની ગતિને રોકવામાં મહત્ત્વની ભૂમિકા ભજવી છે. રોકાણકારો માટે સ્થાનિક અને વૈશ્વિક બંને બજારો પર ઝીણી નજર રાખવી જરૂરી છે. સેન્સેક્સમાં એશિયન પેઈન્ટ્સ ૩.૮૩ ટકા, એક્સિસ બેન્ક ૧.૩૩ ટકા, ટીસીએસ ૧.૩૧ ટકા, સન ફાર્મા ૧.૩૦ ટકા અને એચડીએફસી બેન્ક ૧.૨૭ ટકા વધ્યા હતા જ્યારે ટાટા મોટર્સ ૮.૩૪ ટકા, એનટીપીસી ૧.૩૫ ટકા, ભારતી એરટેલ ૧.૨૩ ટકા, સ્ટેટ બેન્ક ૧.૧૬ ટકા અને ટાઈટન ૧.૧૨ ઘટ્યા હતા. આજે બે કંપનીઓને નીચલી સર્ફટ લાગી હતી.

અમેરિકાના કુગાવાની જાહેરાત પૂર્વે વૈશ્વિક સોનામાં વધ્યા મથાળેથી પીછેહઠ સ્થાનિક સોનામાં ₹ ૮૪૪નો અને ચાંદીમાં ₹ ૭૨૧નો ઘટાડો

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી)
મુંબઈ: અમેરિકાનું અર્થતંત્ર મંદ પડી રહ્યું હોવાથી ફેડરલ રિઝર્વ વ્યાજદરમાં વહેલાસર કાપ મુકવાની શરૂઆત કરે તેવી શક્યતાઓને ધ્યાનમાં લેતાં ગત સપ્તાહે વૈશ્વિક સોનામાં ઉછાળો આવ્યા બાદ વર્તમાન સપ્તાહે વ્યાજદરમાં કપાતમાં મહત્ત્વની ભૂમિકા ભજવતા કુગાવાની થનારી જાહેરાત પૂર્વે આજે લંડન ખાતે સત્રના આરંભે સોનાના ભાવમાં પીછેહઠ જોવા મળી હતી, જ્યારે ચાંદીમાં આરંભિક તબક્કે ઘટાડો આવ્યા બાદ ધીમો સુધારો જોવા મળ્યો હતો.

આમ વૈશ્વિક નિરુત્સાહી અગેવાલે સ્થાનિક ઝવેરી બજારમાં પણ સોનાના ભાવમાં ૧૦ ગ્રામદોઢ રૂ. ૮૪૧થી ૮૪૪નો અને ચાંદીના ભાવમાં કિલોદોઢ રૂ. ૭૨૧નો ઘટાડો આવ્યો હતો. સોનાની ખરીદી માટે ઘનતેરસ પછી બીજા ક્રમાંકનાં ગણાતા શુકનવંતા તહેવર અખાત્રીજનાં દહણે ભાવસપાટી ઊંચી રહેતાં રિટેલ સ્તરની અપેક્ષિત માગનો વસવસો રહ્યા બાદ આજે વૈશ્વિક નિરુત્સાહી અહેવાલે સોનાના ભાવમાં ઘટાડો આવ્યો હોવા છતાં

ટીનની આગેવાની હેઠળ ચોક્કસ ધાતુઓમાં સુધારો

મુંબઈ: લંડન મેટલ એક્સચેન્જ ખાતે કોપર સહિતની અમુક ધાતુઓમાં ઘટ્યા મથાળેથી સુધારાતરફી વલણ રહ્યું હોવાના નિદેશો સાથે સ્થાનિક જથ્થાબંધ ધાતુ બજારમાં મુખ્યત્વે ટીનમાં સ્ટોકિસ્ટોની આક્રમક લેવાલી નીકળતાં ભાવ કિલોદોઢ રૂ. આઠ ઉછળી આવ્યા હતા. તેમ જ ટીનની આગેવાની હેઠળ કોપર, એલ્યુમિનિયમ ઈન્ગોટ્સ અને ઝિન્ક સ્લેબમાં સ્ટોકિસ્ટો ઉપરાંત સાર્વત્રિક સ્તરેથી માગને ટેકે ભાવમાં કિલોદોઢ રૂ. એકથી સાતનો સુધારો આવ્યો હતો. જોકે, આજે નિકલમાં સ્ટોકિસ્ટોની વેચવાલી અને લીડ ઈન્ગોટ્સમાં નિરસ માગે ભાવમાં અનુક્રમે કિલોદોઢ રૂ. સાત અને રૂ. એકનો ઘટાડો આવ્યો હતો, જ્યારે અન્ય ધાતુઓમાં ટેકેલું વલણ રહ્યું હતું. આજે મુખ્યત્વે ટીન અને કોપર વાયરબારમાં સ્ટોકિસ્ટોની આક્રમક લેવાલી ઉપરાંત સાર્વત્રિક સ્તરેથી માગને ટેકે ભાવ અનુક્રમે કિલોદોઢ રૂ. આઠ વધીને રૂ. ૨૯૭૫ અને રૂ. સાત

છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં મુક્ત વેપાર કરાર હેઠળના ભાગીદારો સાથેની આયાતમાં ૩૮ ટકાનો વધારો

નવી દિલ્હી: છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં અર્થાત્ ગત ૨૦૧૯થી ૨૪ સુધીનાં પાંચ વર્ષનાં સમયગાળામાં યુએઈ, દક્ષિણ કોરિયા અને ઓસ્ટ્રેલિયા સહિતનાં દેશો જેની સાથે ભારતનાં મુક્ત વેપાર કરાર (ફ્રી ટ્રેડ એગ્રિમેન્ટ) થયા છે તે દેશોમાંથી થયેલી આયાત ૩૮ ટકા વધીને ૧૮૭.૯૨ અબજ ડોલરની સપાટીએ રહી હોવાનું થિન્ક ટેન્ક ગ્લોબલ ટ્રેડ રિસર્ચ ઈન્શિયેટીવે એક અહેવાલમાં જણાવ્યું છે. અહેવાલની આંકડાકીય માહિતી અનુસાર મુક્ત વેપાર કરાર થયેલા દેશોથી દેશમાં આયાત જે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯માં ૧૩૬.૨૦ અબજ ડોલર હતી તે ૩૭.૯૭ ટકા વધીને ૧૮૭.૯૨ અબજ ડોલરના સ્તરે અને આ સમયગાળામાં આ દેશોમાં નિકાસ જે વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯માં ૧૦૭.૨૦ અબજ ડોલરના સ્તરે હતી તે ૧૪.૪૮ ટકા વધીને ૧૨૨.૭૨

અબજ ડોલરની સપાટીએ રહી હતી. મુક્ત વેપાર કરાર હેઠળના ભાગીદાર દેશો સાથે થયેલી વેપાર વૃદ્ધિ ભારતની વેપાર ગતિશીલતા પર મુક્ત વેપાર કરારની નોંધપાત્ર અસર દર્શાવે છે. યુએઈ સાથેના મુક્ત વેપાર કરાર મે, ૨૦૨૨થી અમલી થયા હતા અને આ સમયગાળામાં ભારતની યુએઈ ખાતેની નિકાસ ૧૮.૨૫ ટકા વધીને ૩૫.૬૩ અબજ ડોલર (૩૦.૧૩ અબજ ડોલર) અને નિકાસ ૬૧.૨૧ ટકા વધીને ૪૮.૦૨ અબજ ડોલર (૨૯.૭૯ અબજ ડોલર)માં સ્તરે રહી હતી. તે જ પ્રમાણે ઓસ્ટ્રેલિયા સાથેનું વયગવળના વેપાર કરાર ડિસેમ્બર, ૨૦૨૨થી અમલી થયા હતા અને તેની સાથેનાં દ્વીપકીય વેપાર જે વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯માં ૩.૫૨ અબજ ડોલરના સ્તરે હતા તે બમણાં કરતાં વધીને ૭.૯૪ અબજ ડોલરના સ્તરે રહ્યા હતા.

ગોહિલવાડમાં કેરીના શોખીનો સીધી હરાજીમાંથી ખરીદી કરવા લાગ્યા

ભાવનગરઃ ગત વર્ષ કરતા ઓછા સાલ કેસર કેરીની આવક માત્ર ત્રીસેક ટકા જ છે. જોકે અથાણાની રાજાપુરી કેરીની આવક સારી છે. તેમ છતાંય બંને કેરીના ભાવ ગત વર્ષ કરતા દોઢાલી બમણા છે.

ભાવનગરના તળાજા પંથકના અનેક ગામડાઓમાં બાગાયતી પાકમાં કલમની કેસર કેરી થાય છે. પ્રારંભિક તબક્કામાં કેસર કેરીના આંગળીના વેઢે ગણાય તેટલા જ કેરેટ આવતા હતા. હવે અંધધી સિઝન પૂર્ણ થઈ છે ત્યારે થોડો વધારો થયો છે. તેની સામે આજે કાચી કેરીનો હોલસેલ ભાવ મણદીઠ ૧૫૦૦થી ૨૪૦૦ રૂપિયા બોલાયો હતો. પાકી કેરી મણદીઠ ૯૦ થી ૧૨૦ રૂપિયે હરાજીમા ગઈ હતી.

કેરીનો છૂટક વેપાર કરતા

(તસ્વીરઃ વિપુલ હિરાણી)

ફૂલજીભાઈ એ જણાવ્યું હતું કે એક તરફ કેરીની આવક ઓછી છે. તેને લઈ ભાવ સામાન્ય રીતે દોઢસો આસપાસ કે તેનાથી વધુ છે. આર્થિક રીતે સામાન્ય પરિવારના લોકો આ વખતે કેરી ખરીદવા ભાવ્યે જ આવે છે. તેની સામે ગત વર્ષોની સરખામણીએ ઘરાકી સાવ ઓછી છે.

જે કેરીના શોખીન છે આર્થિક રીતે સધ્ધર છે અને કાર્બન, પડીકી અથવા તો અન્ય કુત્રિમ રીતથી પકવેલ કેરી કરતા દાબો નાખીને પોતાની રીતે જ કેરી પકવીને ખાતા લોકો આ વખતે ડાયરેક્ટ હરાજીમાં ભાગ લઈને ખરીદી કરવા આવી રહ્યા છે. જેને લઈ ઇજારેદારને ભાવ વધુ મળતા થયા છે.■

ભાવનગરના શોભાવડ ગામમાં બે જૂથ વચ્ચે ધીંગાણું:૧૫ ઘાયલ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભાવનગરઃ ટ્રેકટરમાં ટેપ ધીમું વગાડવાનું ટ્રેક્ટરના ચાલકને કહેવા જેવી સામન્ય બાબતને લઈ ગઈકાલ રાત્રે ભાવનગર જિલ્લાના તળાજાના શોભાવડ ગામે જૂ ની કામરોલ અને શોભાવડ ગામના બે જૂથ સામસામે આવી ગયા હતા. હાથ લાગ્યું તે હથિયાર સમજ ને એકબીજા પર હુમલો કર્યો હતો. યુસ્ત બંદોબસ્ત જાળવવા માટે પોલીસ ટૂંકી પડતા હોમગાર્ડની મદદ લેવી પડી હતી.

બંને જૂથના ટોળાં પોતપોતાના વિસ્તાર, હોસ્પિટલમા ફરી વળ્યાં હતા. ઇજાગ્રસ્તોને અહીંની સરકારી, ખાનગી અને જરૂર જણાયે વધુ

સારવાર માટે ભાવનગર રીફર કરવાની ફરજ પડી હતી. પંદરેક વ્યક્તિને ઇજા થઇ હતી. પોલીસે કુલ ૨૨ વ્યક્તિઓ જીવલેણ હુમલા સહિતની કલમો મુજબ ગુન્હો નોંધી સાંજ સુધીમાં ૧૪ આરોપીઓની ધરપકડ કરી હથિયારો કબ્જે લઈ કડક કાર્યવાહી એસ.પી.ના આદેશ મુજબ કરી છે.

તળાજા પંથકમાં ચકચાર માચાવતા બનાવની મળતી વિગતો મુજબ ગઈકાલ રાત્રે લગભગ સાડા નવેક વાગ્યા બાદ જૂના શોભાવડ ગામમાં ટ્રેકટર લઈને કડબ નાખવા માટે ટ્રેકટર ચાલક શક્તિ શંકરભાઈ ભીલ અને ટ્રેકટર માલિક અને હરપાલસિંહ પ્રવીણસિંહ સરવૈયા આવેલ હતા.

તેઓ શોભાવડ ગામના બિલાલભાઈની દુકાને પાન-માવો ખાવા ઊભા રહેલ તે સમયે દર્શન અને અંકિત ભરવાડ આવેલ. ટ્રેકટરમાં વાગતું ટેપ ધીમું વગાડવાની શક્તિ ભીલને કહેલ તે બાબત મુળ ઝઘડાનું કારણ બની હતી. બંને જૂથો સામસામે આવી ગયા હતા.

બનાવ પગલે જૂ ની કામરોળ ગામના હરપાલસિંહ પ્રવીણસિંહ સરવૈયાએ જૂના શોભાવડ ગામનાં દર્શન, અંકિત, સંતોષ, ગોપાલ, અનિલ, ધનાભાઈ સહિત ૧૧ લોકો સામે ફરિયાદ આપી છે. ૧૫ લોકોને ઇજાઓ થતા તળાજાની સદવિચાર જનરલ હોસ્પિટલમાં સારવાર અર્થે અને ભાવનગર ખસેડવામાં આવ્યા

હતા.

સામા પક્ષે પરેશ ભોળાભાઈ ચોસલાએ જૂ ની કામરોળ ગામનાં શક્તિભાઈ, હરપાલસિંહ, સિદ્ધરાજ સિંહ, દશરથસિંહ સહદેવસિંહ સહિત ૧૧ વ્યક્તિ સામે ફરિયાદ નોંધાવી હતી.

ઇન્વેસ્ટિગેશન ઓફિસર ડી.યુ.સુનેસરાએ જણાવ્યું હતું કે સાંજન ૭.૩૦ સુધીમાં ૨૨ પૈકીના ૧૪ આરોપીઓને ફરિયાદ મુજબના હથિયારો સાથે ઝડપી લેવામાં આવ્યા છે. જે ઇજાગ્રસ્ત છે તેઓને હોસ્પિટલથી રજા આપવામાં આવશે. બાદ ધરપકડ કરવામાં આવશે. જિલ્લા પોલીસ વડાએ પણ મુલાકાત લઈ કડક કાર્યવાહીના આદેશ આપ્યા હતા.■

સૌરાષ્ટ્રમાં વૈશાખમાં અષાઢ વરસ્યો: બોટાદમાં કરાં પડ્યાં

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ સૌરાષ્ટ્રના કેટલા વિસ્તારોમાં આજે બપોર બાદ વાતાવરણમાં પલટો જોવા મળ્યો હતો અને ભારે પવન સાથે ક્યાંક ધીમીધારે તો ક્યાંક ધોધમાર વરસાદ પડ્યો હતો. આજે બપોર બાદ ભાવનગર, અમરેલી, ગીર સોમનાથ સહિતના કેટલાક જિલ્લાઓમાં ભારે પવન સાથે કમોસમી વરસાદ પડ્યો હતો. વરસાદ પડતાં ખેડૂતો મૂંઝવણમાં મુકાયા હતા અને બીજી બાજુ મોટા પ્રમાણમાં કેરીના પાકને નુકસાન થાય એવી શક્યતા છે.

લાઠી પંથકમાં ભરઉનાળે મેઘાવી માહોલ સર્જાયો હતો. લાઠીના મતીરાળામાં ધોધમાર વરસાદ બાબક્યો હતો. મતીરાળા ગામમાં કરાં સાથે વરસાદ પડ્યો હતો. ઉનાળામાં કરાં સાથે વરસાદ પડતાં મતીરાળા ગામની શેરીઓમાં નદીઓ વહે તેવા દશ્યો જોવા મળ્યા હતા. લાઠીના મતીરાળા, કૃષ્નગઢ સહિતના આસપાસના ગામોમાં વરસાદ બાબક્યો હતો. લીલીયાના એકલારા ગામે વરસાદ પડ્યો હતો.

વરસાદ શરૂ થતાં ખેડૂતો મૂંઝવણમાં

મુકાયા હતા. બીજી બાજુ કેરી પકવતા ખેડૂતો ભારે મૂંઝવણમાં મુકાયા હતા. સૌરાષ્ટ્રમાં મોટા પ્રમાણમાં કેસર કેરીનું ઉત્પાદન થતું હોય છે અને ખાસ કરી અમરેલી, જૂનાગઢ અને ગીર સોમનાથ જિલ્લામાં સૌથી વધુ કેસર કેરીનું ઉત્પાદન થાય છે.

બોટાદનાં વાતાવરણમાં અચાનક પલટો આવ્યો હતો. ગાજવીજ બાદ અનેક વિસ્તારમાં વરસાદ સાથે કરા પડ્યા હતા, ભારે પવનનાં કારણે ત્રણથી ચાર જગ્યાએ વૃક્ષ ધરાશાયી થયા હતા. એમ.ડી. સ્કૂલ પાસે વૃક્ષ ધરાશાયી થયું હતું. પરંતુ સદ્ગુનસીબે કોઈ જાનહાની થઇ નહોતી.

હવામાન વિભાગની આગાહીને પગલે ખેડૂતો મૂંઝવણમાં મુકાયા છે. બીજી બાજુ ખેડૂતો દ્વારા મોટા પ્રમાણમાં ઉનાળુ પાકનું વાવેતર કર્યું હોય જો કમોસમી વરસાદ પડે તો પાકને પણ મોટા પ્રમાણમાં નુકસાન થાય. આજે બપોર બાદ ભાવનગર, અમરેલી, ગીર બાબક્યો હતો. લીલીયાના એકલારા ગામે વરસાદ પડ્યો હતો.

વરસાદ શરૂ થતાં ખેડૂતો મૂંઝવણમાં

રાજકોટમાં ચાર માસની બાળકીનું તાવથી મોત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ રાજકોટ સહિત રાજ્યભરમાં રોગચાળાએ માજા મૂકી હોય તેમ રોગચાળો જીવલેણ સાબિત થઈ રહ્યો છે અને રોગચાળાના કારણે અનેક માનવ જિંદગી કાળના ખપ્પરમાં હોમાય

છે. રાજકોટ માં આવેલા રેનબસેરામાં માતા સાથે આશ્રય લઈ રહેલી ચાર માસની માસૂમ રાજકોટમાં કરાં સાથે રોગચાળાના કારણે અનેક માનવ જિંદગી કાળના ખપ્પરમાં હોમાય

છે. રાજકોટ માં આવેલા રેનબસેરામાં માતા સાથે આશ્રય લઈ રહેલી ચાર માસની માસૂમ રાજકોટમાં કરાં સાથે રોગચાળાના કારણે અનેક માનવ જિંદગી કાળના ખપ્પરમાં હોમાય

વરસાદ શરૂ થતાં ખેડૂતો મૂંઝવણમાં

અશોકભાઈ બિસ્તાને તાવ ચડ્યો હતો. જનેતાએ માસૂમ પુત્રીને તાવ ચડતાં પ્રાથમિક સારવાર આપી હતી અને તાત્કાલિક સારવાર માટે સિવિલ હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી.

માસૂમ બાળકીનું સારવાર કારગત નિવડે તે પૂર્વે જ ટૂંકી સારવાર દરમિયાન હોસ્પિટલના બીછાને મોત નિપજતાં અરેરાટી સાથે ધમધમીી બાળકીનું તાવની બીમારીથી મોત નિપજ્યું હતું. બાળકીના મોતથી જનેતા શોકમાં ગરકાવ થઈ હતી. આ બનાવ અંગે પોલીસમાંથી જાણવા મળતી વિગત મુજબ, રાજકોટમાં આવેલા રેનબસેરામાં રહેતી સીમાબેન નામની મહિલાની ચાર માસની પુત્રી પૂજાબેન

રાજકોટમાં બ્યુટીપાર્લર સંચાલિકા પર દુષ્કર્મ આચર્યું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ રાજકોટમાં પરિવારને મારી નાખવાની ધમકી આપી બ્યુટીપાર્લર સંચાલિકા પર દુષ્કર્મ આચર્યું હોવાની ફરિયાદ નોંધાતા પોલીસે આરોપીની ધરપકડ કરી હતી. રાજકોટમાં યુનિવર્સિટી રોડ પર રહેતી ૨૮ વર્ષની મહિલાએ રવિ દાદ મકવાણા (રહે. કોઠારિયા રોડ પર અમરનાથ પાર્ક શેરી નં.૧) સામે પોલીસમાં ફરિયાદ નોંધાવી હતી. ફરિયાદીએ જણાવ્યું હતું કે, તે યુનિવર્સિટી રોડ વિસ્તારમાં બ્યુટીપાર્લર ચલાવે છે અને કોઠારિયા રોડ પર રહેતાં તેના માવતરના ઘરે તે અચારનવાર જતી હતી ત્યારે ત્યાં પાડોશમાં રહેતા

રવી સાથે પરિચય થયો હતો ત્યાર બાદ પાંચેક વર્ષ પહેલાં તેને મારા મોબાઇલ નંબર મેળવી ફોન કર્યો હતો અને તેમાં તેને તારી સાથે ફ્રેન્ડશિપ કરવી છે તેમ કહેતા તેને ના પાડી હતી. ત્યાર બાદ અઢી વર્ષ પહેલાં ફોન કર્યો અને હું તને લઇ કરું છું હવે હું મારી જ છી અને મારી જ કરીને રાખીશ, હું કોઈની થવા નહીં દવ હું તને ભગાડી લઈ જઈશ ચાલ આપણે ભાગી જઇએ જેથી તેણે તેમનો સંસાર બગડે નહીં માટે તેને ના પાડી હતી.

તે દરમિયાન ફરિયાદી ઘરે એકલી હતી ત્યારે આરોપી ઘરે ઘસી આવ્યો હતો અને તેનું વોટ્સએપ તેના મોબાઈલમાં કનેક્ટ કરી નાસી છૂટ્યો

હતો. થોડા દિવસ બાદ તે ઘેર એકલી હોય ફરીવાર તે ઘસી આવી મારી સાથે સંબંધ બાંધવા છે, તેવું કહેતાં મહિલાએ ના પાડતા તારા સંતાનો, પતિ અને તારા ભાઈને મારી નાખીશ તેવી ધમકી આપી તેના રૂમમાં લઈ જઈ મરજી વિરુદ્ધ દુષ્કર્મ આચર્યું હતું.

ત્યારબાદ ફરી એકવાર ઘરમાં ઘૂસી મહિલાની મરજી વિરુદ્ધ દુષ્કર્મ આચરી ફોટા પાડી લીધા હતા અને તે ફોટા વાયરલ કરવાની ધમકી આપી હોટલમાં લઈ જઈ ત્રણ વાર દેહ ચૂંથ્યો હતો.

દરમિયાન ગઈ તા.૫એ તે બીમાર હતી ત્યારે હોસ્પિટલમાં દાખલ થઈ હતી. ત્યારે પણ આરોપીએ તેને હોટલમાં બોલાવી હતી અને મારામારી

કરી હુમલો પણ કર્યો હતો. બાદમાં મહિલા હોટલમાંથી બહાર નીકળતી વખતે તેનો પતિ જોઈ જતાં બનાવની વાત સામે આવી હતી. બાદમાં પતિને તેની સાથે વાત કરતી હોવાની જાણ થતા બન્ને વચ્ચે ઝઘડો થતા તે તેના માવતરના ઘરે આવી હતી. ત્યાર બાદ આરોપીએ તારા ફોટા અને વાતચીત કરતા હોવાના રેકોર્ડિંગ મારી પાસે છે, તેમ કહી સંબંધ રાખવાની ધમકી આપતો હોય જેથી માતાને વાત કરી ફરિયાદ નોંધાવી હતી. બનાવ અંગેની ફરિયાદ પરથી ભકિતનગર પોલીસ મથકના પીઆઈ અને ટીમે આરોપીને ગણતરીની કલાકોમાં સંકેજમાં લઈ પૂછપરછ હાથ ધરી હતી. ■

માટેની કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી.

ગીર અભયારણ્ય વિસ્તારમાં સિંહોના અકાળે થતાં મૃત્યુના મામલે સુઓમોટો રિટ પિટિશનની સુનાવણીમાં રેલવે વિભાગના જવાબ પ્રત્યે હાઈ કોર્ટે ભારે નારાજગી દર્શાવી હતી. ચીફ જસ્ટિસ સુનીતા અગ્રવાલ અને જસ્ટિસ અનિરુદ્ધ પી. માધીની ખંડપીઠે રેલવેની ઝાટકણી કાઢતાં ટકોર કરી હતી કે, રેલવે તંત્રની ઉદાસીનતાના પાપે આપણે ઘણા સિંહો આજ સુધી ગુમાવ્યા છે, પરંતુ હવે એક પણ સિંહનું મૃત્યુ ચલાવી લેવાશે નહીં. રેલવે અને વનવિભાગ સાથે બેસી દિવસ-રાત એક કરીને સિંહોના મૃત્યુને અટકાવવા માટેના નકકર આયોજનો બનાવી કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરે. ■

ભાવનગર જિલ્લામાં માવઠાંથી નદીઓ વહી : ભાવનગર જિલ્લામાં સિહોર, ઉમરાળા, વલ્લભીપુર, સણોસરા રંધોળા પંથકમાં વાઝડી અને કડાકા ભડાકા સાથે કમોસમી વરસાદ વરસ્યો હતો. સણોસરા, ઈશ્વરિયા, ગઢુલા, રામધરી, પાંચતલાપડા, આંબલા સહિત પંથકમાં કરાં વરસ્યાં હતા. જ્યારે આ વિસ્તારોમાં માવઠાંથી નદીઓમાં પાણી વહાં હતા.

રાજકોટમાં બીઆરટીએસ અને સિટી બસના ડ્રાઇવરોની હડતાળ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ રાજકોટની જીવાદોરી સમાન સીટી બસ અને બીઆરટીએસ બસના ડ્રાઇવરોને સમયસર પગાર ન મળતા હડતાળ પર ઉતર્યા હતા. બસચાલકોની એક માગ છે કે, તેમનો પગાર મહિનાની સાતથી ૧૦મી તારીખ વચ્ચે કરવામાં આવે. આ હડતાળને કારણે સામાન્ય જનતાને હાલાકીનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. લોકોને વધુ વૈશા ચૂકવીને રિક્ષામાં મુસાફરી કરવાનો વારો આવ્યો છે.

બસ ડ્રાઇવરોએ જણાવ્યું હતું કે, રાજકોટમાં બસ સેવા બંધ થતા રોજની અપડાઉન કરતી જનતા તો હેરાન થતી હશે. જેની અમે માફી માગીએ છીએ. અમારી કંપની પાસે એક જ રજૂઆત છે આ પગાર ન થતા અમારે રોજબરોજની અનેક સમસ્યાનો સામનો કરવો પડી રહ્યો છે. અમે અમારી હાલાકી અંગે અધિકારીઓને લેખિતમાં રજૂઆત કરી હતી. જોકે, એજન્સીનો કોઇ જવાબ અમારી સુધી પહોંચ્યો નથી. એજન્સી સમયસર પગાર ચૂકવી નથી રહી. જો એજન્સી મહિનાની સાતથી ૧૦ તારીખમાં પગાર ચૂકવવાનું વચન આપી દે તો તેઓ હડતાળ બંધ કરી દેશે. દ પથી વધુ બસચાલકો

(તસ્વીરઃપ્રણવિ સેઠાણી)

કામથી અળગા રહ્યા છે. બસ સેવા બંધ થવાને કારણે લોકોને વધારે રૂપિયા ખર્ચીને રિક્ષા કે કેબમાં જવાનો વારો આવ્યો છે.

અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે રાજકોટ પહેલા સુરત મનપા સંચાલિત બસ સેવાના સંચાલકો ડ્રાઇવરોને નક્કી કરેલો પગાર ન આપતાં ૧૪૦ જેટલા સંચાલકો અન્ય ડ્રાઇવરોને લાવવામાં આવ્યા છે તેમની પાસે લાયસન્સ અને અન્ય પુરાવા પણ નથી. ■